

KNIŽNICA PRE MLÁDEŽ MESTA KOŠICE

Literárne Košice

XXVII. ročník

Zborník ocenených prác

2022

Literárne Košice

27. ročník

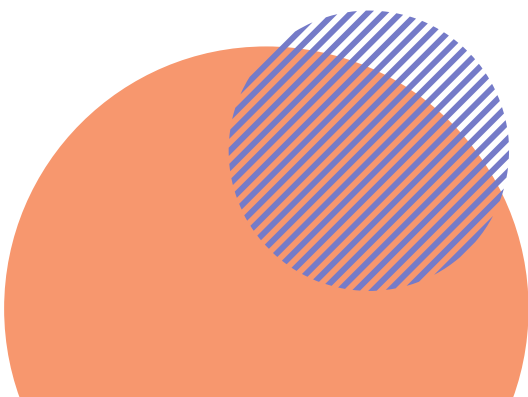
XXVII. ročník Literárnych Košíc máme úspešne za sebou. Aj tento rok pre nás pripravovala témy doc. Mgr. Markéta Andričíková, PhD. Pozrite sa, ktoré to boli: „Psí život“, „Môj sused mimozemšťan“ a „Záhadná tvár na fotke“. Celkovo sme obdržali 468 prác, 311 v próze a 147 v poézii.

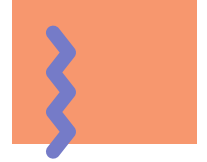
Vysoká účasť oproti minulým ročníkom potešila nás a samozrejme aj porotcov, ktorí pracovali a hodnotili v zložení doc. Mgr. Markéta Andričíková, PhD., ktorá pracuje na katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácií na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach., prof. PhDr. Marián Andričík, PhD. z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach, doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD. z Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove a doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD. z Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Písaný a následne čítaný text dáva deťom odpovede na mnohé otázky a zároveň im dáva podnety na rozvoj svojej fantázie. Všetky víťazné príbehy si môžete prečítať, prežiť ich a stotožniť sa s postavou príbehu, zahĺbiť sa do básní a zapnúť svoju predstavivosť na plné obrátky.

Do krásneho čítania a dovidenia o rok.

PhDr. Kamila Prextová, MBA
riaditeľka Knižnice pre mládež mesta Košice

S veľkou chuťou som si prečítal, čo ste vymysleli na tému „psí život“. Aj ja mám doma jedného psieho chlpáča a päť mačacích potvoriek a presne tak, ako ste to často písali, o zábavu s nimi nie je nuda.

Mnohí ste sa vedeli vcítiť či dokonca premeniť na psíka. Niekedy to bol psík zatúlaný, takmer vždy nezbedný, najčastejšie ste však prišli na veľkú pravdu, že štvornohý miláčik má najradšej, keď nemusí byť sám, keď má pri sebe iného ľudského priateľa. No a samozrejme plnú misku, keďže zvieratka skoro vždy hladné (☺). Toto však nie je súťaž v starostlivosti o domáce zvieratko, ale v písaní poézie a prózy. Tak sa poďme pozrieť na to, ako vám to išlo tohto roku...

Moju pozornosť, a teda aj ocenenie, získali básne, kde sa objavil originálny nápad alebo nejaké veľmi bystré pozorovanie. Predstavte si, že na túto tému píše básničku ďalších šesťdesiat poetiek a básnikov. Znamená to, že niektoré veci sa opakujú a že treba naschvál myslieť inak než väčšina iných autorov. Aj keď to nie je ľahké, stále sa čosi dá vymyslieť. Napríklad sú psíky, ktoré pomáhajú slepcom, alebo také, ktoré sa stanú vašimi osobnými psychológmi a trénermi. Áno, aj o tom ste napísali a práve to bolo na vašich básňach výnimočné a presvedčivé.

Básne okrem dobrého nápadu potrebujú dbať a rozvíjať aj iné svoje stránky. Básňam pomáha, keď je rytmus správne vyladený a keď sa využije neprehliadnuteľná inakosť poézie, taká odlišná od prózy alebo obvyčajnej reči. Viacerí ste prejavili hudobný sluch, výnimkou však neboli ani básne, kde autor mal asi hudobný „hluch“, ak by taká vec jestvovala... Niekedy hrkotal rytmus, inokedy sa rozladil orchester rýmov. Dobrou pomôckou je, keď si báseň prečítate nahlas alebo ju prečítate niekomu inému. A nechcete, aby vás iba chválili. Aj kritika či vytknutie chyby vám môže pomôcť, aby ste sa zlepšili. Do budúcnosti sa pokúšajte zamyslieť, čo nové a neošúchané by ste mohli k téme povedať. Buďte osobní a aj keď báseň dopíšete, pamätajte si, že vaša práca ešte nie je hotová. Skúste sa na ňu po čase pozrieť a znovu si ju prečítať nahlas. Tak si urobíte skúšku správnosti, či každé slovo je to najlepšie a na tom najsprávnejšom mieste. Mnohí ste toto urobili a výsledkom bude teraz vaše ocenenie.

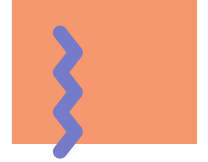
Možno sa vám zdá, že sa ako porotcovia trochu opakujeme, ale za tých pár rokov, čo sme pri tejto súťaži, sa pravidlá čítania a písania nezmenili. Stále na to treba odvalu a chuť pokúšať jazyk, aby vydal svoje literárne plody. Blahoželám oceneným a nezabudnite sa všetci opäť zapojiť do budúceho ročníka literárnej súťaže.

My sa na vás a vaše diela tešíme už teraz.

Srdečne pozdravuje Ján Gavura

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Inštitút slovakistiky a mediálnych štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

Pri básnických prácach na tému Môj sused mimozemšťan bolo okrem iné zaujímavé sledovať, ako sa k nej súťažiaci postavili interpretačne: menšia časť z nich dala dôraz na mimozemšťana, z ktorého sa stal ich sused, väčšina však stavila na reálneho alebo imaginárneho, viac alebo menej čudáckeho suseda, pre ktorého je mimozemšťan vhodnou metaforou. Možno práve „vesmírna“ téma značne znížila, hoci nezvrátila tradičnú kvantitatívnu prevahu dievčat, keď autormi takmer polovice príspevkov boli tentoraz chlapci.

Väčšia časť z vyše štyridsiatich príspevkov na túto tému sa niesla konvenčných rýmovačiek bez výraznejšieho nápadu, kde tu a tam zasvietil zaujímavý verš alebo obraz. Niekedy myšlienково zaujímavý text pokazili jazykovo-štylistické, prozodické alebo kompozičné nedostatky – zbytočné inverzie, archaizmy, gramatické či nerovnakoslabičné rýmy, klišéovitá či chýbajúca pointa. Mnohé z nich pritom v spolupráci s učiteľom/učiteľkou dali ľahko odstrániť. Tematicky prevažovali sondy do susedských vzťahov s dôrazom na rozličné podoby problémového spolužitia, ktorého aktéri sa v autorskej perspektíve javili ako mimozemšťania. Nechýbal ani tradičný motív prebudenia sa zo zlého sna, ten však už dnes môže sotvakoho zaujať.

Skôr by som rád upriamil pozornosť na niekoľko textov, ktoré v tejto kategórii zaujali nápaditosťou, originálnym videním a napokon aj slušným remeselným spracovaním. S motívom prekvapenia pracuje báseň Jána Štupáka Môj sused je mimozemšťan, v ktorej sa z nového suseda na dedine, zdanlivého vedátora, vykľúje návštevník z vesmíru. Už na prvý pohľad „vol'noveršový“ ľubovníansku školu prezrádza lyrická miniatúra Lenky Melcherovej s tebou, kde sa s mimozemskými motívmi pracuje jemne a skôr v podtexte primárne naznačeného citového zblížovania. Tradičnejšiu podobu stroficky organizovanej básne má text Jaroslavy Antoniovej Môj sused mimozemšťan. Súčasťou sviežo napísanej básne je aj dialóg s novým susedom, ktorého prirovnanie k mimozemšťanovi vyplýva skôr zo zvukovej podoby priezviska ako z čohokoľvek iného. Vtipnú báseň Sused Ivo s uplatnením básnickej skratky a originálnej pointy zaslal Alex Bega. Rovnako vtipnosťou sa vyznačuje báseň Lie Puchalovej Môj sused mimozemšťan, ktorá navyše preukázala zmysel pre obraznosť a kompaktný básnický tvar.

Vyše štyridsiatka básní na tému Záhadná tvár na fotke svedčí o tom, že mladých autorov táto téma zaujala – a nečudo. Jednak dávala široký priestor na vloženie vlastnej životnej skúsenosti či fantázie, jednak sama obsahovala odkaz na prácu s tajomstvom, ktorá často býva znakom dobrej poézie. Je len na autoroch, ako sa s ňou vyrovnajú, ako ju dokážu zaujímavý nápad pretaviť do príťažlivého básnického tvaru, pretože sám nápad nestačí. A tak aj v tejto kategórii sa popri textoch, ktoré skôr stavili na sentiment, rozvláčnosť či popisnosť, vyskytli také, s ktorými možno tak z významového, ako aj výrazového hľadiska vyjadriť relatívnu spokojnosť. Neznáma premenná v zadanej téme v jednotlivých básňach nadobúdala raz podobu tváre ako objektu záujmu, raz rodinnej (veselej či tragickej) reminiscencie, inokedy náhodnej podobnosti pisateľky s historickou fotografiou či dokonca anjela. Na ocenených textoch som ocenil hlavne nadhľad, s akým ich autori pristúpili k téme, moment prekvapenia či zmysel pre humor, to všetko spojené so slušným zvládnutím viazaného verša. Zaujala ma báseň Lie Puchalovej Záhadná tvár v zrkadle, v ktorej hral hlavnú úlohu pes a jeho obraz, rovnako aj rovnomenná báseň Daniely Homulkovej s vtipnou pointou – fotografiou vo vlastnom občianskom preukaze. Vážnejší charakter mala báseň Anny Legátovej, opäť s rovnakým názvom, ktorá citlivo pracuje s motívom spomienky na tragickú lásku.

Som rád, že moje minuloročné želanie stretnúť sa o rok s víťazmi opäť naživo sa bude môcť vyplniť a teším sa na ďalšie zaujímavé témy a básnické texty.

prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach

Téma Psí život
(hodnotil Ján Gavura)

1.miesto

Alexandra Ráškyová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

2.miesto

Kamila Lehetová (ZŠ Drábova 3, Košice)

3.miesto

Sofia Berková (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Čestné uznanie

Alex Bega (ZŠ Drábova 3, Košice)

Eliška Jeleňová (ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)

Ema Červeňáková (ZŠ Drábova 3, Košice)

Radka Kuchtová (ZŠ Gemerská 2, Košice)

Teo Damián Jarábek (ZŠ Drábova 3, Košice)

Téma Môj sused mimozemšťan
(hodnotil Marián Andričík)

1.miesto

Anna Amália Puchalová (ZŠ Staničná 13, Košice)

2.miesto

Alex Bega (ZŠ Drábova 3, Košice)

3.miesto

Jaroslava Antoniová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

Čestné uznanie

Ján Štupák (Spojená škola Dominika Tatarku, Poprad)

Lenka Melcherová (ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)

Téma Záhadná tvár na fotke
(hodnotil Marián Andričík)

1.miesto

Anna Legátová (Spojená škola Dominika Tatarku, Poprad)

2.miesto

Daniela Homulková (ZŠ Bruselská 18, Košice)

3.miesto

Anna Amália Puchalová (ZŠ Staničná 13, Košice)

Čestné uznanie

Ema Barcziová (ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)

Kludia Šprochová (ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa)

Lukáš Grman (ZŠ Drábova 3, Košice)

Rastislav Piekar (ZŠ Drábova 3, Košice)

Viliam Ferko (Základná škola sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Žofia Balogová (ZŠ Bruselská 18, Košice)

1.miesto

Alexandra Ráškyová

Psí život

Ty si tu sladko v klbku spíš,
nikam sa ponáhľať nemusíš.
A ja prikrývam si rukou uši,
nech ma ten hnusný budík neohluší.

Vonku sa ochladilo, prší a je veľká zima,
každý mi tvrdí, že v škole bude práma.
Mňa však dnes čaká matika,
aj keď sa tvárim, že sa ma to netýka.

Ty si tu sladko v klbku spíš,
o mojich trápeniach nič netušíš.
Teba aj bez zásluh každý mojká,
mne v žiackej pribudla ďalšia trojka.

Otváram dvere sklamane,
vôdzku mi strkáš do dlane.
Tuším by si sa chcel vonku hrať,
no mne sa chce len tvrdo spať.

Potom nič z toho zrazu pravda nie je
Nikto vôbec netuší, čo sa to vo svete deje.
Namiesto školy Teams a Zoom,
akési zvláštne štúdium...?

Ty náhubok, ja respirátor.
Na výlet chodíme len pod radiátor.
Potrebujem aspoň trocha vzduchu,
nemám chuť len škrabkať ťa po kožuchu.

Už chápem, ako to bolí,
keď môžeš len to, čo ti niekto dovolí.
Nie je mi celkom po vôli
chodievať len k počítaču, a nie do školy.

Ty si tu sladko v klbku spíš
a lockdown vôbec neriešiš.
Zrazu však nezávidím ti tvoj život psí:
náhubok, samotu a zákazy...

2.miesto

Kamila Lehetová

Pozoruje ma
Skúma moje správanie
Ako psychológ
V očiach sa mu premieta
Čiernobiely film
Odpočúva cez svoje reproduktory
Chvostová anténa vysiela signály
Ak ňou silno vrtí
Viem, že čaká pohladenie
Chvíľu spí
Znova odhalí ľudské javy
Chráni ma
Pomáha mi
Láska z neho vyviera
Môj verný priateľ
Oddané zviera

... Psí život ...

3.miesto**Sofia Berková**

Psí život

Ako každý psíček ráno,
musí pomôcť babke, áno!
Do obchodu, na prechádzku,
babka dá mu jeho vôdzku.
Je jej stály spoločník,
od mala mal tvrdý výcvik.
Nechodí on na výstavy,
nahrádza však babke oči.
Poslanie má výnimočné,
prevedie ju na prechode.
Psíček meno Nero má,
o babku sa postará.
Striehne na ňu každú chvíľku,
nešantí on na ihrisku.
Hoci s bielou paličkou,
bez Nera je stratenou.
Keď uvidí prekážku,
upozorní babičku.
Nehladkaj ho bezdôvodne,
slúži babke a nie tebe!
U babičky šťastný je,
keď jej pomôcť dokáže.
Slobodne sa pohybovať,
včas na všetko reagovať.
Povely on hravo zvláda,
nik ich lepšie neovláda.
Babka s psíkom stále v rytme,
denne prejdú kilometre.
Spokojní sú so životom,
i keď s veľkým hendikepom.
Napriek mnohým starostiam,
tešia sa aj maličkostiam.
Stal sa členom rodiny,
parták on je jediný.

Čestné uznanie**Alex Bega**

Človek a pes

Aký pán – taký pes.
A či naopak?
Namrzený?
Večne upachtený?
Zuby vycerené?
Jazyk vyplazený?

Bradáč a bradatý.
Spolu sú na hati.
Slniečkom zväbení a vodou krstení,
vstúpili do vlny.
Sú ňou potopení.

Vyšli na breh.
Otriasli stres i utrpenie.
Psík láskyplne leží pri kolene.
Pohľadom verných očí
paniu mu pripomenie.

Sedmokráska na medzi,
povedz mi o mojom „dni“.
Aký bude život náš?
Bude psí, tak si to váž!

Čestné uznanie**Radka Kuchtová**

Štvornohé prekvapenie

Som ja hravé šteniatko,
držali ma na krátko.
Chcel som iba domov mať,
no nemal som otca, mať.

Zle som sa ja narodil,
nechceli aby som dlho žil.
Čakal som kto má príde vziať,
dlho sa tak nedialo, to má veľmi bolelo.

Vidím auto v zimný deň,
to bude môj šťastný deň?
Píše na ňom ÚTULOK,
koho budem úlovok?

To je jedno chcem ísť preč,
nech už hodím s niekým reč.
Nech sneh na mňa nepadá
a meno nech mi niekto dá.

Som ja dobré šteniatko,
nemusím byť nakrátko.
Túžim iba jedno mať,
aby ma niekto mal rád.
Bude veľmi, veľmi rád,

a ja? budem verný kamarát.
Tíško čakám kto má zazrie,
kedy budem už mať šťastie.
Je tu pekne, mám čo jesť,
kto sa príde so mnou prejsť?

Budem milý neštekavý,
aby si ma domov brali.
Už ju vidím v diaľke stáť,
je pri nej aj otec, mať.

Cítim, že je kamarátka,
moja milá, moja Radka.
Už som v teple,
už som s ňou.
Už som šťastný,
s rodinou.

Čestné uznanie

Teo Damián Jarábek

Z útulku

Som Rony.
Z útulku:
Psia duša.

Môj nový domov:
Našiel som lásku.
Kus teplého koberca.
Viac nepozierám z chladného koterca.

Neviem
po sebe neporiadok upratať.
Viem ale zrakom
ťa úplne opantať.

Nerozumiem
mnohým povelom.
Mám čo dať
všetkým priateľom.

Pre našu lásku
neplatia regule.
Pre viacerých sa možno blížiš
iba ... k tej ... nule.

Nemyslím,
že bude z teba veľký poeta.
Netráp sa...
Pre mňa už navždy ostaneš
stredobodom sveta.

Čestné uznanie Ema Červeňáková

Vyznanie

V hlave máš rozum.
V teniskách nohy.
Tie ťa dnes nenesú ako iných.
Mnohých.

Každodenný život?
Pre teba boj.
Nielen tvoj – je aj môj.

Už to budú tri roky.
Nad naším domom zatiahli sa mraky.
No len na chvíľu.

Tvoja chuť žiť!
Všetkým dodáva silu.

Z motorky tvojej ostal len vrak...
Áno, je to tak.

Život náš?
Bol odrazu úplne naopak.

Zo samozrejmostí sa stali nočné mory.
Motorku nahradil invalidný vozík.

No aj po veľkom páde, ten život nekončí.
Dnes už to viem.
Čítam to denne z tvojich očí.

Život nie je fér.
Stále stojí zato.

Nie si v tom sám!
Vždy myslí na to!

Čestné uznanie
Eliška Jeleňová

jablko

spadlo na zem
bucl'até guľaté
pekné červené
sladké ako cukrík
asi bolo
neviem
zjedol mi ho môj pes
ako skoro každé jablko
ktoré spadne na zem

už nemám psa ale jablkožrúta

1.miesto

Anna Amália Puchalová

Náš sused má úlohu
upratovať oblohu.

Rozsype ich ako-kedy:
raz súhvezdie Andromedy,

Deň i noc má práce dost'.
Šoféruje Veľký voz.

inokedy v noci zdá sa,
že vysadol na Pegasa.

Keď sa ráno začne brieždiť
naloží doň všetky hviezdy.

Náš Flafy má vtedy stres,
keď v tme žiari Veľký pes.

Keď sa večer slnko schová,
sype ich na nebo znova.

Šteká potom na suseda,
nech už tam to psisko nedá.

2.miesto

Alex Bega

Sused Ivo?
Pije pivo.
Záhrada mu rastie.
Divo.

Občas náhle prifrčí.
Nikto sa mu nepáči.

Keď bol v krčme na pive, dostal nápad skvelý.
Nakúpi si štyri úle, zaobstará včely.
Dostal chuť na sladký med, podnikanie nové.
Možno zvýši na predaj, privyrobí love.

Nohlavný plán bol zahnať ľudí.
Nafingovať vidiny.
Na pozemku skrýva.
Tajne.
UFO
Tanier z buriny.

3.miesto

Jaroslava Antoniová

V našej bráne bývam dlho,
občas sa však cítim blbo.
Zvlášť keď chodím po schodoch,
nebytových priestoroch.
Stretávam tam mnoho ľudí,
tento čučí, ten sa nudí,
tamtá zasa s niečím búcha,
tohoto syn neposlúcha.

Je to vážne veľký des,
„Pomoc,“ tam zas breše pes.
Asi patrí susedovi,
možno jeho kolegovi.
Suseda však nepoznám,
Je tu nový, to ja znám.
Radšej sa za výťah schovám,
dúfam však, že dobre konám.

Trochu sa aj priznám, hanbím,
nerada sa s ľuďmi bavím.
Tento je však trochu iný,
má psíka, je celkom milý.
Zbadal ma za výťahom,
s mojím čudným výrazom.
„Ahoj, moja, ty si čia?“
„Hádzam si tam nefajčila?“

Treštím naňho okále,
„Ja? Nech mi to dokáže!“
„Stojím tu a pozerám sa!“
„Máte ujo, pekného psa.“
„To je Hektor - volá sa,
jeho láska - klobása.
Stačí, keď mu kúsok dáš,
bude s Tebou kamarát.“

Stretli sa nám pohľady,
už nemáme dohady.
Ujo sused - milý pán,
so psíkom sa sťahoval.
Vraj on predtým býval preč,
nechcel o tom strácať reč.
Vraj má doma okrem psíka,
záhradného trpaslíka.

A vraj hrá na cimbale,
na husle aj na fujare.
Niekedy vraj hrával šach,
hráči mali z neho strach.
Vraj je vegán, sám si varí
a že tiež je riadne starý.
Jeho meno - ujo Mešťan,
pre mňa sused - mimozemšťan.

Čestné uznanie

Ján Štupák

Oco zvolal poradu,
nastúpil som do radu.
Keď sa u nás niečo rieši,
prítomní sme ihneď všetci.

„Ja mám pre vás novinu,
ideme na dedinu!“
prekvapil nás oco vtom,
kúpil pre nás nový dom.

Sťahovanie - žiadna veda,
zvedavý som na suseda.
Starý pán či rodina?
Pátranie sa začína.

Stretli sme sa v záhrade,
hneď je koniec záhade.
Susedom je starší pán,
sivá briadka, elegán.

Dom je veľký, on v ňom sám,
veľmi rád s ním rozprávam.
Rozoberá zvláštne témy,
zdá sa, že je vede verný.

Keď sa zotmie, mnohé veci
začnú sa diať v tajnosti,
čudné zvuky, tiché hlasy,
jasná žiara zachváti.

Stojím ako prikovaný,
ticho - v nemom úžase.
Návštevníci nie sú známi,
suseda poznám po hlase.

Cudzinci však rýchlo zmiznú,
akoby tu neboli,
každý večer po zotmení
divadielko vrcholí.

Neodvážil som sa pýtať na tú zvláštnu nádheru
na fotke som neskôr zistil: je tam dáma z vesmíru.
Záhada je vyriešená, už viem kto je starší pán,
zo suseda sa nám vykľul - milý mimozemšťan.

Čestné uznanie

Lenka Melcherová

s tebou

v očiach sa ti rozpúšťa čokoláda
obaly od cukríkov vo vreckách šuštia ako staré rádio
sedíme na streche a počítame hviezdy
miznú spolu s časom
pozerám na teba
kvapka vody ti poštekľila nos
asi začalo pršať
vo vrecku nájdem 50 centov na horúce cappuccino z automatu
teleportuješ ma na lavičku
pijeme kávu

pomaly sa približujeme

1.miesto

Anna Legátová

V truhlici na pôjde u starej mamy
našla som albumy s fotografiami.
Na prvý pohľad nešlo o nič zvláštne,
ľudia na fotkách vyzerali šťastne.

No jedna fotka bola pokrčená,
hľadela z nej na mňa veľmi pekná žena.
Jej tmavé vlasy vyzerali krásne,
kedy asi žila a kto to bol vlastne?

Čo by asi povedala tá záhadná dáma?
Lúbila niekoho alebo žila sama?
Aký osud stihol tú záhadnú ženu?
A prečo mala tvár celú uslzenú?

Keď som sa na to opýtala mamy,
otvorilo sa vrece so spomienkami.
Zrazu sa výkrik vydral z jej hrude:
„Je to teta Klára, tak to veru bude.“

Bola to slečna s krásnymi snami,
svoju tvár často skláňala nad knihami.
Jej nežný úsmev a nádherné oči
okúzlili mládenca hneď ako ju zočil.

Z ich lásky nadšená nebola jej mama,
chystala pre dcéru zámožného pána.
To preto tie slzy a lesknúce sa oči,
raz ušla s mládencom do hlbkej noci.

Našli ich nadránom neďaleko Strečna,
s pohľadmi upretými do nekonečna.
Nedali nikomu posledné zbohom,
zmĺkli ich ústa jediným stonom.

Ich láska mladučka, silná, nekonečná,
pamiatka na nich zostane však večná.

Keď usínala som v náručí mamy,
mala som pocit akoby tu Klára
bola stále s nami...

2.miesto

Daniela Homulková

Kto si?
Čuduješ sa, kto to je?
Kto na Teba pozerá?
Čakáš, že sa usmeje,
no ona len zazerá?
A tvári sa, akoby jej práve
skyslo mlieko v čiernej káve?

A čo ten outfit? Taký pestrý?
Veď má tričko tvojej sestry!
Svetlé vlasy, modré oči...
Pripomína ti to čosi?
Stále nič? No len, zbystri zrak!
Čo je to tam za príznak?

Štvorec, čo má trikrát tri,
komuže tá tvár patrí?
Ktože to má jemné črty
na nich žiadny kaz?
Vieš čo? Buď k tej tvári milá
a radšej si to u nej nepokaz...

...to na teba pozerá
tvoj občiansky preukaz.

3.miesto

Anna Amália Puchalová

V kúpeľni je zrkadlo,
Flafymu raz napadlo,

že ochutná jeho chuť.
Ale zrazu – ani hnúť.

Ľudia dobrí, to je scéna:
v zrkadle je cudzie šteňa.

To šteňa pár okamihov
hľadá priamo na Flafyho.

Flafy šteká ako divý,
To zrkadlo robí divý.

Čo tu robí cudzí pes?
Nech ide preč ešte dnes!

Čestné uznanie

Ema Barcziová

Pozerám sa na mapu, smer nenachádzam.
Hádzem farbu na plátno, obraz nespoznávam.
Mohol sa svet zmeniť tak zakrátko?
Nájdem kompas, čo smer mi ukáže?

Ako pútnik, čo blúdi v neznámej zemi,
listujem v knihe spomienok.
Môcť sa tak na chvíľu vrátiť späť,
zmenil sa priveľmi náš záhadný svet.

V bezpečí na papieri sedí známa - neznáma,
čiernobiela, farebná, v ráme i bez rámu.
Pózujem pri hrade z kociek i pri bábike,
nostalgické spomienky prebúdajú sa vo mne.

Pozerám do zrkadla, odraz nespoznávam.
Kladiem otázku, odpoveď nedostávam.
Som to naozaj ja?
Malá, mladá, neskúsená.
Ešte nepopísaný list...
Môcť tak do minulosti na chvíľu ísť.

Čestné uznanie

Klaudia Šprochová

zabúdam

iba zažltnutá spomienka
ma vracia v tvojom dome do čias
keď sa od stien odrážal
hlasný smiech
komínom utekala radosť
slová objímali
zblížovali

navždy

ti zostanem sedieť na kolenách
dvojročná

Čestné uznanie

Lukáš Grman

Tieň tridsaťtri

Doma večer sám.
Sám si snívam.

Zrazu policajti zvonja.
Tam, kde bývam.

Nesmelo im otvorím.
Pozdravím.
Ukazujú fotku s tvárou.
Škaredou a starou.
Poznáte ho?

Odpoviem im príbehom:
Prepadol ma.
Zvláštny pocit.
Až sa z toho bojím.
Najmä k noci.
V bráne v tú noc nesvietilo svetlo.
Kolom zo pár kvietkov zvädlo.
Neznámy tieň tvora.
Plazil sa nám po schodisku.
Zmizol, až keď svitol deň.
Pripomínal čiernu líšku.
Dvere buchli.
Svaly vo mne veru stuhli.
33 je číslo jeho dverí.
Odtiaľ sa vždy do temnoty škerí.
V svojom byte až do rána
škrieka škreky ako vrana.
Nikto nevie, či tam býva.
Čo sa v jeho spálni skrýva.
Možno je to on.

Posielam ich z dverí von.

Čestné uznanie

Rastislav Piekar

Anjel?

Pár fotiek. Len tak. V mobile.
Kvetiny tiahnu sa.
Ďaleko na míle.
Ukryli niektoré náhodné tône.
Pre diaľku obrovskú.
Strácajú vône.

Dvihol som okále.
O kúsok hore.
Na druhom obrázku.
Sledujem more.
Nad ním. Na nebesiach. Aj nočný spln.
Príliv mĺkvy bol obrovských vln.

Na tretej v poradí zočím stáť človeka.
Pozerám na neho.
Zblízka i zd'aleka.
Zablúdil v zábere.
Úplne sám.
Tvárskúmam mu.
Však nepoznám.

Pôsobí pokojne.
Dokonca smelo.
Na fotke priesvitné telo.
Chvíľku si podumkám.
Seba sa pýtam:
Z očí prečo mu nádejne čítam?
Žije niekde... na inom svete?
Aj tak vždy priletí.
Na jar i v lete.
V tom v správnom čase.

Cítim, že chce byť tu.
Pre mňa.
Vždy a zase.

Anjela nespoznal môj dravý zrak.
Srdce to spravilo za mňa.
Naopak.

Čestné uznanie

Viliam Ferko

Hľadal som, hľadal, predsa som našiel.
Musel som kráčať, aby som došiel.
Do cieľa svojho, kde spomienky driemu.
Tam nájdem odpoveď na každú tému.

Ten starý album len v kúte stál.
Čakal tam na mňa, by som ho vzal.
Otvoril pomaly a hľadal čosi,
čo niekedy dávno povedal ktosi.

Na jednej strane odkazy veľké,
nevidel som to v novinách, v telke.
Prekrásne tváre neznámych ľudí,
po všetkých fotkách môj pohľad blúdi.

Maličké dieťa s radosťou v tvári,
spokojnosť z neho okolo žiari.
A mama kdesi pri peci stojí
s boľavým pohľadom. Azda sa bojí?

A ešte jedna fotka tam bola.
Vypadla z albumu na rožtek stola.
Je pre mňa akoby vzácny dar.
Hľadí z nej záhadná tvár.

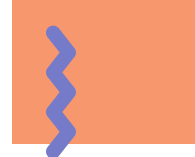
V pamäti zalovím. Komu tvár patrí?
Spýtam sa niekoho? Ranu mu jatrí?
Je fotkou z čias dávnych, keď bieda bola,
odišiel niekto od rodinného stola.

Za prácou ťažkou do cudziny, v diaľ,
by deťom svojim slobodu dal.
A teraz spomienky vracajú sa stále,
hoc' prešli roky a delia nás diale.

Ale spomienka zostala vzácna,
nie je to fotka až taká lacná.
Aj keď je pre niekoho záhadná tvár,
pre moje spomienky obrovský dar.

Čestné uznanie Žofia Balogová

Úsmev mi mizne z tváre,
nahrádza ho strach.
Strach z neznámej tváre,
ktorá na mňa hľadí na fotkách.
Nemá výraz, nemá tvár,
a predsa v mojich očiach
raz smúti a raz sa smeje.
Raz tam je a raz tam nie je.
Oblieva ma studený pot, ledva dýcham,
myšlienky si usporiadať skúšam.
Akoby v priepasti ocitla som sa.
Chcem z nej ujsť, no nedá sa.
S plačom hodila som fotku do kúta
dúfajúc, že toto všetko sa mi zdá...
Za chrbtom počujem kroky,
na ramene cítim dlhé prsty.
Tichý hlas zašepkal:
„Nesnaž sa skryť! Nie som tu...
Som v tvojej hlave.
Som tvoj strach!
Potláčaš ma, no som tu stále...”

Prvé fotografie začali vznikať takmer pred dvesto rokmi a už od svojho počiatku vzbudzovali u ľudí záujem. Niektorí sa im potešili, lebo pomocou fotky mohli zachytiť spomienku na pekné chvíle alebo na svojich príbuzných a priateľov. Iní sa fotografických obrázkov báli – mysleli si, že fotoaparát im ukradne dušu.

Kedysi dávno sa pred fotografickým aparátom muselo bez pohnutia sedieť aj niekoľko minút a peknú fotku si mohli dovoliť len tí bohatší. Vývoj však išiel dopredu a v súčasnosti sa fotografia stala bežnou súčasťou nášho života. Stačí nám mobil a cvak – fotka je hotová. Hneď ju môžeme zdieľať na sociálnej sieti a čakať koľko „lajkov“ za ňu dostaneme.

Čo sa však stane, ak sa na fotografii objaví niekto, koho sme nefotili. Presne nad tým sa vo svojich prácach zamýšľali autori a autorky tohto ročníka Literárnych Košíc Jána Štiavnického.

Tematicky môžeme súťažné literárne dielka rozdeliť do troch kategórií.

Prvú predstavovali akési horory, v ktorých hlavné postavy nejako získajú alebo nájdu tajomnú fotografiu. Rozhodnú sa vypátrať, komu patrí záhadná tvár na nej a ako to v každom dobrom horore býva – všetko sa skončí šťastie..., pardon, všetko sa skončí nešťastne. Niektoré z hororových poviedok boli také strašidelné, že pri ich čítaní mi behal mráz po chrbte. A keďže okrem napätia a desivej atmosféry boli takéto texty aj štylisticky zručne napísané a nechýbala im originalita, niektoré z nich som ocenil a pri ich čítaní v zborníku sa môžete báť aj vy.

Druhú kategóriu predstavovalo isté rodinné tajomstvo. Postavy z poviedok našli v albume, najčastejšie ukrytom u babky na povale, starú fotografiu, ktorá zachytávala neznámeho človeka. Tajomstvo sa postupne začalo odhaľovať a čitateľ spolu s postavou zisťovali, že záhadná tvár na fotke patrila starému otcovi, ujovi, dokonca ich rodičom, pretože hlavný hrdina bol adoptovaný, alebo strateným súrodencom. Aj v tejto tematickej kategórii ma niektoré texty zaujali, predovšetkým svojim spôsobom rozprávania. Originálne bolo, ak sa v poviedke objavili niektoré historické udalosti, počas ktorých fotka vznikla, napr. Slovenské národné povstanie, II. svetová vojna, vysťahovalectvo... Poviedka odrazu získala nový rozmer – už to nebolo len pátranie po tajomstve, ale stávala sa aj výpoveďou o dobe a osudoch ľudí.

V tretej kategórii sa autori snažili zadanú tému uchopiť nejako inak. Osobitne ma oslovila poviedka, v ktorej sa na konci dozvedáme, že tajomná tvár na fotke patrila hlavnej postave, ktorá postupne stráca pamäť

a už nespoznáva ani svoj obraz. Teraz som však prezradil pointu. Radšej si tú poviedku sami prečítajte.

Okrem vynikajúcich textov sa kde-tu objavili aj trochu slabšie, menej nápadité, hlavne, keď sa autori nechali výraznejšie inšpirovať cudzím námetom alebo keď, nevedno prečo, celý príbeh posunuli kamsi do Ameriky, hoci by sa pokojne mohol odohrávať na Slovensku a bol by oveľa uveriteľnejší.

Na záver môžem konštatovať, že príbehy s témou Záhadná tvár na fotografii boli v globále veľmi vydarené a asi si tiež začnem dávať pozor, či na svojej fotke nezbadám kdesi v pozadí neznámu tvár.

doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD.
vedúci Katedry slovenského jazyka ISMŠ na FF PU v Prešove

Milé autorky, milí autori, ako už isto viete, témy, ktoré sa každoročne usilujem pre vás vymýšľať, by mali nejakým spôsobom odzrkadľovať vaše záujmy, záľuby alebo váš pohľad na súčasný svet, prírodu, spoločnosť či medzil'udské vzťahy.

Pri téme Psí život som sa spoliehala predovšetkým na to, že mnohí z vás máte doma týchto štvornohých priateľov človeka a viete dôkladne odpozorovať ich správanie. To sa v mnohých prózach aj stalo a priniesli ste mnoho vtipných príbehov. Najvtipnejšie boli príbehy, v ktorých sa komentoval ľudský život psími očami, prípadne sa porovnával ľudský život so životom psa. V psích rozprávaniach sa však vyskytovali aj vážne príbehy – často odzrkadľovali ťažký život opustených psíkov, psíkov na ulici alebo v útulku. V niektorých vašich textoch sa objavili aj psí záchranári – či už to boli pomocníci Horskej služby, či dokonca psy ako spolubojovníci vojakov vo vojnách, alebo odvážni záchrancovia života pri rôznych nehodách. Tiež som sa v niektorých textoch dočítala o zvláštnej premene človeka na psa alebo ľudskej schopnosti rozumieť psej reči. Keď je v ľudskom živote veľa starostí, povinností či trápenia, môže sa metaforicky pripodobniť k psiemu životu. Aj o tom som sa vo vašich textoch dočítala.

Pri téme Môj sused mimozemšťan som očakávala humorné a aj fantasticky ladené príbehy. V týchto vašich textoch sa často objavovali aj príbehy o susedovi, ktorý sa spočiatku javil ako mimozemšťan – správal sa tajomne alebo mal zvláštne záľuby – ale napokon sa z neho „vykl'ul“ príjemný a dobrý človek. Vtipné boli aj príbehy, v ktorých ste zobrazovali každodenný rodinný život a situácie, keď si niekedy rodinní príbuzní o sebe navzájom mysleli, že sú z inej planéty. Občas sa tak správame všetci – akoby sme boli z inej planéty. A občas si všetci myslíme, že iní ľudia sú z inej planéty. Tieto príbehy boli autentické a nechýbal im humor alebo prekvapujúca pointa. Z realisticky ladených príbehov boli vydarené aj tie, ktoré hovorili o narodení dieťaťa, pričom starší súrodeneц ho chvíľu pokladal za mimozemšťana, kým si naňho zvykol. Vo fantasticky ladených príbehoch mali mimozemšťania aj zvláštny výzor, vlastnú špeciálnu reč alebo špeciálne prístroje (napríklad obliekátor) či dopravné prostriedky. Zaujímavé boli aj príbehy s obrátenou perspektívou – keď sa mimozemšťania čudovali nad správaním obyvateľov Zeme.

Chcem sa vám za všetky zaujímavé príbehy poďakovať a povzbudiť vás v tom, aby ste boli vo svojich rozprávaniach čo najautentickejší – pozorujte dôkladne svoje okolie, všimajte si nezvyčajné veci v bežnom živote, pýtajte sa, píšete si denníky, fotografujte ...a veľa čítajte. Verím, že o rok sa opäť stretneme pri zaujímavých príbehoch.

doc. Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach

Téma Záhadná tvár na fotke **(hodnotil Peter Karpinský)**

1.miesto

Anna Mária Sudzinová (ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Adam Dzurenda (ZŠ Tomášikova 31, Košice)

2.miesto

Adrián Rimek (ZŠ Ľudovíta Fullu, Košice)

Ema Kubalová (ZŠ Fábryho 44, Košice)

3.miesto

Oliver Surový (ZŠ Tomášikova 31, Košice)

Daša Brontvajová (ZŠ s MŠ Martina Hamuljaka, Oravská Jasenica)

Čestné uznanie

Šimon Komara (ZŠ Kúpeľná 2, Prešov)

Nikola Račková (ZŠ Mateja Lechkého, Košice)

Michaela Bitóová (SZŠ Didacticus, Košice)

Letícia Kádárová (ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)

Klára Angelovičová (ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Jakub Čarnický (ZŠ s MŠ Nálepko)

Dávid Bobovský (SŠ Dominika Tatarku, Poprad)

Benita Brilllová (ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Adela Michnová (ZŠ Gemerská, Košice)

Adam Smrkovský (ZŠ Jozefa Horáka, Banská Štiavnica)

Zuzana Andrašková (Gymnázium a základná škola Sándora Máraiho, Košice)

Anna Mosnáček (ZŠ Gemerská 2, Košice)

Alžbeta Králová (ZŠ Trebišovská 10, Košice)

Téma Psí život **(hodnotila Markéta Andričíková)**

1.miesto

neudelené

2.miesto

Barbora Rusnáková (Evanjelické gymnázium Jana Amosa Komenského, Košice)

3.miesto

Nikola Zara Fedačková (ZŠ Staničná 13, Košice)

Čestné uznanie

David Ben Peretz (SZŠ Didacticus, Košice)

Zachariáš Drobňák (SZŠ Giraltovcce)
Tamara Vacová (ZŠ Kežmarská 28, Košice)
Adam Walter (ZŠ Bruselská 18, Košice)
Victoria Deias (Spojená škola sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)

Téma Môj sused mimozemšťan **(hodnotila Markéta Andričíková)**

1.miesto

Martin Marko (ZŠ Bruselská 18, Košice)

2.miesto

Dominika Čigášová (Základná škola s materskou školou Rozhanovce)

3.miesto

Simona Imrichová (Základná škola Považská 12, Košice)

Čestné uznanie

Patrícia Mital'ová (ZŠ Drábova 3, Košice)
Sára Bariová (Spojená škola sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)
Boris Bednár (Základná škola s materskou školou Oščadnica)
Kristína Ivanová (ZŠ Kežmarská 28, Košice)
Lívia Moravcová (ZŠ Tomášikova 31, Košice)
Viktória Piňková (ZŠ Gemerská 2, Košice)

1.miesto

Anna Mária Sudzinová

Tá tvár sa opakuje. Je na každej jednej fotke, ktorú mám vystavenú. Patrí chlapcovi, ktorý môže mať asi 25 rokov. Na mnohých vedľa neho som aj ja. No najviac ma desí to, že ja ho vôbec nepoznám. Teda aspoň si ho nepamätám...

Odtrhol som oči od fotiek a ihneď mi padli na „krabičky“ s liekmi. Vedľa nich je papierik, na ktorom je napísané, že si mám zobrať „pondelkovú“ dávku. Ale mne sa nezdá, že by bol dnes pondelok. Alebo? Ved' čo! Som starý a dni sa mi už pletú. To sa predsa stáva každému!

Zobral som si „pondelkové“ lieky a rozhodol som sa ich zapíť. Vyšiel som na chodbu, no zamrzol som: „Ja neviem, kde mám kuchyňu...“

„Skúsím prvé dvere napravo,“ zamrmlal som. Otvoril som ich pomaly. Obývačka. A ihneď oproti mne je na stene zarámovaná fotografia chlapca s neznámou tvárou. Toto už nie je smiešne! Už sa naozaj bojím...

Vyšiel som naspäť na chodbu a skúsil som druhé dvere. Nič. Tretie dvere. Zase nič. „Mám ja vôbec kuchyňu?“ spýtal som sa seba a pavúkov na stene, no odpovede som sa nedočkal.

Vtom sa otvorili vchodové dvere a chlapec so záhadnou tvárou vošiel dovnútra. Usmial sa na mňa a zvolal: „No pod', dedo! Dnes s tebou idem k lekárovi ja. S tou demenciou by si sa veru ďaleko nedostal... A trafiť naspäť by sa ti už asi vôbec nepodarilo.“

1.miesto

Adam Dzurenda

Už sú to dva roky od tej udalosti. Môj blízky priateľ Nikolai sa jedného večera vybral na prechádzku so svojím psom a už sa nevrátil. Rozhodli sme sa, že ja a môj kamarát David sa ho pokúsime nájsť. Chceli sme začať hľadať v starom dvojposchodovom dome, ktorý nebol obývaný viac ako desať rokov, až na pár bezdomovcov, ktorí v ňom občas prespávali.

Bola streda a moji rodičia už dávno spali. Potichu som sa vykradol cez vŕzgajúce dvere von z domu. Bolo ticho a na oblohe žiarili hviezdy a mesiac. Dohodli sme sa, že sa stretne rovno pred tým domom. Aj cez tie udalosti si dnes prajem, aby sme to vtedy nerobili a nehrabali sa

v tom záhadnom zmiznutí. Stál som tam sám a čakal som na Davida, kým dorazí. Bola zima s prial som si, aby už prišiel čím skôr. Ubehlo asi pätnásť minút a Davida nikde. Strčil som si ruky do vrecák, aby som zmiernil chlad. „Jaj bože,“ povedal som, keď som stúpil do mláky. „Moje topá...“ prerušili ma údery, akoby niekto klopal na dvere. Nič som nevidel. „Možno zatúlaný pes,“ pomyslel som si. Kapitán pomaly dorazil. Videl som jeho bacuľatú postavu, ako skáče ladnými pohybmi hore a dole cez ulicu. „Ten malý vtipkár si len tak poskakuje.“ Jeho úsmev vystriedal smiech. „Ty si taký šašo.“ Povedal som mu. Podali sme si ruky a začali sa rozprávať. „Čo urobíme, ak ho nájdeme mŕtveho?“ Roztrasene povedal. „Zavoláme políciu.“

„A budú nám veriť?“ „Mali by. Bol to náš priateľ.“

Po chvíli sme išli ku dverám. „Myslíš, že by sme mali zaklopať?“ Vtipkoval. Zo srandy som zaklopal, no z toho čo sa ozvalo potom, sa mi zježili vlasy na hlave. Ten istý úder, aký som počul pár minút predtým ako dorazil David. Aj napriek strachu som sa zachoval pokojne. Nadýchli sme sa a vstúpili dnu. Bola tma. Úplná tma. Nechceli sme zobudiť susedov svietiacimi baterkami. Za týchto okolností sme sa zhodli, že sa budeme orientovať podľa mesačného svetla. Pomaly sme začali rozpoznávať miestnosť, v ktorej sme boli. Hala bola plná odpadkov a očividne sa celá rozpadala.

Prízemie sa skladalo z obývačky, kuchyne s hnijúcim jedlom, kúpeľne a so záhadnými zamknutými dverami. „Myslíš, že niekde na hornom poschodí bude mŕtvy Nikolai?“ „Dúfam, že nie.“ Šli sme po starých schodoch hore na druhé poschodie. Nebolo to veľké druhé poschodie. Dve chodby a štyri izby na prehliadanie. David navrhol, aby sme išli do miestností naľavo. Nakukli sme do prvej miestnosti. Zaznamenal som veľkú dieru v strope. Znova som počul ten známy úder, ako pred domom a pri tom, ako som klopal. Moje srdce akoby sa malo zastaviť. Ten zvuk bol ďaleko, ale nebolo o ňom pochyb. Môj inštinkt bol útek, ale nemohol som zmiznutie Nikolai nechať len tak. David zbadal veľkú skriňu. „Čo myslíš, že v nej bude?“ Už si to vykročil k nej a to bol moment, kedy sa všetko pokazilo. Keď vstúpil do stredu miestnosti nastalo prasknutie. Podlaha pod ním sa celá roztrieštila. „Počkať!“ David nevydal ani hlásku. „Zomrel? David!“ Zakričal som. Po minúte sa ozval: „Som v pohode.“ Pozrel som sa dole a keď opadol prach mohol som ho zreteľne vidieť. Stál tam v celej svojej kráse a bol nedotknutý. „A hádaj, kde som teraz.“ Vydýchol som si, že nestratil zmysel pre humor. „Som v tej zamknutej miestnosti.“ Naznačil, aby som zišiel dolu, otreľ som si špinu z čela a zamieril som ku schodom. Keď som došiel na koniec schodov všimol som si niečo nezvyčajné. „Boli tam vždy tieto stopy?“ Dve ohromné stopy na podlahe. Bolo na nich, ale niečo čudné. Neboli ľudské a nevyzerali ani, ako zvieracie. Štyri prsty. Rýchlo vo mne rástla panika. Stopy viedli k miestnosti kde bol David. Rozbehol som sa za ním. Boli tam dva tiene. Jeden veľký a jeden malý. Ten väčší búšil do toho menšieho. Stále, keď to udrelo, David zafňukal. Zamrzol som na mieste. Dvere boli len pár metrov odo mňa, ale nemohol som sa pohnúť, akoby som bol prikovaný k zemi. Posledný úder bol silnejší, ako ktorýkoľvek iný predtým. Mohol som počuť prasknutie kostí. Tá vyziabnutá postava ho pustila na zem a začala sa pozeráť na mňa tými tmavými očami zapadnutými hlboko v očných jamkách. Po dlhých dvoch minútach som urobil jeden pomalý krok smerom ku dverám. Tá bytosť krčovitým spôsobom opakovala moje pohyby a vždy urobila krok vpred, keď ja som urobil dozadu. Keď som sa dostal do obývačky natiahlo to oproti mne ruku. Mesačné svetlo zasvietilo na jeho ruku s bledožltou kožou natiahnutou cez kosti. Nejaké mäso vyzeralo, ako vyškriabané a zhnité. O jeden ďalší krok a videl by som celé telo. To som nechcel. Táto samotná myšlienka bola dosť na to, aby som sa rozbehol smerom ku dverám. Čakal som, že keď sa obzriem, bude to za mnou, ale stálo to vo dverách a pomaly sa to strácalo.

O pár dní vyšiel policajný záznam s fotkami mojich priateľov. Vraj ich zabil ďalší magor na drogách. Snažím sa tomu uveriť, ale nejde to.

2.miesto Adrián Rimek

A prišla nám jar. Po tuhej zime je konečne teplo, slnko svieti, tráva sa zelenie, stromy pučia, vtáčiky spievajú. U nás v rodine nastal čas pravidelných víkendových rodinných výletov. Každý týždeň sa v sobotu alebo v nedeľu vyberieme na turistickú vychádzku. Tento týždeň sme rozmýšľali veľmi dlho, kam sa vyberieme. Cieľom tohto výletu malo byť krásne miesto, na ktorom si s našimi urobím zaujímavú fotografiu, ktorú potom prihlásim do školskej súťaže AKTÍVNA SLOVENSKÁ RODINA. Nakoniec sme sa rozhodli pre Tomášovský výhľad v Slovenskom raji. Je to miesto na skale, ktoré má úžasný výhľad na okolitú prírodu a za pekného počasia dovidieť až na Vysoké Tatry.

Cestovali sme autom, ktoré sme nechali na parkovisku na Čingove. Turistickým chodníčkom sme sa vybrali na túru. Cesta hore nám trvala asi hodinu a pol. Nemám rád šľapanie do kopca, ale hnala ma túžba vytvoriť tú najzaujímavejšiu fotografiu. A mali sme šťastie, pretože bolo jasno, na oblohe ani mráčik. Keď sme sa dostali hore, hneď mi zažiarili oči. Porozhliadol som sa a hľadal som dobré miesto na fotku. Musel som sa pohybovať opatrne, pretože na konci skaly nebolo žiadne zábradlie.

Keďže môj tato je zvedavý a odvážny, postavil sa na okraj skaly. Na skale pod nami zbadal horolezcov, ktorí zdolávali skalu po svojom. Ja som sa však na okraj skaly neodvážil, pretože som počul mnoho príbehov, keď ľudia podcenili nebezpečenstvo, pošmykli sa a zrútili sa do priepasti.

Vraj sa tam odohrala aj tragická nehoda vrtuľníka, ktorý prišiel zachrániť zaseknutých horolezcov, ale kvôli zlému počasiu, hmle a silnému vetru sám narazil do skál a zrútil sa do rokliny. Zomreliv ňom traja záchranári. Myslel som na to hneď, keď sa otec priblížil k okraju skaly. Schytil som ho za ruku a odtiahol som ho preč. Chcel som takú fotku, na ktorej bude vidno Vysoké Tatry. Keď som našiel ten perfektný uhol, zavolať som rodičov. Urobili sme si viacero fotiek, aby som mal z čoho vybrať. Užili sme si ten krásny výhľad a pomaly sme sa vybrali naspäť.

Počas cesty dole sa zrazu zatiahlo, z oblakov šľahali blesky a začali padať veľké dažďové kvapky. Pokiaľ sme došli k autu, boli sme premočení a premrznutí na kosť. Fakt som bol rád, že sme už v aute, pretože hore to vyzeralo strašidelne. V aute som si chcel prezrieť fotky, ktoré sme urobili na výlete. Bohužiaľ, vybila sa mi batéria, a tak som zvyšok cesty domov prespal.

Doma som pripojil mobil k notebooku, aby som mohol vybrať tú najkrajšiu fotku. Pri poslednej som si všimol niečo zvláštne. Fotil ju jeden pán, ktorého sme poprosili o fotku, aby sme na nej mohli byť všetci spolu. Pamätám si, že sme čakali, až kým sme neboli sami v zábere, aby sa vydaril. O to väčšie bolo moje prekvapenie, keď som na fotke okrem nás zbadal aj troch ďalších ľudí. Boli oblečení v záchranárskych uniformách. Ich tváre na fotke neboli také jasné ako naše. Ich nohy akoby sa rozplývali v hmle, postavy sa vznášali nad zemou. Keď som si fotografiu prezeral, prebehol mi mráz po chrbte. Hneď som zavolať rodičov ku mne. Neverili vlastným očiam. Boli sme z toho v šoku. Kto to je na našich fotkách? Ako sa tam dostali? Prečo im nevidno tváre? Prečo majú na sebe záchranárske oblečenie? Ved' tam nebol žiadny záchranár!

„Kto sú tí ľudia a ako dostali na našu fotku?!“ zhrozene šepkala mama.

„Poznám niekoho, kto by nám asi vedel pomôcť,“ povedal otec, keď sa spamätal z prvotného šoku. Poslal našu fotku svojmu kolegovi. Hneď na to mu zvonil telefón. Otcov kolega spoznal na fotografii jednu z postáv. Bol to jeho bratranec Karol, ktorý pred rokmi zahynul pri záchrannej akcii v blízkosti Tomášovského výhľadu. Poslal nám článok z novín, v ktorých opisovali tragickú nehodu vrtuľníka. Fotka nešťastných záchranárov bola presne rovnaká ako postavy na našej fotografii.

2.miesto

Emma Kubalová

„Prásk!“ vytrhlo ma zo sna. Cítila som sa ako omámená po takej dlhej jazde autom. Nevrho som sa pozrela na svojich dvoch súrodencov, ako spokojne odľukujú. Vykukla som von oknom. Hmla bola taká hustá, že by sa dala nožom krájať.

„Prišerné! Náš nový dom bude asi voľakde na konci sveta,“ pomyslela som si a snažila sa znova zaspáť.

„Dobré ráno,“ ozvalo sa z predného sedadla. Prebrala som sa s modrinami na rukách. „Dávid,“ zvrískla som na mladšieho brata, „došľaka s tebou!“ Celú ma ten malý fagan dokopal.

Konečne sme dorazili do cieľovej stanice. Krásny nový dom. Ako vystrihnutý z katalógu. Mama nás hneď nahnala, aby sme si spravili prvú spoločnú fotku pred našim novučíckym domom. Nenávidím foteň, a hlavne nie tým otcovým fotoaparátom, ktorý vyzerá ako z 18. storočia.

„Povedzte syýýr!“ zvolal ocko a vypálil nám zreničky bleskom. Keď sme sa trochu spamätali, pozreli sme si fotku.

„Nádhera, oci, ešte stále máš ten čiernobiely film?“ podpichla som ho a zarazila sa. Všetci odišli do vnútra domu, len ja som ostala ako priklinčovaná pozorovať fotku. Mráz mi prebehol po chrbte, keď som zbadala ten úsmev.

Úsmev na tvári, ktorá nás sleduje z okna domu. Vypleštila som oči a roztriasla sa vo mne celá kostra. Pomaly som otočila hlavu, pozrela som na okno, potom späť na fotku. V okne nikoho.

„Izi!“ volala ma mama vybaľovať veci. Moja staršia sestra Alex už bola po uši zahádzaná oblečením, ktoré vyhádzala z kufrov.

Čas plynul, nastal večer a keďže sa tento dom zasekol v dobe kamennej, nudila som sa. Ale ani nuda ma nebavila, a tak som sa vrhla na vešanie rodinných fotografií na stenu pri schodišti. Ako som ich vešala, počula som, akoby tie steny nariekali.

„No nič, asi som unavená,“ pomyslela som si a hodila sa do postele.

Ráno som sa zobudila na Dávidov plač a rýchlosťou svetla som k nemu pribehla. Odtiahol sa odo mňa a so strachom v očiach mi pošepol, že som v noci chodila po izbe a niečo si sústavne mrmlala. Upokojila som bračeka a vyšli sme z izby. Dávid utekal do kuchyne naraňajkovať sa a ja som ostala stáť na schodoch.

Celá zmätená som pozerala na fotografie. Na každej stálo dievčatko. Nohy sa mi podlomili od strachu. Cítila som divný dotyk na ruke a prisahala by som, že počujem také zvláštne zvuky. Boli pritlmené, nerozumela som im. Celá bledá som sa dotackala do kuchyne za ostatnými. Rodičia pri raňajkách viedli so súrodencami debatu o dnešnom programe. Rozhodli sa napláňovať menší výlet.

Po raňajkách ma už všetci netrpezlivo čakali v záhrade, len ja nie a nie sa vypratať z domu. Spomenula som si na svoj batoh, bez ktorého sa nepohnem ani na krok a vybehla som za ním do izby. Dvere mojej izby sa prudko zabuchli. Poskočila som od ľaku a obzrela som sa. Všetko sa zdalo byť v poriadku.

„Asi to bol prievan,“ povedala som si.

Zdvihla som batoh zo zeme a odrazu z neho vyletel papierik. Počula som, ako na mňa ocko netrpezlivo trúbi, no moja zvedavosť bola silnejšia. Otvorila som papierik a na ňom bolo asi miliónkrát napísané: „Zobud' sa!“

Tomu som vôbec nerozumela. Veď pred tromi hodinami som sa naozaj zobudila. Zmätená som sa snažila vykročiť k dverám, keď vtom som ostala stáť ako paralyzovaná.

Píp, píp, píp, začalo mi písať v ušiach a zvuky, ktoré som doteraz počula tlmene, boli čoraz jasnejšie. Neprestávalo to, ba naopak, začala som rozoznávať aj slová. Tie slová boli plné náreku, smútku a starostí. Slzy mi tiekli po tvári a odrazu som spadla na zem. Pocit, ako by ma fotky na stenách tíšili, bol prekvapivo príjemný. Cítila som bezpečie a oporu v niečom neživom, abstraktnom.

Trúbenie auta ma vytrhlo z myšlienok a rýchlo som sa pobrala von. Nasadla som do auta a už nás nebolo. Kilometre ubiehali, minúta za minútou sa míňala a my sme trielili do plánovaného cieľa. Sem-tam mi ocko zaškúlilo na tachometer, pretože sa mi zdalo, že ideme príliš rýchlo. No neriešila som to, dôverovala som ockovi.

Povráva sa, teda skôr moji starkí vravievali, že na sklonku života sa dejú zvláštne veci. Nevie, prečo mi to napadlo, ale ten flakón, ktorý ležal pod čelným sklom, som si v živote nevšimla. Ocko voňavky nepoužíva a maminu voňavku poznám. Ten divný pocit, ktorý vo mne pretrvával, sa zrazu potvrdil, keď som zbadala, ako ocko dupe na brzdu a z pravej strany si to do nás namierilo čierne auto.

Prásk! Pííp! Rozozvučal sa otravný piskľavý tón, z ktorého ma neskutočne rozbolela hlava. Všade sa rozprestrela tma. Okrem tej malej lampičky v diaľke.

Nohy som mala ťažké, ako by mi ich niekto pomliaždil v mažiari, no aj tak som sa pomaly, pomaličky k svetielku približovala. Zhíkla som, keď ma zarinčanie skla vytrhlo z tranzu. Flakón plný nejakej zvláštnej tekutiny sa roztrieštil. Tá vôňa mi pripomínala pach dezinfekcie a nemocnicu.

Chcela som sa pohnúť, keď v tej chvíli mnou niečo zalomcovalo. Uvidela som to malé dievčatko z fotiek, ako ma schmatlo za ruku. Volalo sa Elis. V tej chvíli sa mi rozjasnilo v hlave.

Tá malá na mňa začala kričať a ťahala ma čo najďalej od toho svetla, ktoré ma tak fascinovalo a priťahovalo.

„Nevzdávaj to Izabela,“ s plačom do mňa udierala ako do boxerského vreca. Neprestávala a neprestávala, azrazu prestala.

Všetko navôkol stíchlo. Pískanie prestalo a ja som precitla. Okolo mňa stáli moji blízki. Ležala som na nemocničnom lôžku. Na nočnom stolíku som uvidela rodinnú fotku a v pozadí stál môj strážny anjel. Pousmiala som sa .
„ĎAKUJEM, ĎAKUJEM, Elis,“ tíško som zašepkala.

3.miesto

Oliver Surový

Reštaurácia ER

Tento prípad, ktorý vám teraz vyrozprávam, je iný ako ostatné, a to preto, lebo sa to netýka vraždy, ale ani obyčajnej lúpeže. Ak si dobre pamätám, bol prvý januárový týždeň...

Začal sa písať rok 1974. Bol studený zimný večer. Ja spolu s mojim kolegom detektívom Robertom Wirtom sme vstúpili do reštaurácie uprostred Amsterdamu. Reštaurácia bola jednoduchá, ale dosť moderná. Oproti vchodu bol chladiaci box s viacerými druhmi zmrzliny, ktorú teraz nepredávali, pult so zákuskami, nápojmi a s všeličím iným. Ľavá stena bola presklená a na pravej strane viselo zopár pekných malieb, medzi ktorými bol aj jeden portrét, pod ktorým sa písalo: Eduard Razimber – zakladateľ tejto reštaurácie. Jeho tvár ma zaujala. Na prvý pohľad to bola veľmi divná, dalo by sa povedať že záhadná, ale sympatická tvár. Sadli sme si vedľa okna, aby sme videli na náš automobil, ktorý mal z predchádzajúceho prípadu poškodený zámok, ktorý sme ešte nestihli dať opraviť. Zapozeral som sa na ten obraz a snažil som sa prísť na to, čo ma na ňom tak zaujalo. Žeby to, že sa jeho tvár nedala presnejšie opísať? Alebo preto, lebo bola tak divne namaľovaná? Alebo to, že... vtom ma z rozmýšľania vytrhol hlas môjho spoločníka, na ktorého som úprimne zabudol: „Súhlasím s vami, Hasting. Celkom zaujímavý človek,“ kývol hlavou na obraz a neistým hlasom pokračoval, „ale niečo tu nesedí. Keď som tu bol naposledy, čo bolo asi pred týždňom, bol ten obraz väčší.“ Išiel som niečo povedať, ale stihol som sa iba nadýchnuť, lebo Robert Wirto zavolať na čašníka. Pristúpil ku nám muž stredného veku s pekným uhladeným sakom.

„Chcete si niečo objednať, pane?“ opýtal sa zdvorilo.

„Poprosil by som dvakrát chladené pivo.“ môj spolusediaci sa na chvíľu zamyslel.

„Ešte niečo?“

„Mám jednu otázku. Menili ste v poslednom týždni portrét Eduarda Razimbera?“

„Nie, pane.“ Čašník vyzeral dosť prekvapene. „Ten obraz má pre náš podnik veľkú hodnotu a nikdy by sme ho nemenili. Aj keby sme ho chceli vymeniť, nedalo by sa, pretože jeho portréty sú iba tri a každý je v inej reštaurácii,“ dodal.

„Tak ak ste ho nemenili, myslím, že by ste okamžite mali zavolať vedúceho.“ povedal Wirto. Čašník vyzeral ešte väčšmi ohúrený. „Z akého dôvodu?“ „Pretože si myslím, že sa tu stal zločin. Presnejšie, myslím že niekto odcudzil obraz!“ Povedal to s takým tónom a istotou, že čašníkovi skoro vypadla z ruky tácka, ktorú držal. „Ak je to tak, tak ho idem okamžite zavolať.“

Dá sa povedať, že prekvapil aj mňa, a to už je čo povedať, lebo ho poznám viac ako tri roky, a za ten čas stihol vyriešiť zopár veľmi divných prípadov za nejasných okolností. Ale teraz! Sedel od portrétu vzdialený viac ako 10 metrov a videl ho len pár minút! A keď mi ešte došlo, že si to nevšimol ani žiadny obsluhujúci, ktorí tu pracujú denne! Že by sa Wirto mýlil? To je jediné možné vysvetlenie. Ale ukázalo sa, že som sa mýlim ja. O pár minút si obraz prezeral riaditeľ, alebo skôr riaditeľka, slečna Mišelin Razimberová.

„Máte pravdu,“ povedala o chvíľu, „nie je to ten obraz, čo sme tu pred 10 rokmi zavesili.“ Bola to mladá žena. Ešte raz si prezrela obraz. Vyzerala veľmi zúfalo .

„Mal ten obraz nejakú hodnotu?“ začal opatrne Robert Wirto.

„Mal hodnotu iba pre náš podnik. Inak nemal žiadnu.“

„Viete, kto ho maľoval?“ opýtal sa.

„Nemám najmenšie tušenie. Viem iba toľko, že to bol obyčajný maliar portrétov. Aj keď... Prečo sa ma to vlastne pýtate a kto ste?“ vyhrkla odrazu.

„Volám sa Robert Wirto. Som súkromno-polícajný poradca a detektív,“ povedal to s hrdosťou v hlase tak, ako to často robí.

„Aká náhodička. Aj môj brat je amatérsky detektív a celkom často o Vás rozpráva. Ale to je nepodstatné.“

„Budete sa hnevať, ak sa vás opýtam zopár otázok?“ spýtal sa. Razimberová záporné pokrútila hlavou. „Dobre teda. Nevedeli by ste nejaký dôvod, prečo by ukradli obraz?“

„Nemám najmenšie tušenie. Možno brat by vedel.“

„Je váš brat od vás mladší alebo starší?“

„Je starší ako ja. Pýtate sa, kde sa nachádza? Išiel skontrolovať obrazy do ostatných reštaurácií, pretože som mu hneď volala, že je podozrenie, že niekto obraz vymenil. Musím povedať, že je to dobrá kópia. Ako ste prišli na to že je iný?“

„Otázky tu teraz kladiem ja,“ uškrnul sa a pokračoval, „ak je starší, prečo neprevzal tento podnik?“

„Odmietol a prenechal ho mne. Má iné záľuby, ako sa starať o zopár reštaurácií. Viete, zatiaľ sú len tri, ale plánujeme postaviť ďalšie. Ale aj keď vedenie podniku nie je jeho záľubou, veľa mi pomáha. Aha už aj volá.“ Pevná linka v malej kancelárii vedľa kuchyne začala zvoniť.

Ak by som mal popísať dojem z tohto, dá sa povedať ešte len dievčaťá, asi by vyzeral takto: energická mladá žena, ktorá rada rozpráva. Po minúte prišla naspäť a povedala, že ostatné obrazy sú v poriadku a ešte aj to, že jej brat sa s nami chce stretnúť. Pravdaže nerobilo nám to žiaden problém.

Keď prišiel, bolo okolo pol desiatej a reštauráciu už pomaly zatvárali. Slečna Razimberová nám predstavila svojho brata Frederika Razimbera a pozvala nás do už spomenutej kancelárie. Bola útulná a tak isto ako reštaurácia jednoduchá. Na stole bolo zopár papierov, telefón. Na stene visela fotografia starého Razimbera . Bola o kúsok menšia ako obraz. Tvár bola ešte viacej záhadnejšia ako na maľbe, ale už nie tak čudná. Ako prvý začal hovoriť Frederik. Bol to urastený vysoký chlap. Tipoval som mu vek na dačo po tridsiatke.

„Viete, som váš veľký fanúšik. Čítal som...“

„To si, prosím, nechajme na potom. Teraz sa venujme prípadu. Čiže hovoríte, že ostatné obrazy sú v poriadku?“ skočil mu do reči Wirto. Razimber sa tváril urazene, ale odpovedal: „Áno, sú v poriadku.“

„Viete prečo by mohli ukradnúť obraz?“

Nie. Aj keď možno.“

„No tak. Pokračujte,“ naliehal môj spoločník.

Razimber si odkašlal a začal hovoriť. „Viete, môj otec mi pred smrťou zanechal odkaz, v ktorom sa hovorilo o nesmiernom bohatstve, ktoré niekde ukryl a ako sa k nemu dostať. Rozprával veľmi rád v hádankách. Snažil som sa ten odkaz pochopiť, skúmal som ho kúsok po kúsok. Prezrel som aj dva obrazy. Ako prvý som pozrel portrét v tejto reštaurácii a potom aj v druhej, ale nenašiel som nič a vzdal som sa. Pomyslel som si, že to bude asi len žart. Ale asi som sa mylil, keď sa niekto snaží o to isté. Iné vysvetlenie, prečo ho kradli, nemám.“

„Mohol by som ten odkaz vidieť?“ opýtal sa Wirto a bolo vidno, že je z toho celý nadšený. Vyzeral ako malé dieťa, čo dostalo svoju vysnívanú hračku.

Robím to veľmi nerád, ale keď ide o to, o čo ide, tak to asi bude potrebné.“

Razimber otvoril malý trezor v rohu miestnosti a vybral z neho nevelký kus papiera. Podal ho Wirtovi, ktorý ho o chvíľu podal mne. Stálo na ňom: Keď tento list dostaneš, som už asi po smrti. Nikdy sme neboli veľmi bohatí. Ale predsa sme mali bohatstvo na dlani. Nebudem to nijak naťahovať, čiže to poviem veľmi rýchlo. Ešte pred mnohými rokmi mi jeden priateľ daroval dar, ktorý mal veľkú hodnotu. Keď mi ho dával, povedal, že si ho mám ukryť a keď bude treba, tak ho mám predat'. Poslúchol som ho a dôkladne som ho ukryl. Rád by som Ti povedal, kde je, ale nechcem, aby sa o tom dozvedeli nesprávni ľudia. Poviem Ti iba toľko, že hľadaj tam, kde som to mal najradšej a strávil množstvo času. Keď budeš šikovný, čo verím že si, tak sa Ti ho podarí nájsť. Ak budeš chcieť, predaj ho a podiel si rozdeľ so sestrou a investujete do nášho podniku. Mám Ťa rád a verím že to zvládneš!

Papierik som podal naspäť Razimberovi. „Ako vám napadlo, že by mohol byť ten poklad v obraze, prečo?“ konečne som niečo povedal aj ja.

„Popravde, myslel som si, že to bola maľba, pretože sa otec priatelil s jedným známejším maliarom.“

„Prečo ste ich neprešli všetky?“ položil som ďalšiu otázku.

„Viete, tá tretia reštaurácia bola vybudovaná po tom, ako sa otec dozvedel, že je chorý a ďalší portrét sa už urobil z tejto fotografie, ktorá visí na stene. Čiže by nemal šancu ukryť ho tam.“

„Ale zlodej to nevie,“ Wirto vyskočil zo stoličky.

„Je to zbytočné, pod portrétmi nič nie je a pochybujem, že je to vôbec nejaká maľba,“ namietol Razimber.

„Som si úplne istý, že je. A viem aj to, že zlodej nebude márnit' čas a vydá sa na ďalšiu lúpež. Prosím, zaveďte ma do najbližšej reštaurácie ER“.

Cestou do ďalšej reštaurácie Robert Wirto kládol našim spolucestujúcim rôzne otázky a ja som mlčky počúvajúc príkazy Razimberovcov, riadil auto. Zastali sme pred menšou budovou. Oproti reštaurácii, z ktorej sme pred chvíľou vyrazili, bola táto o kúsok menšia, ale dizajn mala podobný. Auto sme zaparkovali o pár budov ďalej, aby ho z nej nebolo vidno, ale z auta bol na ňu dobrý výhľad. Chystal som sa vystúpiť, ale Wirto má zastavil. „Milý Hasting, vy zostaňte v aute a pozorne sledujte reštauráciu. Keď ho uvidíte vstupovať dovnútra, nerobte nič, len počkajte, kým vyjde von. Potom okamžite zasiahnite. Ak je to ten, kto si myslím, mal by sa tu zastaviť.“ povedal a spolu s Mišelin a Frederikom sa vybrali smerom k reštaurácii. V aute bolo čoraz chladnejšie a musel som sa prikryť dekou, ktorú sme so sebou pre istotu nosili. O asi pol hodinu začalo vonku husto snežiť a dosť sa mi zhoršila viditeľnosť, ale nechcel som ísť bližšie. Nakoniec som sa predsa len musel presunúť, lebo začala padať hmla. Zdalo sa mi, že som tam sedel celú večnosť. Kosti mi už začali trpnúť a hodiny odbíjali pol jednej, keď som vtom uvidel pohyb. Celé telo sa mi dalo do pohotovostného režimu. Veľa som toho nevidel, ale keď som počul rinčanie skla, okamžite som pochopil, o čo ide. Niekoľko minút dovnútra. Siahol som po revolveri, ktorý som mal našťastie pri sebe a opatrne som vystúpil z auta. Snažil som sa ísť potichu, ale veľmi mi to nešlo, pretože mi sneh vŕzgol pod nohami. Vločky mi padali za bundu a ja som cítil, ako mi po tele behajú zimomriavky. Zastal som za stromom, spoza ktorého som mohol hneď chytiť zlodeja. Videl som, že vnútri sa hýbe tieň. O chvíľu sapostava zastavila, akoby načúvala. Stál som tam možno ešte dve minúty, keď sa neznámy pohol a pripravil sa na odchod. Skúsene a opatrne vystupoval von. V tom okamihu sa vnútri rozsvietili silné baterky. Muž chcel utiecť, lenže ja som vystúpil spoza úkrytu, čím som mu odrezal cestu a namieril som na neho zbraň.

„O nič sa nepokúšajte!“ zvolal som. Bezradne zastal. Wirto mu obratne nasadil putá a povedal vec, ktorú som nečakal: „Tu sa vaša cesta končí, pán Flambó.“ Spadla mi sánka. Achille Flambó! Nevedel som tomu uveriť. „Ten Flambó?“ opýtal som sa úplne udivený.

„Áno, Hasting, ten Flambó, o ktorom pred piatimi rokmi písali všetky európske noviny. Zlodej a falšovateľ cenných obrazov. Ten, ktorý len tak z ničoho nič zmizol.“

„Chytili sme svetoznámeho zlodeja!“ užasol mladý Razimber, ktorý už pochopil o koho ide.

„Áno, chytili, ale vy ste ho najprv zamestnávali,“ mužovi strhol masku a pod ňou sa ukázala tvár čašníka, ktorý nás minulý večer obsluhoval. Razimberovú to tak zaskočilo, že jej zabehlo. V diaľke sa ozval policajný zvonček.

„Teraz ho už prenecháme rukám zákona. My sa pozrime na to, čo sa ukrýva pod portrétom,“ povedal Wirto a jemne nožom začal oškrabávať farbu. Na naše veľké prekvapenie tam nebol žiaden ďalší náter ani nič podobné. Wirto to zasiahlo ako blesk. Ostal tam stáť ako zabitý.

„No nič, možno to bol len hlúpy žart,“ snažila sa ho utešiť slečna Razimberová, keď sme o tretej ráno sedeli v jej kancelárii.

„Berme to z tej lepšej stránky. Zastavili sme najväčšieho zlodeja obrazov v Európe,“ povedal Razimber.

„Teraz by sa hodilo vysvetliť, ako ste na to prišli, že to je Flambó a ako ste zistili, že portrét je iný,“ navrhol som, lebo som vedel, že pri vysvetľovaní sa mu zdvihne nálada. Tentoraz však odpovedal veľmi stručne: „Zvyčajne je stena za obrazom čistejšia, a tak to bolo aj teraz. A ešte k tomu, pred týždňom som tu bol. Na čašníka mi stačil iba jeden pohľad a hneď som vedel, kto to je, aj keď bol maskovaný. Keď vysvitlo, že s portrétom som mal pravdu, hneď som si všetko pospájal. Flambó nemohol mať najmenšie tušenie, že som detektív. Vedel iba toľko, že polícia začne konať a že on chce byť rýchlejší. Tak a hneď sa vydal na jeho poslednú krádež. O tom, že bude posledná, určite nevedel. No a je jasné že...“ ani nedohovoril vstal a podišiel k tej záhadnej fotografii Eduarda Razimbera.

„Aká je stará?“ opýtal sa a znovu sa mu vrátili iskri do očí.

„Okolo desiatich rokov,“ odvetila Razimberová. Opatrne ju zvesil a položil na stôl.

„Bude vám prekážať, ak ju trochu oddelím od rámu?“ nečakal ani na odpoveď a začal rezať. Opatrne nadvihol narezaný špic fotografie. Prudko som sa oprel o operadlo a začal som sťažka dýchať. Razimberovci vyvalili oči.

„To snád' nie je pravda!“ zavolať Ferdinand.

„Celý čas nám ležal pred očami.“ vyhabkala Mišelin. Keď Wirto videl naše udivené pohľady začal sa smiať. Smial sa tak hlasno a úprimne, že ho v tých skorých ranných hodinách muselo počuť celé Holandsko.

3.miesto

Daša Brontvajová

Nezvaný hosť

Ktosi vstúpil do miestnosti. Ktosi ďalší. Ktosi nepozvaný. Zasa prišla. Nikdy nemala problém sa len tak vtrieť, keď ju nepozvali. Vždy mierila k osamelej osobe. Akoby ju chcela utešiť. Akoby vedela, že potrebuje spoločnosť. A tá osoba som často bola ja. Vedela sa vtrieť do každej fotky, z ktorej na mňa nemo civela.

Nikdy sa neobťažovala zvonit' či klopať. Vždy sa zjavila akoby z hmly. Čierne lodičky noci ticho klopajú na plávajúcu podlahu. Vo vzduchu visí cigaretový zápach a každým klopnutím silnie. Vo dverách sa vlnia tmavo-modré šaty a čierna kožušina na leme kabáta. Havranie vlasy jej splývajú na pleciah a oči jej zakrýva sieťka z klobúčika. Krvavý rúž na plných perách sa rozťahuje v úškrne. Áno, je to ona. Zas prišla nevhod.

Nikdy som nepochopila, prečo chodí vtedy, keď sú okolo ľudia. Niežeby sa nezastavila, keď som sama, ale skôr vyhľadávala spoločnosť, povedala by som. Ako tak na ňu pozerám, dnes sa obliekla inak. Pestrejšie... Zjavne má niečo za lubom.

Opäť si uvedomím, že ľudia odchádzajú. Samozrejme. Vždy akosi zariadi, aby sme ostali sami. Ale prečo? Príde, aby ich odo mňa odohnala? No dráždiť ju odporom by bolo zbytočné. Nikdy neodíde len tak. Už som sa ju snažila vyhnať mnohokrát. Buď ostala, alebo ma porezala svojou dýkou a odišla. Je neuveriteľne zručná.

Sadla si na gauč, nohy vyložila na stolík. Netvári sa tak, no stále je hosť. Musím sa k nej tak i správať. Ponúknuť ju ako ostatných, počúvať ju ako ostatných, komunikovať ako s ostatnými. Žiaľ, nemám výhovorky.

Ani sa nenazdám a všetci odchádzajú. Ostala len ona v mojom kresle a ja na tvrdej stoličke. Nalievam kávu, kým počúvam jej trpký hlas. Mrazí ma z neho v kĺboch. Taký prenikavý a nepríjemný. Nemožno ho ignorovať. Zaujímalo by ma, ako to naši robia...

„Vážne sa na vlastnú oslavu obliekaš takto?“ kriticky si ma premeriava. Naoko sa zahanbím. V skutočnosti som za svoje rifle a košeľu vdáčna. Kým nemusím, šaty nenosím. „Mala by si sa obliecť do pekných šiat. Čierne s ramienkami a účkovým výstrihom by sa ti hodili,“ odmlčí sa a potiahne si z cigarety.

Veľký výstrih a ramienka odhaľujúce plecia, iste. To čo si ona predstavuje si ja nemôžem dovoliť. Z úcty k rodičom aj z úcty k sebe samej. Lenže ona čaká odpoveď. Čo jej mám povedať? Nech sa strčí? No iste! S dýkou v ruke!

„Možno áno, ale také nemám,“ pokrčím plecami s nevinným úsmevom.

„Hm, no áno a čo tak si nejaké kúpiť?“ dobiezda.

„Dobrý nápad,“ odvetím. „Keď pôjdem do mesta, poobzerám sa po nejakých.“

Spokojne pokývne hlavou a opäť si potiahne. Potom pokračuje v kritike mojej postavy a charakteru. Najradšej by som ju poslala do pekla, odkiaľ prišla, lenže načo? Vrátila by sa. Jej kritické rady sú mi na nič. Len mi zaťažujú hlavu. Po takmer nekonečnej chvíli sa ako obyčajne obráti na ohováranie. Sústreďí sa najmä na mojich blízkych. Musím sa držať. Vždy ma premôže. Jej zbraň bolí ako žeravý kov. Zanecháva hlboké jazvy. Nevyliciteľné, nestaviteľné, nezabudnuteľné.

Každé jej slovo sa vrýva hlbšie a hlbšie do srdca. Každé spôsobuje bolestivejšie a bolestivejšie muky. Hánky mi beľujú zo silného stisku rukoväte. Návštevníčka si to zjavne uvedomuje a so spokojným úsmevom pokračuje v reči. Len ju krotko počúvam a nalievam ďalší pohár vína. Nezáleží koľko ich vypije, známky opitosti neprejavuje. Rozpráva odmerane a dotieravo ako pred tým. Ani toto ma nezachráni. Cítim, ako mi zvierajú hruď a do hrdla sa mi tisne krik.

Chcem vyskočiť a čepeľ jej pritlačiť k hrdlu. Chcem ju zabiť, zničiť, poslať do pekla. Chcem ju donútiť odvolať všetko, čo povedala, ale nemôžem. Viem, že nie. Aj keby som ju opila, či omámila, neporazila by som ju. Jej alkoholický apetít je ďaleko nad priemerom bežného človeka. Ona by ma nezabila, ale mohla by ma umučiť, aby som to urobila sama. Mohla by k tomu umučiť mojich milovaných. Nie, musím mlčať. Mlčať a počúvať hanlivé reči.

Naraz ucítim, ako moje sebaovládanie slabne a po lícach mi idú slzy. Ospravedlňujem sa a utieram ich.

„Ale to nič, drahá,“ odpovie mi so spokojným škodoradostným úsmevom. „Mať takú rodinu, tiež sa trápim.“

Trasiem sa. Môcť ju tak umlčať! Svoju rodinu milujem a takéto slová potvrdiť nemôžem. „J-ja,“ koktám.

„No, no, zlatko, len sa upokoj, veď do tej rodiny vlastne patíš i ty,“ vdýchne mi do tváre. Áno, už je toho dosť. Aj ona už je spokojná. Tvrďými prstami mi slabo chytí líce a utrie ho. Ostré nechty krvavého laku ma poškriabu. Ešte ma dráždi. Vždy ku koncu škrie.

Vzchopím sa a zastavím slzy. Srdce mi krváca a ona to vidí. Uškrnie sa a vstane. Vyhlási, že je načase ísť. S trpkým úsmevom vypravím starú priateľku k dverám. Nevyzliekala sa, preto nerozumiem, prečo sa teraz zdržiava v predsieni.

„Neboj sa, ja neodchádzam,“ uisťuje ma škodoradostne. „Len počkaj, vrátim sa čoskoro!“ Prikývnem na znak rozlúčky a snažím sa vyhnúť očnému kontaktu. Tie rubínové oči neznesiem. Natiahne si čierne kožené rukavice a vykročí k ceste. Tam mi ešte zamáva a zasmee sa. Mocne a nemilosrdne. Vo svetle blesku už zazriem len jej krvavé pery hovoriace: „Čakaj!“

Vyjdem von do ľadového dažďa a smutne hľadím na miesto, kde splynula s hmlou. „Iste, vždy si vítaná,“ šepnem odovzdane. „Len príď a urob mi spoločnosť, moja drahá Úzkosť!“

Čestné uznanie Šimon Komara

Tajomstvá starých domov

Paul rýchlo utekal cez ulicu.

„Stoj, ty zlodej!“ ozvalo sa spoza rohu.

Ukradol z obchodu peniaze. Bol chudobný.

Rozbehol sa po uličke s nádejou, že sa prenasledovateľov zbaví. Zabočil doprava a kľučkoval pomedzi ľudí. Na chvíľu sa im stratil, ale nemal veľa času. Znovu zabočil a rýchlo vošiel do jedného z vchodov. Ocitol sa vo veľkom starom dome. Kyvadlové hodiny tikali a drevené parkety vřzgali pod nohami. Na policiach bola hrubá vrstva prachu.

„Vyzerá, že je opustený,“ zamyslel sa nahlas.

Na zemi sa rozprestieral veľký koberec s rozmanitými vzormi kvetov a výjavmi Boha a diabla. Pohovka bola úplne rozožratá myšami. Uprostred izby bolo veľké drevené točité schodisko s vyrytými vzormi a sochami anjelov z dreva. Vyšiel hore schodmi. Boli tam dve spálne, kuchyňa, knižnica a kúpeľňa. Po vstupe do knižnice ho omámila vôňa starého papiera. Z množstva kníh bola väčšina potrháná. Kuchyňa bola ošarpaná a väčšina vecí chýbala. Aj v kúpeľni. V jednej zo spálni boli veci upravené.

„Je tu niekto?“ skríkol.

Žiadna odpoveď. Upútala ho fotografia na nočnom stolíku. Šesť osôb. Pravdepodobne otec, matka a štyri deti. Matka bola zahalená do veľkého sivého plášt'a, ktorým si prikrývala aj hlavu. Vynikali iba hnedé vlasy a žiarivo modré oči. Tvár samá vráska. Vyzerala ustarostene. Odhadoval jej približne šesťdesiatpäť rokov. V ruke držala veľkú knihu popísanú runami. Nevedel ich prečítať.

Otec mal dlhé šedé zakrútené fúzy, vrásky ako jeho žena a rovnako prenikavé modré oči. Nosil dlhý čierny kabát a s nohavice rovnakej farby. Na hlave mal vysoký klobúk taktiež čiernej farby. V ruke držal drevenú palicu s rovnakými runami ako na knihe. Na stopke palice bol vytepaný slon zo zlata. Druhú ruku mal na pleci ďalšej osoby.

Dlhé blond'avé vlasy zopnuté do pevného vrkoča žiarili v prítmí o čosi viac ako čisté biele rúcho s kvetnými vzormi. Najviac žiarili prenikavé modré oči. Jej pohľad Paula zamrazil. Chladný a neprívetivý. Zvierala jablko prepichnuté šípom. Nevedel, čo to znamená, ale nemal z toho dobrý pocit.

Blond'avý chlapec s prenikavými modrými očami vyzeral ako anjel. Rovnaký odev ako jeho sestra, pleť bledšia ako sneh. Opatroval meč. Opäť rozoznal runy.

Vlasy ryšavého dievčaťa boli rozpustené. Pod hustým obočím skrýval modré oči ako všetci ostatní. Pohľad mala mäkší ako jej sestry. Tmavohnedé rúcho splývalo s nosom posypaným pehami. V ruke držala kríž.

„To je zvláštne.“

Kríž mu prišiel príliš obyčajný.

Ryšavý chlapec vyzeral presne ako jeho sestra. Predmet, ktorý zdobil jeho ruky bola mysteriózna guľa so zvláštnymi dierami. Svietila naľalo.

Okrem očí ich spájala aj zvláštna značka na čele. Biely a čierny had.

Paul takmer prehliadol poslednú osobu. Myslel si, že to je iba tieň. Úplne sa líšila. Skrývala sa v kúte. Vlasy po ramená čierne ako smola. Predpokladal, že je to chlapec. Jeho tmavé oči vo svetle nežiarili.

„Čierna ovca rodiny. A to doslova. Musím odtiaľ rýchlo preč.“

Niečo zavřzgalo. Rýchlo vybehol z izby.

Čestné uznanie Nikola Račková

V jeden krásny deň sme sa vybrali s mojou rodinou osláviť moje narodeniny. Nasadli sme do auta. Cesta bola veľmi dlhá. Keď sme konečne dorazili do cieľa, začalo pršať. Všetci sme boli mokří a preto sa oslava presunula dnu. Začali sme obedovať, a tak pokračovali gratulácie. Dostala som plno darčiekov od výmyslu sveta. Babka mi upiekla tortu. Medzitým už prestalo pršať. Využili sme pekné počasie vonku a začali sa fotiť. Fotenie nemalo konca kraja. Každý sa chcel s každým odfotiť. Bolo to veľmi vyčerpávajúce. Konečne sme pozerali nafotené fotky. Vtom som si všimla neznámu tvár. Najhoršie bolo, že sa na mňa príšerne škerila. Vtom sa oslava zmenila na pátraciu akciu. Do ruky som si vzala pero a papier na zapisovanie dopátraných údajov. Opýtala som sa celej rodiny, ale nikto ju na fotke nevidel. Oslava pokračovala v plnom prúde. S mojím pátraním som bola veľmi sklamaná. Keď sme sa vrátili domov, bolo už neskoro. Rovno som sa pobrala do postele. Zobudila som sa na vrzganie okna. Otvorila som oči a zrazu pri mne stála strašidelná tvár, ktorú som videla na fotke. Veľmi som sa zľakla. Myslela som si, že je to duch, ktorý je veľmi zlý. Od strachu som začala strašne kričať. Do izby pribehli rodičia a začali ma upokojovať. Presviedčali ma, že v izbe nikto cudzí nie je. No ja som stále opakovala, že vidím neznámu tvár z fotky. Odmietala som ostať v izbe sama. Upokojenie nastalo, až keď mi ponúkli miesto v ich manželskej posteli. Tam sa zázračne tá neznáma tvár stratila. Odvtedy som ju nikdy nevidela. Ešte dlhú dobu som rozmýšľala, či to bol iba sen alebo skutočnosť. Už nikdy viac som ju nevidela.

Čestné uznanie Michaela Bitóová

Vošla som do kuchyne starých rodičov, boli presne dve hodiny. Pozdravila som babku, dedo bol niekde na záhrade, takže som sa s ním ešte nestretla. Uvarila som čaj sebe aj babke. Dali sme sa do reči a čas ubiehal. Práve vošiel do kuchyne dedko a s radosťou ma privítal.

Pripravila som čaj aj jemu a zo skrinky som vzala šálku. Vtom spoza skrinky vypadla nejaká fotka. Zahľadela som na babku, ale tá už pozerala na telku, takže si nič nevšimla. Opatrne som zdvihla fotku a hneď som si všimla napísaný dátum na zadnej strane. 2011, štyri roky po mojom narodení. Obrátila som ju a usmiala sa. Bola to fotka našej rodiny. Starká si všimla, ako sa usmievam. Hneď sa ma opýtala: „Čože je na tej fotke také vtipné?“ Podišla som k nej a usadila sa vedľa na sedačku. Ukázala som babke fotku, no vtedy som si na nej všimla niečo zvláštne. Zvráštla som čelo. „Kto je toto?“ prst som položila na miesto fotky, kde bolo nejaké dievča. Veľmi sa na mňa podobalo. Sestru nemám, sesternice poznám všetky. Žeby nejaká kamoška? Ale prečo sa na mňa tak veľmi podobá? Babka sa postavila, aby si zobrala okuliare a naspäť sa ku mne usadila. Zapozerala sa na miesto na fotke, kde som stále mala položený prst. Akonáhle si všimla, na čo ukazujem, do očí jej vošiel strach. „Odlož tú fotku! Odkiaľ si ju vôbec zobrala?!“ skríkla na mňa. Hneď som vedela, že niečo nie je dobre. „Vypadla zo skrinky, keď som odkladala poháre,“ odvetila som trochu nervózne. „Mala by si ísť už domov, je dosť neskoro, mama sa bude o teba báť.“ Jej tón hlasu naznačoval, že som sa opýtala na niečo, na čo som asi nemala. Fotku mi vytrhla z rúk a hodila ju na linku. Odišla som s myšlienkami patriacimi neznámemu dievčaťu na fotke.

„Musím zistiť kto to je,“ zamrmlala som si. Taká podoba. Kto to môže byť? Nasadla som do autobusu a behom desiatich minút som už bola doma. Mám sa opýtať mamy, kto je na tej fotke? Chcem naozaj vedieť, komu patrí tá záhadná tvár? Čo ak sa dozviem niečo, čo nechcem, čo ak... Hodina uvažovania prešla a ja som stále v šoku. Nemôžem to riešiť ďalej, určite by som sa dozvedela niečo, čo pravdepodobne nechcem. A ublížilo by mi to. Ale ako sa naučím žiť s takým tajomstvom? V mojom živote navždy ostane obrovský otáznik. Kto je tá záhadná, mne podobná tvár na fotke?

Čestné uznanie
Letícia Kádárová

„Kde len môže byť? Ved' včera tu ešte bola...“ mrmlala som si popod nos a rukou som siahla o poličku vyššie. Som si úplne istá, že keď som včera dokončovala svoju školskú prácu, videla som tú knihu niekde na tomto regáli. Prestalo ma baviť nekonečné hľadanie a vydala som sa za knihovníčkou. Samozrejme, sedela za stolom a zapisovala vrátené knihy.

„Dobrý večer,“ prihovorila som sa jej. „Prepáčte, ale rada by som sa niečo opýtala. Hľadám knihu Zločin a trest. Včera som ju tu niekde zahliadla, ale dnes ju už nedokážem nájsť, nevedeli by ste mi, prosím, povedať, či sa tu niekde nachádza?“

S vlúdnuou tvárou sa na mňa sponad polmesiačikových okuliarov pozrela: „Zločin a trest? Je mi ľúto, ale dnes si ju práve niekto vypožičal.“

Zamrzelo ma to. Poďakovala som sa jej a už som odchádzala, keď vtom sa znovu ozvala. „Ale myslím, že by sme mali mať ešte jednu kópiu.“ Postavila sa a naznačila mi, aby som ju nasledovala. Prešli sme na koniec knižnice, kde boli nenápadné dvere a vošli sme do malej miestnosti plnej zaprášených kníh. Všade, kam sa človek pozrel, videl knihy len tak naskladané jednu cez druhú. Bol to sklad prevažne poškodených alebo starých kníh. Ani som sa nenazdala a už mi knihovníčka podávala knihu, po ktorej som túžila. Bola ošúchaná, stará a mierne natrhnutá. Ale bola čitateľná a to bolo hlavné. Poďakovala som jej a o pár minút som už kráčala s knihou domov.

Uvarila som si šálku čaju, zapla lampu pri kresle a pustila sa do čítania. Vonku nádherne pršalo, zatiaľ čo vôňu škoric a jablka bolo cítiť po celom byte. Obsah knihy mi už bol známy, ale zakaždým sa mi zdá, akoby som ju čítala po prvýkrát.

Ako obraciam list, vypadne z knihy kúsok papiera. Ukázalo sa, že je to stará, ošúchaná fotografia, na ktorej bola mladá žena stojaca uprostred staničnej haly pred akousi sochou. Obrátila som fotografiu a na zadnej strane je ručne napísaný sotva čitateľný text... snažím sa ho prečítať, ale nerozumiem jeho významu... „skôr než sme sa stretli“.

Čo by to mohlo znamenať? Bola tá fotografia začiatkom nejakého nerozlučného priateľstva či ľúbostného príbehu? Žena na fotografii musela byť pre niekoho nesmierne dôležitá, ale pre koho? Myšlienky a nezodpovedané otázky sa mi prehánali hlavou, keď si zrazu uvedomím, že som sa ocitla na neznámom mieste. Postupne začínam vnímať zvuky okolo seba, odbíjanie hodín, pískanie vlaku prichádzajúceho na stanicu, smiech detí. Nechápavo sa okolo seba obzerám a snažím sa pochopiť, čo sa stalo. Nachádzam sa na vlakovej stanici. Nikdy som tu predtým nebola, nikoho tu nepoznám. Hľadím na ľudí okolo seba a vidím mužov a ženy oblečených v šatách, ale akoby z inej doby. Vtedy si uvedomím, že som sa ocitla v hale, ktorá bola zachytená na fotografii a v čase, kedy bola fotografia vyhotovená.

Ako sa tak okolo seba obzerám, vidím pri schodisku mladého muža s fotoaparátom v ruke. Nevie, prečo ma tak zaujal, ale mala som pocit, že je kľúčom k tomu, čo sa mi práve stalo. Pomaly sa otočil a odchádza zo stanice, a tak sa ho rozhodnem sledovať. Viem, znie to trochu čudne, ale nevedela som odolať. Ako tak za ním kráčam, preblesklo mi hlavou, že možno on je autorom tej fotografie, ktorá to celé spôsobila. Ale bol sám, nebola s ním žiadna žena.

Fotograf prechádza cez niekoľko uličiek, kým sa dostane na hlavnú ulicu mesta. Vošiel do kaviarne na rohu ulice. Odrazu spoznávam toto miesto, ved' je to u nás v meste, ale niekedy v dávnej minulosti. Kaviareň pôsobí útulne. Z kozuba na konci miestnosti sa ozýva praskanie ohňa a vyžaruje z neho príjemné teplo. Fotograf sa usadil pri barovom pulte a niečo si objednal. Ja sa posadím k voľnému stolu a nenápadne ho pozorujem. Čašník mu podal kávu a k tomu jablkový koláč. Do kaviarne vstúpila mladá žena. Pozriem sa na ňu len rýchlo, ale nevenujem jej veľkú pozornosť. Ale zdala sa mi nejako povedomá. Pozriem sa na ňu ešte raz. Teraz som si uvedomila, že je to tá žena z fotografie. Aj ona si sadne k baru. Niečo si objednala. Fotograf z nej nevedel spustiť oči. Žena si ho po chvíli všimla a pousmiala sa naňho. On vyzeral trochu rozpačito, ale po chvíli sa už spolu rozprávali. Zdalo sa, že si celkom rozumejú, pohľady

sa striedali so smiechom.

„Kým som ich pozorovala, ochutnala som všetky koláče, ktoré boli v ponuke. Pozorovala som ich, ich pohľady, ako sa smiali, a ani som si nevedomovala, ako plynie čas. Keď sa tu zrazu muž postavil, naznačil jej, že sa o chvíľu vráti a zmizol vo dverách v zadnej časti kaviarne. Žena si medzitým pomaly obliekla kabát, chvíľu premýšľala a potom rýchlo zaplatila čašníčkovi a odišla z kaviarne. Nechápala som, čo sa stalo. Prečo tak náhle odišla?”

Muž sa po chvíli vrátil, ale žena bola preč. Spýtal sa niečo čašníka, vybehol pred dvere kaviarne, kde sa chvíľu rozhlíadal a so smutnou tvárou sa vrátil späť. Zaplatil, vzal si brašnu s fotoaparátom a pomaly odišiel. Bola som zvedavá, kto to je, a tak som ho chvíľu ešte sledovala, až kým nezašiel do jedného obytného domu. Stará brána s peknými ornamentmi bola zamknutá, ale na stene vedľa nej boli staré zvončeky s menovkami a na jednej bolo uvedené Viliam Bennett - fotograf. Chcela som zazvoniť, ale vtom som pocítila, že sa mi začína krútiť hlava a všetko okolo mňa sa začalo rozmazávať.

Po chvíli som už sedela vo svojom kresle, kniha spadnutá na zemi.

Bol to len sen! Alebo nie? No to meno mi vírilo hlavou. Viliam Bennett.

Na druhý deň som sa rozhodla, že skúsím zájsť na to miesto z môjho sna. Čo ak to nebol len sen. Chvíľu som stála pred veľkou vyrezávanou bránou s ornamentmi. Bola rovnaká ako v mojom sne. No boli tam moderné zvončeky a na jednom bolo meno Viliam Bennett. Chvíľu som rozmýšľala, ale potom som sa rozhodla a stlačila zvonček. Ozval sa starší mužský hlas. „Hľadám Viliama Bennetta,” povedala som nesmelou. „Pod' tenahor, apartmán 3b,” ozvalo sa z reproduktora. Keď sa otvorili dvere, objavil sa v nich starý pán a trasľavým hlasom sa spýtal, ako mi môže pomôcť. Napriek jeho veku som v ňom zbadala značnú podobnosť s fotografom z môjho sna. Starčekovi som ukázala fotku a tomu sa rozžiarila tvár. Hneď ma pozval k nemu na šálku kávy.

„Drahá, ako ste sa k tej fotke dostali?” spýtal sa ma hneď potom, čo doniesol kávu.

A tak som mu vyrozprávala môj zvláštny sen, ako som sa ocitla v minulosti, ako som ich pozorovala v kaviarni. Bála som sa, že si o mne pomyslí, že som blázon, ale on mi vyrozprával celý príbeh.

„Romana bola výnimočnou ženou,” začal rozprávať Viliam o tej žene z fotografie.

„V ten deň, keď sme sa prvýkrát stretli v kaviarni, ma od prvého momentu očarila. Mal som pocit, ako by sme sa poznali celý život. Celý môj život som bol čudákom zahĺbeným v knihách. Väčšinou som bol utiahnutý a venoval som sa len foteniu, ale v ten osudný deň sa niečo zmenilo. Romana bola ako ranný vánok povievajúci po lúke. Romanu som nesmelou oslovil a ona sa so mnou rozprávala a rozprávala... Bola ako slnečný deň, smiala sa, jej hlas bol nesmierne upokojujúci. Nechápala som, ako môžu byť dvaja ľudia takí iní, a zároveň takí rovnakí. Počas toho stretnutia som sa cítil nesmierne príjemne. Aj keď naše prvé stretnutie skončilo trochu nečakane, nevedel som na ňu prestať myslieť. Mrzelo ma, že sa tak rýchlo vytratila z môjho života. Myslel som si, že ju už nikdy neuvidím, keďže vravela, že cestuje preč. O tri roky som ju ale stretol znovu. Bola rovnako nádherná a pôvabná. Počas nášho ďalšieho stretnutia mi už znovu neušla. Strávili sme nakoniec spolu 45 rokov života. 45 najkrajších rokov života. Stále zostáva pre mňa záhadou, čo vlastne na mne videla. Ale všetkým, ktorí ju poznali, muselo byť jasné, prečo som ju tak miloval. Miloval som jej krásu, jej gaštanovohnedé oči, v ktorých som sa neustále strácal, jej žiarivý úsmev, jej pôvab. Romana mi ukázala v živote cestu a ja som jej bol najvernejším spoločníkom. Bola to krásna láska, o ktorej sa píše v básniach. Všetko krásne sa ale raz skončí, a tak tomu bolo aj u nás. Choroba mi zobrala môj najväčší poklad.” „To mi je ľúto,” povedala som so smútkom v tvári. „Nemusí, prežili sme spolu krásny život a ja som za to všetko vd'ačný. Tá fotografia, ktorú ste našli, je pamiatka na deň, keď som ju stretol po prvýkrát. Je pre mňa pripomenutím toho všetkého krásneho, čo sme spolu prežili,” dorozprával Viliam svoj príbeh. Keď som sa pobrala domov, už som nebola vystrašená z môjho zvláštneho zážitku z minulosti. Vďaka nemu som dokázala doručiť veľmi dôležitú fotografiu, ktorá bola veľa rokov zabudnutá v sklade knižnice. A kto by si mohol pomyslieť, že za tou záhadnou tvárou na fotografii sa skrýva príbeh krásnej lásky.

Čestné uznanie

Klára Angelovičová

Keď bol môj dedko mladý, pracoval ako detektív. Vyriešil veľa záhad. No zostarol a dostal... sklerózu. Už nemohol pracovať, veľa toho by nevyriešil.

Raz upratoval povalu. Po tridsiatich rokoch. Našiel tam zaprášenú hnedú škatuľu. Vo vnútri bolo akési ženské oblečenie, pokrčené šaty a fotky pre neho neznámej ženy. Ako silný sklerotik vôbec netušil, kto to je....

Na ďalší deň sa však rozhodol pátrať. Zobral si pero, zápisník, aby mu nič neuniklo. A samozrejme, aj fotku tej neznámej ženy. Prešiel všetky domy na okolí, no nikto nespoznal záhadnú ženu z fotografie. Napokon sa obrátil na políciu. Tam mu však tiež nepomohli a poslali ho domov.

Dedko sa napokon zastavil v kostole. Pomyslel si, že hádam farár bude mať vo všetkom prehľad. Ale mylil sa! Farár bol nový a ešte sa poriadne neorientoval medzi svojimi veriacimi. Bolo mu však dedka ľúto i pýtal sa: „A prečo ste sa nespýtali svojej manželky alebo svojich detí?“ Dedko odvetil: „Ja nemám manželku a ani deti!“ Vidiac bezradnosť starého otca, ponúkol sa, že mu pomôže, a tak odhalia tajomstvo spolu. Hneď sa aj pobrali na tú povalu....

Tam si farár všimol na dedovej pravej ruke obrúčku.. „Odkiaľ ju máte?“ Starý otec sa pozrel na svoju trasľavú ruku a ostal zaskočený. Predsa nikdy nebol ženatý! I stiahol obrúčku z prsta. Farárovmu zvedavému oku však neunikol nápis na vnútornej strane - TEREZA 1954. Spoločne zamierili na faru študovať staré matriky. Medzi jej stránkami objavili svadobnú fotografiu záhadnej ženy. Kňaz si vypýtal dedkovu fotku z mladosti. „A záhada sa vyriešila! Muž, ktorý stojí vedľa neznámej ženy, ste predsa vy!“ Nastalo krátke ticho, ktoré prerušil rozrušený dedkov hlas: „TEREZA!“ I horko sa rozplakal. Po chvíli už nevedel, kde je a čo sa to okolo neho deje...

Prešlo niekoľko dní a spomenul si... Jeho Tereza zomrela a on na ňu úplne zabudol! Po jej smrti sa odsťahoval za prácou na opačný koniec republiky. Spomienky sa na chvíľu vrátili a po jeho tvári sa kotúľali slzy niekoľko dní, pokiaľ skleróza nenabrala hrozivejšie kontúry...

Avšak stálo to za to! Môj dedko Sherlock Holmes bol vždy človek činu....

Čestné uznanie

Jakub Čarnický

Tajomné dobrodružstvo

Naša rodina je odpradávná čímsi zvláštna. Stále sa nám niečo deje a sú to prevažne zlé veci. Napríklad vždy o niečo zakopneme, bucháme sa, niečo zhodíme, rozlejeme, poškodíme alebo stratíme. Možno sa vám zdá, že sú to bežné veci a stávajú sa každému. Ale v našej rodine to tak nie je. Ťahá sa to s nami odjakživa. Keď nie sme maximálne opatrní, určite sa niečo zlé stane.

Napríklad nedávno. Ocko rúbal veľký strom pri dome, lebo nám už bránil vo výhlade. Troška to neodhadol a strom nám pri páde poškodil strechu. Preto sme sa museli na pár dni presťahovať k babke.

Babka býva v starom, ošarpanom dome na dedine, ktorá je hádam aj na konci sveta. Žijú tam samí starí ľudia. Ešte som nevidel, aby v dedine neboli žiadne deti. Babkin dom naháňa strach už z diaľky, nieto ešte zvnútra.

S babkou sme sa veľmi nestretávali. Mám 14 rokov a stretol som sa s ňou asi trikrát. Myslím, že je to dosť málo. Aj napriek tomu som si pamätal, že babka je veľmi milá. Privítala nás a ukázala, kde budeme spať. „Cíťte sa tu ako doma,“ povedala, keď nám ukazovala naše izby. Heh, ako doma. V tomto starom dome? No to určite. Nič dôležité nám nezakázala, len spomenula, aby sme nechodili do podkrovia. Dôvod nepovedala. Zdalo sa mi to čudné, ale nechcelo sa mi o tom premýšľať. Bol som unavený z cesty. Ved' zajtra bude na premýšľanie času až-až...

Ráno, cestou do kúpeľne, som zazrel pootvorené dvere do podkrovia. Zdalo sa mi to nanajvýš podozrivé, lebo do podkrovia nemal nikto chodiť. Dvere tam boli vždy zamknuté. Čím dlhšie som na tie dvere pozeral, tým väčšmi ma zaujímalo, čo sa za nimi ukrýva. Rozhodol som sa tam nazrieť.

Keď som otvoril dvere a vyšiel po schodoch do podkrovia, uvidel som množstvo papierov, samé haraburdy a škatule. To kvôli papierom sem nemôžeme chodiť? Smiešne. Lákalo ma aspoň nazrieť do škatúl. Zopár som ich otvoril. Našiel som fotky, na ktorých bola naša rodina. Takmer všetky tváre na fotkách som poznal. Len jedna tvár bola pre mňa neznáma. Bolo zvláštne, že neznáma osoba sa nachádzala iba na tejto jedinej fotke.

„Kto je to?“ opýtal som sa svojej staršej sestry, keď som zišiel z podkrovia.

„Neviem, nepoznám tú osobu. A už ma neotravuj.“ Zabuchla mi dvere pred nosom. Išiel som sa opýtať rodičov. No ani oni nič nevedeli. Začínalo ty byť záhadné.

Skúsím sa opýtať babky, pomyslel som si, aj napriek obavám z jej reakcie. Ved' nám zakázala chodiť do podkrovia. Keď babka zbadala fotografiu, ostala nehybne stáť. Mlčala. Po nejakej dobe mi povedala: „Táto osoba je príčinou všetkého zlého, čo sa nám deje. Ona môže za to, že máme vo všetkom veľkú smolu.“

„Kto je to?“ naliehal som na babku. Bol som v napätí, lebo som tušil, že sa schýľuje k odhaleniu veľkej rodinnej záhady.

„Je to švagrína môjho praprastarého otca. Bola to útla, trochu zvláštna žena. Niektorí hovoria, že to bola nadprirodzená bytosť. Ale v skutočnosti to bola obyčajná žena, ktorá sa venovala vešteniu.“

„Bola to bosorka?“ vyhrklo zo mňa.

„Nie, iba veštkyňa,“ povedala zamyslene babka. „Zakliala našu rodinu kvôli sklamaniu v láske. Vieš, Jakub, od lásky je iba krôčik k nenávisti, to si zapamätaj.“

Ostal som nehybne stáť. Moja príbuzná bola bosorka!? To budú spolužiaci vyvaľovať oči, keď im to poviem. Ani mi neuveria. Len mi nešlo do hlavy, ako môže niekto ublížiť tomu, koho má rád.

Babka rozprávala ďalej: „Volala sa Adela. Bola zaľúbená do môjho praprastarého otca. On ju však opustil, pretože sa zaľúbil do jej sestry – mojej praprastarej mamy. Bola to láskavá a milá žena. Obetavá, pracovitá, navyše aj veľmi pekná. Adela sa tak nahnevala, že zoslala na našu rodinu kliatbu. Odvtedy sa nám na päty lepí smola a priťahujeme všetko nešťastie.“

„Babi, ved' v rozprávkach sa píše, že kliatby sa dajú zrušiť. Aj táto má určite svoje odklínadlo.“

„Máš pravdu. Má. Ale je napísané v denníku, ktorý si Adela písala. Schovala ho. Všade sme ho hľadali, ale márne.“

Prekvapený a zároveň vydesený som odišiel do svojej izby. Začal som premýšľať o denníku. Tak rád by som ho našiel a zachránil rodinu. To by bolo hrdinské! Znova som sa zahľadel na fotku. Moja myseľ pracovala na plné obrátky. V hlave mi vírili rôzne detektívne scény. Len tak mimovoľne som otočil fotku. Na zadnej strane bolo napísané číslo 14. Spozornel som. To bude určite nejaká stopa. Vtedy mi to docvaklo. Toto číslo bolo predsa napísané na stene podkrovia. Možno to bola niekedy jej izba, možno to súviselo s mojím vekom, možno táto záhada celé roky čakala na mňa, možno... Bol to vzrušujúci pocit. Horel som od zvedavosti. Vrátil som sa do podkrovia a začal som hľadať. Prehľadal som úplne všetko. Nenašiel som nič.

Sklamaný som sa rozhodol vrátiť do izby a premýšľať ďalej. Keď som kráčal po podkroví, dobehla ma naša rodinná smola. Stúpil som na uvoľnenú dosku podlahy a tá ma riadne udrela do nohy. Ale vyplatilo sa! Pod uvoľnenou doskou som našiel starý zaprášený denník. Hneď som s ním bežal za babkou. Tá v ňom trasúcimi sa rukami listovala. Našla ho! Našla odklínadlo, ktoré vyslobodí našu rodinu od večnej smoly. Tichým, ba až bojazlivým hlasom vyslovila tri zázračné slová: „Lidikus, eframeus, demedikus.“ Niečo sa udialo. Akoby okolo nás preletel slabý vánok a zatvoril denník. Prekvapene sme sa na seba pozreli. Sme hrdinovia!

Prelomili sme kliatbu.

Denník sme vrátili späť do skrýše a nikomu sme o tom nepovedali. Teraz máme s babkou tajomné tajomstvo. Len my vieme, že sme našu rodinu zbavili večnej smoly.

Tieto dni u babky boli najšialenejšie a najlepšie v mojom živote. A čo som sa naučil? Že od lásky je iba krôčik k nenávisti, že kto hľadá, ten nájde a že bývať v babkinom dome nie je také strašné, ako som si myslel. Je to vlastne dobrodružstvo.

Čestné uznanie Dávid Bobovský

Prebudil som sa do pochmúrneho sobotňajšieho rána. Od prebudenia som premýšľal, čo budem počas dňa robiť. Moje plány ale vyriešili rodičia s návrhom, že ideme k starej mame. Spočiatku som nebol príliš nadšený, ale ako to už väčšinou býva, nemal som na výber. Môj pohľad padol na otcovu tvár, z ktorej sa dalo vyčítať že nebudem môcť namietat'.

Cestou sme videli muža, ktorého tvár mi utkvela v pamäti. Bol som presvedčení, že som tu tvár už niekde videl, vzbudilo to vo mne túžbu zistiť kde. Išiel som si prezrieť náš rodinný fotoalbum. Po prelistovaní som bol sklamaný, lebo som žiadnu podobnú tvár v albume nenašiel. Vzdal som to a išiel som pomôcť starému otcovi do pivnice. Ako som prechádzal z jednej miestnosti do druhej, všimol som si, ako na mňa hľadela tvár z obrazu, bola podobná tvári , ktorú som videl cestou k starej mame. Preľakol som sa.

„Som to ja?“ pýtal som sa sám seba. Akoby tvár na obraze bola moja alebo aspoň tvár, ktorú som videl počas cesty. Prenikavo som hľadel na starú fotku a nemohol som z nej odtrhnúť zrak. Moja myseľ pracovala na plné obrátky. Vo dverách sa zjavil môj dedo, a tak sa začalo pátranie.

„Dedo, som to ja?“

On sa iba usmieval a pokračoval vo svojej práci, akoby chcel, aby som na to prišiel sám.

„Alebo je to môj ocko?“ znela moja druhá otázka. Obaja sa tak trochu na obraz podobáme, preto som si už nebol vôbec istý. Zdalo sa mi to ako zápleтка z nejakého filmu. Ale v tom ma napadlo, že rám toho obrazu je značne poškodený, ošúchaný a myslím si, že na túto dobu dosť staromódny, ani fotka nebola taká čistá, ako som zvyknutý z môjho mobilu.

„Si to ty?“ znela jedna moja z nekonečných otázok na neho.

On len prikývol a ďalej si robil svoju prácu.

„Prečo si sa pousmial.“

„Vieš,“ povedal mi, „ keď bol tvoj ocko približne v tvojom veku, tak sa ma opýtal to isté.“

„V určitom veku života sa všetci traja na seba podobáme,“ povedal mi.

Bol som rád, že som sa to dozvedel, no hlavou mi vírila nezodpovedaná otázka, ktorú som musel položiť dedovi.

„Cestou k vám som videl podobnú tvár, či to bola?“

Dedo mi odpovedal, že to mohla byť tvár jeho brata sú si veľmi podobní. A tým bolo moje pátranie vyriešené. Ale nečakane prišla jedna z prvých otázok aj od môjho deda.

„Kde si ho videl?“

Bol som z toho prekvapený, lebo nezvykol dávať otázky a hlavne nikdy nehovoril o svojom bratovi. Odpovedal som, že cestou k cintorínu. Dedov ťažký povzdych a jeho smutná tvar mi naznačovala, že nemám sa viac pýtať. Bola to situácia, o ktorej sa v rodine nerozprávalo. Keď som potichu odchádzal so zvesenou hlavou, dedo si ma zavolał a povedal mi celú pravdu o smutnej rodinnej udalosti, ktorá sa udiala pred mnohými rokmi.

Cestou domou sme sa spolu s ockom zastavili na cintoríne, kde som prvýkrát na náhrobnom kameni videl fotku môjho pradeda.

Je zvláštne, ako sme si podobný na fotkách. Je to ako obraz v obraze.

Čestné uznanie

Benita Brillová

Stalo sa to jedného dňa (bol to presne 31. marec, streda) o 12:42. Akurát sme obedovali a vtom niekto zaklopal na dvere. Išla som otvoriť, ale nikto tam nebol. Keď zaklopal niekto po druhý raz, vyletela som zo stoličky, ale zasa som nikoho nevidela. Rozhodla som sa zostať pri dverách, aby som už po tretí raz stihla otvoriť. Čakala som tam 30 minút, potom hodinu, potom dve a potom sa mi už nechcelo čakať, bola som hladná a bolo treba ísť vyvenčiť Bellu. Bella bola fenka, plemeno bišon, a bola celá biela. No keď som odišla, zas sa ozvalo klopanie. Keď som prišla k dverám, ako vždy tam nikto nebol. Povedala som si teda, že ak sa ozve ďalšie klopanie, už nepôjdem otvoriť. Už som si obliekala vetrovku a vtedy som si to všimla. Bol to malý papier, na ktorom bola fotka jednej ženy, ktorá mala blond vlasy, oči jej nebolo vidieť, pretože jej ich zakrýval ružový klobúk. Ale čo jej bolo vidieť, to boli jej tmavo narúžované pery. Mala dlhé elegantné šaty, ktoré jej siahali až po členky. Topánky boli na vysokých na podpätkoch. Strčila som si fotku späť do vrečka vetrovky a vyšla som von. Celý čas som nemohla prestať myslieť na tú fotku. Ale čo sa mi zdalo najviac čudné, bolo to, prečo práve mne a ako vlastne sa dostala tá fotka do môjho vrečka. To bola naozaj záhada.

Rozhodla som sa na tú fotku pozrieť zblízka. Až teraz som si všimla zvláštny tvar na druhej strane.

Bolo tam napísané h d l e a s v a n ť á. Treba túto záhadu vyriešiť. Keďže som mala ešte veľa úloh, povedala som si, že to preskúmam zajtra.

K tejto fotke som si sadla hneď po škole. Keď som si to napísala takto: h d l e a s v a n ť á už mi to dávalo väčší zmysel. Boli to vlastne dve slová: hlavná desať. Ale čo by to mohlo znamenať? Rozhodla som sa tam zájsť. Keď som tam prišla, jediné čo som videla, bola veľká kopa ľudí. Všetci sa tlačili dopredu. Spýtala som sa jedného človeka, ktorý tam bol, čo sa deje. Povedal mi toto: „Všetci sa hrnú dopredu, lebo chcú vidieť paniu.“

Ja som stále nechápala, a tak som sa spýtala:

„A kto je tá pani?“

„Nikto nevie, ale všetci hovoria, že bez klobúka sa nikde nepohne.“

„A je jej vidieť oči?“

„Nie. Klobúk si stále stiahne tak, aby jej ich nebolo vidno.“

„Ok. Ďakujem. Dovi!“

Ešte chvíľu som sa snažila pretlačiť dopredu a keď som už bola takmer úplne pri nej, tak som ju spoznala. Bola to presne tá žena, ktorá bola na mojej fotke. Ako aj na fotke, aj v skutočnosti bola v ružových šatách.

Keď som sa vrátila domov, bolo už sedem hodín večer. Ešte sa mi bolo treba veľa učiť na písomku z geografie. Bola som však veľmi unavená, a tak som si povedala, že si pôjdem na chvíľu ľahnúť a potom sa doučím.

Keď som sa zobudila, bolo už päť hodín ráno. Ako som len takto mohla zaspáť? Nezostávalo mi nič iné, ako sa ísť učiť. Keď som sa doučila, rýchlo som si zbalila veci, lebo mamka sa veľmi hnevá, keď si pred spaním nezbalím tašku.

V škole sme mali geografiu až štvrtú hodinu, myslela som si, že sa ju naučím cez prestávky. Vyvinulo sa to však inak. Do zošita som sa nestihla ani len pozrieť. Na písomke som takmer nič nevedela a neskôr som zistila, že som z nej dostala trojku. Uvedomila som si, že sa to stalo len preto, lebo som bola príliš zaneprázdnená tou fotkou. Našťastie bol piatok, a tak som sa nemusela nič učiť. Kto ale mohla tá pani byť? Do mojej izby vošla moja mladšia sestra. Volala sa Anna a mala päť rokov. Spýtala sa ma: „Čo robíš?“

„Prečo sa pýtaš?“

„Len tak.“

„To je jedno.“

„Tak sa pod' hrať, prosím.“

„Možno neskôr.“

„A kedy to bude?“

„Neviem. Ale teraz už chod'.“

„Tak zatiaľ ahaj.“

Vtom niekto zaklopal. Šla som otvoriť a vo dverách stála pani z fotky. Bol to dosť divný pocit. Našťastie onedlho prišiel môj brat a povedal mi:

„Ahaj sestra! Zoznámim vás. Toto je moja frajerka Liliana. A toto je moja sestra Mária.“

Lili mi povedala: „Ahaj! Teší ma.“

„Aj mňa,“ povedala som jej.

„Tak my už pôjdeme,“ povedal mi môj brat.

Už mi bolo všetko jasné. Tá pani na fotke bola frajerka môjho brata. Tá fotka patrila môjmu bratovi a keďže máme rovnakú vetrovku, tak si ju pomýlil s mojou.

Čestné uznanie

Adela Michnová

Starý priateľ

Niekedy, keď spím u starých rodičov, je tam dosť nuda. Ale jedného večera, keď som si so starými rodičmi prezerala staré fotky môjho deda z vojny, videla som na nej mne neznámu tvár. Spýtala som sa ich: „Kto to je??“ ,chvíľu bolo ticho, tak som sa opýtala ešte raz, nič. Pokračovali v prezeraní fotiek. Nechápala som, ale nechala som to tak. Keď sme si dopozerali fotky, išli sme si dať večeru pri pozeraní telky. Stále som mala zlý pocit z tej fotky, ale vedela som, že keď sa na ňu spýtam zase, boli by ticho. Po večery som si išla umyť zuby a prezliecť do pyžama. Stále som mala pocit, že je niečo zle. Zrazu som cítila, ako keby sa na mňa niekto neustále pozeral. Bolo to hrozné, rozbehla som sa po chodbe do obývačky za starými rodičmi. Pýtali sa ma, čo sa deje, ale nič som neodpovedala. Keď odišli spať a v obývačke som ostala celkom sama, ten pocit, že sa na mňa niekto pozerá, sa vrátil. Povedala som si, že to nebudem riešiť, možno sa mi to len zdá a pôjdem radšej spať. Asi po hodine som zaspala. Ráno bolo celkom pokojné, išla som vonku a na tú fotku som si ani nespomenula. Ako náhle som prišla domov, ten pocit sa vrátil. Babka s dedkom boli na prechádzke, čiže som bola doma úplne sama. Pociť, že ma niekto sleduje bol pri mne všade, kam som sa pohla. Keď som konečne počula z chodby babkinsmiech, rozbehla som sa za nimi. Hneď ako sa vyzuli, som sa ich musela spýtať na tú fotku, predsa to nemôže byť nič tak zlé, ale prečo by mi to inak nechceli povedať? Keď som sa ich na to spýtala, pozreli sa na seba a babka povedala, že to mám nechať tak, ale dedo ju prerušil s otázkou: „Prečo ťa to tak zaujíma?“. Povedala som im, že odkedy som tú fotku videla, mám pocit, že ma niekto sleduje. Ostali prekvapení a znova sa na seba pozreli. Vzdychni a po nejakej chvíli mi babka začala rozprávať: „Vieš, veľmi veľmi dávno tu býval jeden pán, ale zomrel bohužiaľ krutou smrťou vo vojne. Keď sme sa sem nastahovali, nevedeli sme to. Ale jedného večera, keď sme aj my našli tú fotku pohodenú pod skriňou, začali sme mať pocit, že nás niekto sleduje. Raz to zašlo až príďaleko, začali sa samé zatvárať dvere a padať veci z policiek. Nevedeli sme, čo máme robiť, ale po čase to nejako zmizlo.“ Ale ja nemôžem čakať niekoľko rokov, kým to zmizne, ten pocit je všade. Navrhla som im vyhánačov duchov. Bola som

prekvapená, ale súhlasili, pretože vedeli, že ten pocit nie je ani náhodou príjemný. O niekoľko dní prišli vyháňači duchov čomu som bola nesmierne rada. Už prešlo niekoľko rokov od tej udalosti a ten pocit už nikto z našej rodiny nezažil. Koniec.

Čestné uznanie
Adam Smrkovský

Stará smutná fotografia

Jedného pekného dňa som sa rozhodol, že sa prejdem do malého parku priamo tu u nás v našom meste. Mesto, v ktorom žijem, nie je veľké ani bohaté, ale je medzi ľuďmi veľmi obľúbené. Hlavne kvôli histórii a jeho environmentálnej dôležitosti pre celý štát. Nebudem vám hovoriť, kde sa toto mestečko nachádza, nechám na vás, ktorému miestu tento príbeh pripíšete. Práve takéto zahmlené informácie vnášajú do obyčajných príbehov isté čaro.

O tomto meste sa, navyše, traduje veľa pochmúrnych historiek, ale len málokto z návštevníkov pozná tie, ktoré sa rozprávajú medzi jeho obyvateľmi. Už ste niekedy chodili len tak medzi domami a premýšľali nad tým, koľko dobrodružstiev tento alebo tamten dom musel vidieť? A sami pre seba si odrazu zaželali: „Kiežby tie domy vedeli rozprávať...“

V tomto meste by vám z toho všetkého krásneho, smutného, nadprirodzeného aj zveličeného pukla hlava. Domy by vám vedeli šťavnato porozprávať príbehy, ktoré mrazia aj desia, alebo sú vo svojej podstate celkom romantické, úplne jednotvárne či nadnesené. Bavilo by vás to však počúvať asi takých 10 minút, pretože každý z týchto príbehov sa začína úplne rovnako a kým sa ako poslucháč prepracujete k tomu zaujímavému koncu... nuž, jednoducho prestanete vnímať. Ako keď vám učiteľ vysvetľuje tému, ktorá je pre vás absolútne neatraktívna. A najradšej by ste si v tom jednom jedinom momente prestrelili hlavu.

Nie, nie som teatrálny.

Jeden z týchto príbehov vám teraz porozprávam. Má tak trochu patetický názov: „Neznáma tvár na fotografii“. Odohral sa v období, kedy na Slovensku prebiehalo Slovenské národné povstanie. Hovorí sa, že v tomto meste a v tej dobe žil partizán, ktorý zo začiatku pôsobil ako milý mladý muž. Jediné, v čom vynikal, bola jeho zapálenosť pre niečo a schopnosť bojovať za dobrý názor. A to aj za cenu vlastného života. Predstavou akejkoľvek slobody bol viac-menej posadnutý.

Keď zistil, že sa bude diať nejaký odboj proti vtedajšej diktatúre, bol na sto percent rozhodnutý, že sa do tohto odboja pridá. Jediný, kto mu v tom bláznovstve bránil, bol jeho otec, ktorý bol odjakživa zapálený pre túto diktatúru a nechcel mu dovoliť urobiť nejakú hlúposť. Ale mladý muž bol presvedčený, že robí správnu vec. Jeden večer sa teda rozlúčil so svojou milovanou mamou a odišiel do Bystrice, kde sa všetko malo začať. Bohužiaľ pre neho a veľa ostatných bolo toto povstanie zatlačené a prinútilo všetkých vzdať sa. Rebeli boli zajatí

a odvedení do väzenia, kde už len čakali na svoju smrť.

To, čo sa už stalo potom, dodnes nikto nevie opísať ale...

„Aha, fotka!“

„Vyzerá celkom ošumelo a ušpinene, skúsím ju trochu otrieť. Dokonca je aj trochu od blata.“

„Zaujímavé, tá šmuha mi pripomína tvár,“ naklonil sa nad fotku jeden z chlapcov

a premeriaval si ju.

„Vidím na nej obrys tela, ale nedokážem identifikovať, kto to je,“ mračil sa jeho spoločník.

„Nemôže to byť vojak? Pozri sa... tu a tu... zdá sa mi, že ho odniekiaľ poznám.“

„Netrep, veď tá fotka je staršia ako tvoja stará mama!“ zasmial sa prvý chlapec, ale po chrbte mu prebehol mráz. „No, vezmem ju k známemu do archívu, možno bude vedieť viac.“

prekvapená, ale súhlasili, pretože vedeli, že ten pocit nie je ani náhodou príjemný. O niekoľko dní prišli vyháňači duchov čomu som bola nesmierne rada. Už prešlo niekoľko rokov od tej udalosti a ten pocit už nikto z našej rodiny nezažil. Koniec.

Čestné uznanie
Adam Smrkovský

Stará smutná fotografia

Jedného pekného dňa som sa rozhodol, že sa prejdem do malého parku priamo tu u nás v našom meste. Mesto, v ktorom žijem, nie je veľké ani bohaté, ale je medzi ľuďmi veľmi obľúbené. Hlavne kvôli histórii a jeho environmentálnej dôležitosti pre celý štát. Nebudem vám hovoriť, kde sa toto mestečko nachádza, nechám na vás, ktorému miestu tento príbeh pripíšete. Práve takéto zahmlené informácie vnášajú do obyčajných príbehov isté čaro.

O tomto meste sa, navyše, traduje veľa pochmúrnych historiek, ale len málokto z návštevníkov pozná tie, ktoré sa rozprávajú medzi jeho obyvateľmi. Už ste niekedy chodili len tak medzi domami a premýšľali nad tým, koľko dobrodružstiev tento alebo tamten dom musel vidieť? A sami pre seba si odrazu zaželali: „Kiežby tie domy vedeli rozprávať...“

V tomto meste by vám z toho všetkého krásneho, smutného, nadprirodzeného aj zveličeného pukla hlava. Domy by vám vedeli šťavnato porozprávať príbehy, ktoré mrazia aj desia, alebo sú vo svojej podstate celkom romantické, úplne jednotvárne či nadnesené. Bavilo by vás to však počúvať asi takých 10 minút, pretože každý z týchto príbehov sa začína úplne rovnako a kým sa ako poslucháč prepracujete k tomu zaujímavému koncu... nuž, jednoducho prestanete vnímať. Ako keď vám učiteľ vysvetľuje tému, ktorá je pre vás absolútne neatraktívna. A najradšej by ste si v tom jednom jedinom momente prestrelili hlavu.

Nie, nie som teatrálny.

Jeden z týchto príbehov vám teraz porozprávam. Má tak trochu patetický názov: „Neznáma tvár na fotografii“. Odohral sa v období, kedy na Slovensku prebiehalo Slovenské národné povstanie. Hovorí sa, že v tomto meste a v tej dobe žil partizán, ktorý zo začiatku pôsobil ako milý mladý muž. Jediné, v čom vynikal, bola jeho zapálenosť pre niečo a schopnosť bojovať za dobrý názor. A to aj za cenu vlastného života. Predstavou akejkoľvek slobody bol viac-menej posadnutý.

Keď zistil, že sa bude diať nejaký odboj proti vtedajšej diktatúre, bol na sto percent rozhodnutý, že sa do tohto odboja pridá. Jediný, kto mu v tom bláznovstve bránil, bol jeho otec, ktorý bol odjakživa zapálený pre túto diktatúru a nechcel mu dovoliť urobiť nejakú hlúposť. Ale mladý muž bol presvedčený, že robí správnu vec. Jeden večer sa teda rozlúčil so svojou milovanou mamou a odišiel do Bystrice, kde sa všetko malo začať. Bohužiaľ pre neho a veľa ostatných bolo toto povstanie zatlačené a prinútilo všetkých vzdať sa. Rebeli boli zajatí

a odvedení do väzenia, kde už len čakali na svoju smrť.

To, čo sa už stalo potom, dodnes nikto nevie opísať ale...

„Aha, fotka!“

„Vyzerá celkom ošumelo a ušpinene, skúsím ju trochu otrieť. Dokonca je aj trochu od blata.“

„Zaujímavé, tá šmuha mi pripomína tvár,“ naklonil sa nad fotku jeden z chlapcov a premeriaval si ju.

„Vidím na nej obrys tela, ale nedokážem identifikovať, kto to je,“ mračil sa jeho spoločník.

„Nemôže to byť vojak? Pozri sa... tu a tu... zdá sa mi, že ho odniekiaľ poznám.“

„Netrep, veď tá fotka je staršia ako tvoja stará mama!“ zasmial sa prvý chlapec, ale po chrbte mu prebehol mráz. „No, vezmem ju k známemu do archívu, možno bude vedieť viac.“

„A to už prečo?“

„Prečo? Prečo? Neviem, jednoducho to tak cítim,“ odvrkol prvý chlapec a keď odchádzal, jeho kamarát sa zamračil. Premkol ho totiž veľmi zlý pocit, že Adama už viac neuvidí...

Jeho predtucha sa naplnila, Adam sa stratil, fotka ostala. Rovnako špinavá, neznáma, plná zvláštnej energie, čakajúca na deň, kedy svojou tajomnou a zvláštnou energiou pohltí ďalšieho pre odboj a dobrodružstvo zapáleného človeka.

Čestné uznanie

Zuzana Andrašková

Začala sa jar. Všade čvirikali vtáčiky a stromy pučali. Moja rodina sa rozhodla usporiadať jarné upratovanie na našej chalupe v obci Kysak. Na túto chalupu nikto nechcel chodiť, lebo pozemok bol zarastený burinou a všelijakými kríkmi. V chalupe bola stále zima, samý prach a pavučiny. Aj napriek tomu sa však moja mamka rozhodla zveľadiť túto chatrč. Práce tam bolo dosť a preto vymyslela, že by mohla do tejto úlohy zapojiť aj jej a ockových súrodencov a aj moje sestry.

Prácu sme si rozdelili a mne pripadlo utieranie prachu vo vnútri. Moja najobľúbenejšia časť chalupy bola stará knihovnička, do ktorej starí rodičia už dlhé roky odkladali nepotrebné knihy. Najviac prachu bolo práve tam, tak som sa pustila do práce. Pri utieraní prachu som zdvihla jednu knihu, z ktorej vypadla čiernobiela fotografia mladšieho pána s úsmevom na perách. Na druhej strane fotografie bolo napísané venovanie: Môjmu drahému kamarátovi, venuje Jozef. Túto tvár som nespoznávala, preto sa vo mne ozvala zvedavosť. Kto to mohol byť? Opýtala som sa každého kto bol na chalupe či vie kto to je, ale neuspela som. Každý deň, ktorý sme strávili upratovaním, som tuho premýšľala, kto by mohol byť na fotke.

O týždeň sa nám podarilo našu chalupu zútulniť. Tak sme pozvali starých rodičov, aby sme spolu oslávili príchod jari. Vtedy mi napadlo, že by som fotku mohla ukázať starému otcovi, možno spoznáva tvár na fotke. Starému otcovi sa v tej chvíli rozžiaril úsmev: „Kde si to našla? Toto je Jozef Urban, neučili ste sa ešte o ňom v škole? Bol to slávny spisovateľ a môj kamarát. Narodil sa tu, v Košiciach, spolu sme chodili na základnú aj strednú školu. Keď sa stal slávnym spisovateľom, venoval mi túto knižku spolu aj s fotografiou a podpisom.“ Potom mi dedko celé popoludnie rozprával o ich spoločných dobrodružstvách.

Po príchode domov som si o ňom začala hľadať informácie na internete a prečítala som si aj pár jeho básní. Bola som veľmi hrdá, že sa v Košiciach narodil taký slávny človek, kamarát môjho starého otca a tešila som sa, že sa s týmto objavom môžem pochváliť v škole pani učiteľke a spolužiakom.

Čestné uznanie

Anna Mosnáček

Dievča z fotky

Podelím sa s vami o zvláštny zážitok z môjho života. Cez letné prázdniny som bola u mojej kamarátky Julky na Orave. Zoznámili sme sa v tábore na Drienici, kde sme sa hneď v prvý deň stali kamarátkami a dohodli sa, že sa navzájom navštívime.

Po príchode na Oravu ma Julka odprevadila do hostovskej izby, aby som sa vybalila. V izbe bol krásny drevený nábytok, veľa kvetov a fotografie rôznych pre mňa neznámych ľudí. Upútala ma fotografia dievčaťa s dlhými ryšavými vlasmi, modrými očami a znamienkom na ľavom líci. To dievča mi bolo povedomé, akoby som ju už niekde videla. No nevedela som si spomenúť odkiaľ.

Najprv som to neriešila, ale vrtalo mi to v hlave, tak som sa opýtala Julky.

„Juli, to dievča na tej fotke sa podobá na družinárku z našej školy. Nevieš, kto to je?“ Julka sa iba zasmiala, že je to kamarátka jej otca z detstva a že ju vraj určite nemôžem poznať. No mne to naďalej vrtalo v hlave, tak som nabrala odvalu a pri večeri som sa na to dievča opýtala Julkinho otca. Prekvapilo ma, že mi o nej veľmi rád porozprával.

„Vieš, bola to moja spolužiačka. Najlepšia kamarátka a tajná láska môjho detstva. Anička Mrázová. Po ukončení siedmeho ročníka sa s rodičmi odsťahovala do Bratislavy a viac som ju nevidel. Ale veľmi rád by som ju znova stretol,“ Julkin ocko sa zasnene pozeral na fotografiu v ruke. Julka mu spomenula, že podľa mňa sa jeho Anička vraj podobá na družinárku z našej školy. Ja som to potvrdila, pretože jej vlasy, úsmev a to znamienko na tvári mi ju veľmi pripomínalo. Ale naša družinárka sa volá Anna Nagyová. Nie Mrázová.

Neskôr večer Julke napadlo, že fotku družinárky môžeme skúsiť nájsť na sociálnych sieťach alebo na stránke našej školy. Tak sme to aj spravili a fotku sme, samozrejme, našli. Utekali sme ju hneď ukázať Julkinmu ockovi, ktorý s úsmevom na tvári potvrdil, že ide o jeho kamarátku. Od radosti ma objal a poďakoval za to, že som mu ju pomohla nájsť.

Po niekoľkých týždňoch sa Julkin ocko objavil v našej škole a po toľkých rokoch sa znova stretol so svojou najlepšou kamarátkou z detstva. Tá záhadná tvár nebola iba záhadou, ale aj obnovením strateného priateľstva.

Čestné uznanie

Alžbeta Králová

„Ach neznášam projekty na prírodovedu. Sú najnáročnejšie,“ vzdychala som si.

„Hovorila si, že k tomu potrebuješ rodinne fotky,“ povedala mamka a už išla po nich.

Máme ich plnú krabicu. Videla som už každú jednu fotku a viem kto, na ktorej je. Mamka ma doslova donútila aby som sa to naučila. Doteraz nechápem načo mi to je. Prehrabávam sa medzi fotkami a hľadám tie správne. Vytiahnem jednu fotku a dobre, že mi nevypadnú oči. Kto je to? Ako to že ho nepoznám? Kedy sa tam tá fotka objavila? Na tej fotke bol človek, ktorého som v živote nevidela. Podľa dátumu na fotke by mal ešte žiť. Rozhodla som sa, že sa opýtam rodičov.

„Mami mám takú otázku. Nevieš kto je na tejto fotke?“

„Hmm. Je mi to ľúto, ale tú fotku som ešte nikdy nevidela.“

„A ty oci?“ opýtam sa s nádejou v hlase.

„Prepáč Radka, ale keď to nevie mamka, tak to určite nebudem vedieť ani ja. Ale zajtra ideme k babke. Tá by to mohla vedieť.“

„Dobre, idem sa teda pobaliť.“

Babka je moja posledná nádej. Neviem prečo, ale cítim v sebe strašne veľkú zvedavosť. Celý večer som sa pozerala na fotku a pozorne čítala text, ktorý je napísaný na zadnej časti fotky. Nakoniec som od únavy zaspala. Ráno ma zobudil Rikki. To je susedov kohút. Síce sa mi vôbec nechcelo vstávať, ale keď som si spomenula na fotku a na to, že ideme k babke, hneď som vyskočila z postele.

Utekala som k raňajkovému stolu. Chcela som byť hotová čo najrýchlejšie. Veľmi som sa tešila na to, že ideme k babke. Hlavne pre tú fotku. Stále mi to nešlo do hlavy.

„Podťe, už štartujem auto,“ kričal oco.

„Už idem.“

Cesta k babke je strašne dlhá a nudná. Ale dnes to bolo iné. Síce som sa celú cestu pozerala na fotku, ale pripadalo mi to, ako keby sme išli desať minút. Konečne stojím pred babkiným domom a otváram bránu. Už sa neviem dočkať kedy jej ukážem fotku a dozviem sa o nej viac. Aspoň dúfam. Táto verzia mi nenapadla. Čo keď to nebude vedieť?

„Mami, idem umyť riady,“ povedala mamka babke a pustila sa do práce.

Ocko jej išiel pomôcť. To je moja chvíľa.

„A babka? Doma som našla takú fotku, ale nevieme kto na nej je. Mohla by si sa na to pozrieť?“

„Samozrejme. Ukáž.“

Babka si nasadila okuliare a priblížila si fotku k tvári. Akonáhle zaostrila zrak a pozrela sa bližšie, fotka jej vypadla z rúk a babka odpadla. Začala som kričať.

„Mami, mami, babke sa niečo stalo!“

„Ale neprehá... Mami. Počuješ ma? Halo, preber sa!“

„Oci, volaj sanitku!“

O niekoľko minút na to sanitka dorazila pred dom. Babku naložili a odišli. Zamkli sme dom a nasadli do auta. Išli sme do nemocnice. Veľmi sme sa o babku báli. V nemocnici sme čakali asi dve hodiny. Potom nám konečne priviezli babku.

„Mali ste šťastie, nebol to infarkt. Ale aj tak sme jej spravili nejaké kontrolné vyšetrenia, aby sme mali istotu. Pani má už svoj vek, ale tentokrát ju muselo niečo naozaj rozrušiť. Neviete, čo to bolo?“ opýtal sa doktor.

„Netuším,“ odpovedala mamka vystrašeným hlasom.

„Nevadí. Každopádne by sa mala vyhnúť stresu a nemala by byť sama. Hlavne tieto prvé dni.“

„Samozrejme. Môžete sa spoliehať pán doktor. Nespustím ju z očí.“

„To som rád. Dovidenia.“

Podľa toho čo sa stalo mi bolo jasné, že babka o tej fotke niečo vie. Musím prísť na to, že čo. Prvé miesto, kde by som mohla niečo zistiť je podkrovie. Idem tam. Prehľadala som všetky krabice, poodsúvala skrine a nič. Už keď som si povedala, že odchádzam padla mi do oka jedna malá krabička. A keď som ju otvorila – bum. Dokázala som to. Boli tam fotografie človeka zo záhadnej fotky. Už len zistiť, kto to je. Rozhodla som sa, že to risknem a opýtam sa babky. Predsa len už mám dôkazy.

„Babi, nechcem ťa rušiť, ale bola som v podkroví a našla som tam toto. Môžeš mi o tom prosím niečo povedať?“ „No tak dobre. Volal sa Zachariáš. Bol to žid a počas vojny sa skrýval u nás v tomto dome. Boli sme rovnako starí a zapáčili sme sa jeden druhému.“

„A?“ „Potom ho našli a odvtedy neviem čo s ním je. Ale nechcem si pripustiť, že zomrel.“

Keď to babka dopovedala, odišla som. Sadla som za počítač a hľadala som ho. Chcela by som ho nájsť a priviesť sem. Bolo to prekvapivo ľahké. Ukázalo sa, že ak by babka vedela čo je internet, nemusela by sa stresovať. Je najznámejším youtuberom. Hneď som mu napísala o čo ide. Na druhý deň niekto zazvonil na dvere. Babka išla otvoriť. Keď otvorila dvere skoro odpadla. Bol to Zachariáš. Sama som tomu neverila. Ale zázraky sa dejú.

2.miesto

Barbora Rusnáková

DENNÍK KRÍŽENCA

To je neuveriteľné! Už zase si Klaudia splietla môj vek. Mám už dvadsaťjeden, tak prečo každému hovorí, že mám len tri?!

Klaudia je moja panička, respektíve spolubývajúca. Ja sa volám Klaud. Som kríženec. Aspoň tak to povedala Klaudia, keď sa jej nejaký pán pýtal: „Aké plemeno je ten váš nevychovaný pes?“ Spomenula ešte pár iných opisných slov, ale tie sa už týkali toho pána. S Klaudi žijem odmalička. Sme spolubývajúci, takže je logické, že spolu robíme všetko. Jeme spolu – keď je veľmi pomaly, ochotne jej s jedlom pomôžem. Hráme sa spolu – nechcem ju zhadzovať, ale chytanie loptičky do úst má na veľmi slabej úrovni. Spíme spolu – ja síce pri posteli v pelechu, no počas noci sa nenápadne skryjem k nej pod paplón a nikdy si ma pri tom nevšímne. Chodievame spolu na prechádzky – niekedy so mnou aj naháňa mačky, aj keď nechápem, prečo pri utekaní kričí moje meno.

Je nedeľa ráno a Klaudia na mňa hovorí vyčítavým hlasom. Až doteraz som si užíval jedno krásne ráno. Dlhú som si pospal pekne v teplúčku pod paplónom a mal som tie najlepšie raňajky v pelechu. Klaudi mi včera nechala na kuchynskom stole moje vysnené raňajky. Množstvo šunky a salámy. Všetko som si pochtivo rozbil a zjedol v peliešku. Práve doň ukazuje na prázdne balenie od šunky a salámy. Ovoniam ho a hrdo zdvihnem hlavu. Áno, šunku i salámusom odbalil, prv než som ich zjedol. Nedávno som totiž zjedol salámu aj s obalom a brucho ma bolelo dva dni. Ešte zakrútim chvostom ako poďakovanie. Naozaj si veľmi vážim že mi to tam nechala, zvyčajne to nerobieva. Tón jej hlasu sa nemení. Síce neviem prečo sa zlostí, no stačí sa jej párkrát obtrieť o nohy a väčšinou ju to prejde. Praktizujem. Úsmev neprichádza. Asi som fakt urobil niečo veľmi zlé. Círrrr, zachraňuje ma prenikavé zvonenie mobilu. Klaudia ho dvíha a mizne za dverami do druhej izby. „Ahoj Zuzi, práve som ti chcela volať ohľadom štatistik,“ počúvam za dverami. „Je s nimi plno práce, nerozumiem na čo ich všetci zamestnávateľia tak horlivo vyžadujú. Mám ich už po krk, idú mi riadne na nervy!“ Aha, už to mám! Viem, ako rozveselím Klaudiu. Viem presne, čo sú to „štatistiky“. Klaudi tak nazýva hrubý tmavý zošit na jej pracovnom stolíku. Stačí, ak ho nebude vidieť a už sa nebude musieť hnevať. Potichu precupitám ku Klaudiinmu pracovnému kútiku. Je to malý priestor v rohu obývačky, ktorý pozostáva z dreveného stolíka s mnohými zásuvkami a z otáčavej stoličky na kolieskach. Predné labky položím na hranu stolíka. Vďaka Bohu, tmavý notes mám rovno na dosah. Zoberiem ho do papuľky a rýchlo odchádzam z miesta činu. Kde ho dám? Musí to byť miesto, kde Klaudi zošit nikdy nenájde. Môj pelech? Nie, ten pravidelne prehľadáva a berie mi odtiaľ moje úlovky, ako kamienky, paličky, svoje oblečenie a iné. A čo jej pelech? Zvrchu si ho síce upratuje ale pod ním by sa našlo nejaké miesto. Ako hovorieva, pod posteľ ukladá veci oku nemilé či dobe pristaré. Popri dôkladnom ukrývaní štatistik počúvam telefonát: „Mimochodom, poslala som im svoj životopis a odpísali mi, že ma kontaktujú. Už však musím končiť, idem s Klaudom na prechádzku. Zavolám ti, ako sa to vyvinulo.“ „To je úžasné, teším sa s tebou. Už si teda prechádzku,“ odpovedá a lúči sa Zuzi. Povedala na prechádzku? To už aby som sa išiel postaviť pred vchodové dvere! V rýchlosti púšťam zošit a spod posteľ vytrielim rovno ku dverám. O desať minút už vychádzame z bloku. Mierime poza budovy cez lúku do malého lesíka. Prichádzame na lúku. Tu ma Klaudia väčšinou púšťa z vôdzky. Pre istotu sa na ňu po každom druhom kroku zahľadím. Čo keď na to zabudla? Toto sa mi nezdá. Prešli sme dobrých šesť krokov, trikrát som Klaudii venoval veľavýznamný pohľad a ona nič. Ďalšie dva kroky. Ticho zakňučím, možno sa zamyslela.

Pozrie sa na mňa s úsmevom: „Ty nedočkavec, prešli sme len pár krokov a už ťa mám odopnúť. Dobré teda, sadni.“ Poslušne si sadnem. To nebolo pár krokov, bolo ich presne osem. Osem dlhých nudných krokov uviazaný na vôdzke! Vzápätí kľuším po lúke.

Cítim mnoho zaujímavých pachov, musím ich všetky preskúmať! Polhodina prešla a my smerujeme k lesu. Odrazu zavetrim zvláštny pach. Je iný ako tie ostatné. Je čerstvejší, divší, lákavejší. Zajastrím naokolo. Žeby to boli...? Uháňam. Srnky mám na dohľad. Rozruch za sebou nevnímam. Tuším niekto kričí, no momentálne ma to nezaujima. Počkať, niekto sa ku mne približuje. Rýchlo sa obzriem. Našťastie je to len Klaudi. Ako som spomínal, naháňa so mnou mačky. A teraz aj srnky. Brechnem na ňu. Ak chceme tú srnku dohoniť, musí zrýchliť. Názorne jej to ukážem. Trielim ako o život. Nevieť prečo kričí moje meno. Áno, srnky sa trochu vzdialili ale stále máme šancu ich dobehnúť, mám to pod kontrolou. Fajn, možno som nemal. Srnky nám ušli. No napriek tomu to bola obrovská zábava. Len čo sa nám srnky stratili z dohľadu, pred nami sa objavila nádherná mláka zemitej farby. Po toľkom behu som si predsa zaslúžil relax v bazéne no nie? Klaudia túto myšlienku nepodporila. Zastaviť ma sa jej však nepodarilo. V momente, keď sa ma chystala stopnúť, jej zazvonil telefón.

A tak sa teraz nerušene kúpem a počúvam Klaudiin telefonát. „Dobrý deň, nie, pravdaže nerušíte,“ Klaudia zabodla svoje výstražné oči do mňa práve vo chvíli, keď som sa chystal napiť z mláky. No čo, po takom behu pes potrebuje nielen relax, ale aj tekutiny. „Viete, váš životopis nás naozaj oslovil a chceli by sme s vami urobiť pohovor, ale je v tom háčik.“ Prestávam vnímať hlas z telefónu. Mám pocit že v mláke nie som namočený dostatočne. Voda mi siaha ledva po brucho. Ľahnem si. Chrbát mám stále suchý. Pretočím sa teda naň. To je ale blažený pocit, zažmurím oči a chvíľu tak pobudnem. Zrazu ma niečo štuchne. Otvorím oči a nado mnou zbadám Klaudiinu tvár. Aby som bol presnejší, Klaudiinu namosúrenú tvár. Rýchlosťou blesku opúšťam mláku a otrepem sa. Klaudiin výraz tváre sa mení z namosúreného na zhrozený a namosúrený. Berie ma na vôdzku a vraciame sa späť domov. Neodvážim sa ani odporovať. Dnes by som totiž rád dostal aj večeru. Cestou domov Klaudi opäť vyťahuje mobil, vytáča Zuzu. „Ahoj, mám novinku.“ „Čau Klaudi, znieš vystresovane, mám sa báť?“ „Nevieť, práve mi volali z tej firmy a povedali že chcú so mnou urobiť pohovor, ale má to háčik. Firemné priestory sa rekonštruujú, a kaviareň, do ktorej chceli pohovor presunúť, je príliš ďaleko od môjho bytu. Nemám auto a cesta tam by mi trvala vyše hodiny. O Klauda sa nemá kto postarať a tak dlho ho nemôžem nechať samého. Tak som navrhla, že pohovor by sa mohol konať v mojom byte a oni súhlasili. Dohodli sme sa rovno na zajtra.“ „Fíha, to je dosť veľa informácií naraz. Nechaj ma trochu vydýchnuť!“ preruší Klaudiu Zuzu. „Z toho, čo si teraz tak vystresovane na mňa vychrlila, mi vyplýva, že ťa berú, respektíve ty ich, na pohovor. Ved' to je výborné, gratulujem!“ „Áno, je to výborné. Až na ten detail s presunutím pohovoru ku mne. Chápeš, môj potencionalný budúci šéf uvidí môj byt. Čo si len o mne pomyslí? Kvôli tomu neporiadku ma vyhodí skôr ako ma vôbec zamestná. Alebo ma nezamestná kvôli faktu, že nežijem v prepychu. Pre takého šéfa budem v mojom malom byte vyzeráť ako bezdomovec!“ „Nehovor tak, v tvojom byte je všetko, len nie neporiadok. A uisťujem ťa, šéfovia ekonomických firiem určite v prepychu nežijú. Upokoj sa, nemysli na to, do zajtra máš plno času, stihneš aj upratať. Hlavne si oddýchni a zrelaxuj. S dobrou náladou na firmu urobíš najlepší dojem, ver mi.“

Z postele vítam pondelkové ráno. Včera po návrate z prechádzky Klaudia robila všetko okrem oddychovania. Niet divu, že si opäť nevšimla môj presun pod jej paplón. Celú nedeľu sa skrúcala okolo bytu a mňa. Najprv začala s hrou, pri ktorej celú zem poliala vodou. Chcel som vodu ochutnať, no vtedy mi naznačila cieľ hry. Bola to naháňačka. Cieľom bolo čo najrýchlejšie ujsť tomu druhému bez pošmyknutia. Pošmyknutie bolo kľúčové. Pošmyknutie – strata rýchlosti. Strata rýchlosti – prehra. Musím poznamenať, že Klaudi prehrala hneď niekoľkokrát. Prvýkrát, keď začala hru. Druhý a tretíkrát sa príliš rozbehla a chcela sa vyhnúť stene. Štvrtýkrát – moja zákerná zmena smeru ju položila. Doslova. Ja som prehral iba raz. Chcel som vyskočiť na kuchynský stôl, avšak zabudol som sa odraziť. Klaudi ma chytila a hru následne aj ukončila. Osobne si myslím, že nezniešla môj bodový náskok. Preto ma zavrela do mojej prenosnej klietky, z ktorej ma vypustila až po vyschnutí dlážky. Ako ďalšie v poradí Klaudia chodila po byte a všetok nábytok hladkala kusom látky v ruke. Bol to príliš dlhý kus látky.

Snažil som sa ho skrútiť ale Klaudia ma znova dala do prenosnej klietky. Vedel som, že ešte neprekusla svoju prehru v predošlej hre. Klaudia posledná včerajšia aktivita bola život ohrozujúca. Priniesla čudného tvora. Bol kockatý, väčší ako ja, s dlhočizným hrubším čiernym krkom a ešte dlhočiznejším uzučkým čiernym chvostom. Klaudia mu síce dala chvost do steny a rukou mu istila krk, no akonáhle sa dotkla výbežku na jeho tele, začal neovládateľne skuvíňať. Videl som, že tvora nemá pod kontrolou, a tak som konal. Vrhol som sa mu na najslabšie miesto – krk. Ten čudný tvor nemal srst'. Zuby sa mi z jeho krku šmýkali, ale nepopustil som. Nanešťastie Klaudia v boji nevyvíka. Počas bitky ma náhodou dostala do druhej izby a voľnou rukou, hľadajúcou pomoc, dvere omylom zabuchla. Poviem vám, v tej chvíli mi nebolo všetko jedno! Úbohá Klaudia sa aj s protivníkom vzdávala od miestnosti, v ktorej som uviazol. Volal som na ňu, labkou som trel o dvere na znak spolupatričnosti. Chudinka ma nepočula pomedzi vrčanie onoho tvora. Po desiatkach minút boja vrčanie z ničoho nič prestalo. Nemám potuchy, ako sa ho Klaudia zbavila. Každopádne akonáhle som vyšiel z izby, nebol tam žiaden tvor a od toľkého nervového vypätia ma opantala únava. A tak som sa dnes zobudil. Vysilený po bláznivej nedeli, plný silných zážitkov. Klaudia sa práve zobúdzala. Švihom dole z postele! Len čo otvorí oči, nahmatá mobil. „Ach, to už je toľko? Už dávno som mala byť pripravená. Pohovor začne už o tridsať minút a toho šéfa budem musieť ísť počkať pred blok, aby nezablúdil.“ Tak svižne sa Klaudia nehýbala hádam odkedy sme spolu niečo naháňali. A to bolo naposledy ... včera. O pätnásť minút sa so mnou lúči so slovami: „Za okamih tu prídem aj s jedným pánom. Robí so mnou pohovor. Pekne ma tu počkaj, Klaud môj.“ Počujem štrngot kľúča v zámke a osamiem. Rozhodnem sa ísť do obývačky. Napodiv je tu aj môj peliešok. Klaudia ho tu musela presunúť len pred chvíľkou. Upriem naň pohľad. Ten pelech sa mi nepozdáva, odkedy s ním Klaudia včera zmizla na hodinu v kúpacej miestnosti. Bolo to počas môjho pobytu v klietke a vysychania dlážky. Nemohol som vyšetriť, aké škody boli páchané na mojom pelechu. Teraz sa z neho šíri nanajvýš podozrivý pach. Ktovie čo tam s ním Klaudia robila, s kúpacou miestnosťou nemám dobré skúsenosti ani ja. Totiž pri každej návšteve toho priestoru sú zmyté všetky pachové stopy z mojej srsti i zubov. Ale čo tam po tom? Teraz, keď je pelech z môjho kruhu dôvery vylúčený, neostáva mi nič iné, ako si krátiť čas na gauči. Prehopsám na druhú stranu izby a s ľahkosťou vyskočím na gauč. Za normálnych okolností naň nesmiem. Klaudia však určite pochopí, že som tu len a len kvôli disfunkčnosti vlastného pelecha. Ľahnem si. Chvíľu len tak ležím, potom sa natiahnem. Rozvalím sa v celej svojej dĺžke. Cítim niečo tvrdé pod hlavou. Čo to môže byť? Len noviny. Natiahnem predné laby. V momente keď nimi zavadiť o noviny, noviny vydajú zvuk. Chytím ich do papule. Znova ten zvuk. Skúsím potriať hlavou. Noviny sa delia na viacero kusov, zvuk je hlasnejší. Skúsím to ešte raz. Trasiem hlavou rýchlejšie. Óóó, kúsky novín vzlietli a zvuk pokračuje. Počujem ho však len počas trasenia hlavou. Prečo som vlastne prestal? Hlavou predsa môžem triasť donekonečna! Tak trasiem. Trasiem, trasiem, trasiem, trasiem a kúsky novín lietajú po celej izbe. Odrazu ma preruší zvuk odomykania dverí a blížiace sa hlasy. V sekunde púšťam noviny na zem, zoskakujem z gauča a bežím ku dverám privítať hostí. Ako prvá vchádza Klaudia, nasleduje ju vysoký chlap, ktorý celkom sympaticky vonia. „Podťe ďalej,“ Klaudia vedie muža do obývačky. Vo dverách však zastaví a zhíkne: „Ó nie! Toto som skutočne nečakala.“

Veľmi sa ospravedlňujem, pán Benkovský, môj pes...“ „Nuž vidím,“ preruší ju muž, „nevadí, také veci sa asi stávajú. Nože urobme ten pohovor v inej miestnosti.“ „Pozývam vás teda do kuchyne, ak vám to neprekáža. A psíka tentoraz radšej nechám inde,“ reaguje Klaudia a už ma presúva aj s pelechom do spálne.

Prešlo dvadsaťpäť minút. Neporozumel som, prečo nechceli byť v obývačke. Kúsky novín síce nelietali. Napriek tomu však pekne pokrývali podlahu ako snehová pokrývka. Na obyčajný pohovor je to možno až prikrásna výzdoba.

A keď už som pri tom pohovore, Klaudia si kedykoľvek môže pohovoriť aj so mnou. Prečo do toho ťahá toho vysokého muža, vari jej nie som dosť dobrý? Stále len rozprávajú a rozprávajú. „Celkom sa mi pozdávate. Boli by ste dobrá adeptka na naše pracovné miesto ekonómky. Chcel by som ešte vidieť štatistiky. V životopise ste ich tuším párkrát spomenuli.“ „Jasné hneď ich donesiem.“ Ojjoj, počul som dobre, Klaudia ide po štatistiky? Čo sa stane, ak mu ich nedonesie? Ja som ich predsa ukryl. Musím to napraviť! Klaudia medzitým štatistiky hľadá márne: „Pán Benkovský, nehnevajte sa ale neviem, kam som tie štatistiky dala. Urobím vám kávu a ešte ich pohľadám.“ „To si teda vyprosím!“ muž vybuchne. „Aby ste vedeli, mám obrovskú trpezlivosť ale toto je už cez! Sami predsa dobre viete, že bez štatistik vás nikde nezamestnajú. Je mi to ľúto, ale tento pohovor musím ukončiť. Ďakujem za ochotu ale teraz odchádzam.“ Prichádza moja šanca. Vrhnem sa pod posteľ a vylovím odtiaľ hrubý zošit. Utekám priamo do zatvorených dverí, na počudovanie sa pri mojom náraze otvoria. Naberám priveľkú rýchlosť a nechtiac narazím do odchádzajúceho muža. „Toto teda,“ rozhorčuje sa muž, keď vtom zbadá notes v mojej papuľke, „tak predsa len máte štatistiky. Akurát váš malý nezbedník vám musel pomôcť ich nájsť.“ Atmosféra sa nečakane uvoľní. Pán Benkovský sa rozosmeje a Klaudia ma láskyplne objíma. Z celej situácie vychádzam ako záchranca. Klaudia získa prácu a konečne je šťastná. Dnes večer mi pravdepodobne naservíruje moje obľúbené jedlo. Balenie šunky a salámy. To je to, čo môj šťastný psí život spraví stále ešte o čosi šťastnejším.

3.miesto

Nicola Zara Fedačková

Volám sa Axinka. Hovorí sa o mne, že som bielučký, nezbedný a vraj roztomilý psík. Mojím najväčším šťastím je to, že patríam do mojej skvelej rodiny. Narodila som sa v Bratislave, ale ako malé šteniatko som sa presťahovala do Košíc. A tak sa začal môj skvelý život roztopašného psíka. Bývam u mojej babky Kamilky. Priznám sa, tej viem poriadne zdvihnúť adrenalín. Chuderka, ani telefonovať jej nedovoliť... a prečo by mala s niekým hovoriť? Predsa som tu ja a basta!!! Prepáč babi, ale mne sa to nepáči a preto tak neskutočne havkám. Moje decibely sú vysokej intenzity, miestami dosahujú poriadne výšky, možno by som vyhrala aj havkáciu superstar. A tak mojej babke rezonuje nielen v bubienkoch, ale iste aj v mozgu. Môžem si to dovoliť, pretože Kamilka je mierumilovná a najviac načo sa zmôže, je schytať nervy a kričať: „Axi, ticho.Axi!!!“No...ja to mám v paži..... A už vonkoncom netolerujem, ak si Kamilka zmyslí, že ma nechá na pár minút samu v byte. Ihneď nasleduje pomsta. Pomsta je vždy sladká. A hádajte aká???? Priznám sa, vycikám sa na jej posteľ, ... viem, že ju veľmi nahnevám a preto skôr ako sa vráti s balíkom od kuriéra, schovám sa do otvorenej skrine a čakám, čo sa bude diať... Dvere sa otvoria a natešená babka ma chváli, aký som zlatý psík. Hodí mi piškótku, veď si zaslúžim odmenu. Radosť však trvá krátko, babka vojde do izby a zbadá mokrý fliačik. „Axina!!! A to je čo????“ Zoberie novinovú rolku a chce ma capnúť. Nepodarí sa jej to, posuniem sa ešte hlbšie pod policu a pozorne sledujem situáciu....babka to vzdáva a napajedená berie tepovač. Búrka prehmela, už sa lúštia krížovky a ja nesmelo vychádzam z úkrytu. Keď majiteľka domu potrebuje ísť na nákup, nechať ma doma už radšej neriskuje. Tepovač je síce v pohotovosti, ale čo susedia ??? Moje prenikavé havkanie už vytočilo niekoľkých vlastníkov bytového domu. Po niekoľkých nevydarených pokusoch to babka vzdala, a tak ju sprevádzam na nákupoch. Nepáči sa mi, ak ostanem priviazaná pred obchodom.

Chuderku Kamilku skoro raz vyhodili z obchodu, keď sa predavačka dostala do amoku z mojich decibelov.

„Prepáčte!Prepáčte!!!“ hasila situáciu napajedená babka.

Pekne sa však o mňa stará, každý deň chodíme na prechádzky.

To by som nebola ja – Axinka, ktorá... tak rada vystrája. Mám takú záľubu, že keď zbadám cyklistu, prepadnem ho a on iba šťastím zvládne balans.

Prekvapiť viem aj bežcov, pár sa ich poriadne potklo.

Inak doma som dobrý, poslušný psík, napapám sa a zvyšok dňa prespím.

Druhou kapitolou je život s mojimi najmilšími a to, ako skáčem do hnedej havkovej tašky a prevážam sa do ich domu... ale o tom nabudúce.

Čestné uznanie

David Ben Peretz

Volám sa Ajka. Som ex-útlukáčka. Mám sedem ľudských rokov, na psie roky to už radšej neprepočítavam – predsa len, je to už slušný vek a ja nie som hocijaká psia dáma. Už šesť rokov sa starám o štvorčlennú rodinu, ktorú tvoria dvaja dospeláci a dvaja chalani.

A poviem vám, nie je to vždy jednoduché. Napríklad také obyčajné spanie. Všetci spia vo veľkej posteli s vankúšmi a paplónmi, len ja musím spať na zemi v malom peliešku. Všetci sa nad ním rozplývajú aký je pekný a pohodlný, no napokon všetci idú spať do tej svojej postele. Ja sa v posteli ako človek vyspím iba „natajňáša“, kým sú všetci v práci alebo v škole. Peliešok si zútulňujem rôznymi pachmi, ktoré si poctivo nosím z parku. Občas si prinesiem kosť alebo palicu. Moje palice bývajú problém, ale keď si domáci na Vianoce doniesli celý strom, to bolo akože v poriadku. Diskriminácia ako vyšitá.

Aj jedlo býva problém. Všetci jedia chutné jedlo, len ja jem nechutné granuly, lebo takto to paničke poradil známy veterinár. Podľa mňa by mal ihneď vrátiť diplom. Vraj vitamíny a stopové prvky. Som pes a o stopách viem svoje. Ešteže sa mi občas ujdú nezjedené desiaty. A ešteže občas spadne nejaké jedlo aj na zem. Vtedy nikomu nevadí, že niečo olizujem.

Neznášam malé psy - hrdinov na vodítku, ktoré štekajú na celý svet vrátane mňa. Hneď mám niekoľko riešení, čo by som s takými psami urobila, ale moja panička má na to iný názor. Takže ďalšia diskriminácia v praxi.

Rada behám. Občas na vôdzke, občas na voľno. Občas za mačkou. Blato nie je problém. Panička ma bráva so sebou do lesa, lebo verí, že ju ochránim pred medveďom alebo diviakom. To isté som si myslela ja o nej, až kým sme nestretli naozajstného diviaka. Ťažko povedať, kto sa bál viac.

Tak taký je môj psí život na čele dvojnohej svorky. Náš spoločný život je veselý a veľmi chlpatý už šesť ľudských rokov.

Čestné uznanie**Adam Walter****Útek k jazeru**

Ahojte priatelia, moje meno je Rex a som vlčiak, ktorý si o sebe myslel, že má jednoducho všetko v paži. Mám rád ľudí a aj niektorých mojich kolegov. Žijem v jednej domácnosti s Willsonovcami. Pán Willson, ten je fajn, pani Willsonová asi zvieratá veľmi nemiluje, no je celkom neškodná. No a Toby, ich syn. Taký malý huncút.

Poviem vám, život psa nie je taký jednoduchý, ako to na prvý pohľad vyzerá. Celý deň iba sedím pred búdou a čakám, že sa so mnou pohrá aspoň jeden kamarát. Milujem, keď sa pán Willson a Toby vrátia poobede domov. Vtedy sa stále niečo deje.

Napriek tomu, že vyzerám ako pokakaný psík, v skutočnosti som veľký extrovert. Rád zdieľam svoje úspechy s ostatnými. Hoci nie vždy je radosť obojstranná. Raz som napríklad môjmu pánovi Willsonovi ukázal výsledok boja s krtkom. Nebol vôbec nadšený. Predpokladám, že to bolo preto, že moju trofej našiel vo svojej posteli.

Alebo ako som sa s Tobim naháňal po dvore. Nešťastnou náhodou jeden z nás skončil v močiaru. Aké šťastie, že som to nebol ja. Opäť sa z mojej radosti veľa členov domácnosti netešilo. Povedal by som, že pani Willsonová priam zúrila. Aj takto sa dá vyjadriť emócia. Jedného dňa ma pán Willson zobral na cyklotúru. Samozrejme, že na bicykli išiel on. Aj napriek tomu vravím: „Wau!“

Toľko nových vecí som zatiaľ za jeden deň ešte nevidel. Asi po tridsiatich minútach sme sa úspešne dopravili k jazeru, ktoré bolo lesklé ako nové topánky pani Willsonovej. Čo myslíte, čo asi nasledovalo? Jasné, že som neodolal a skočil som do jazera ako po údenom kolienku. Tak som sa vyšantil, že po návrate domov som sa už nevládal ani pohrať s Tobim.

Takto to fungovalo zopár rokov. Každodenne sme chodievali na cyklotúru a po čase sa k nám pridala aj Toby.

Jedného dňa sa v našej poštovej schránke objavil nepríjemný list, týkajúci sa mojej osoby. Neznámy anonym sa sťažoval na to, že priveľa brešem. Nechápal som, čo mu sadlo na ňufák. „Som pes, nemôžem predsa mňaukať!“ Okrem toho je moje štekánie veľmi sexy pre okolité fenky. Vo svojich psích kostiach som cítil, že sa niečo deje.

A naozaj sa dialo! Najprv sa mi pán Willson začal milo prihovárať a potom mi nasadil veľmi nepríjemný obojok. Keď som chcel pozdraviť Tobiho idúceho do školy, obojok ma škrtil. Bol to taký pocit, akoby vám do krku pichlo naraz niekoľko konárov. Bol som z toho smutný, a tak som sa rozhodol vykonať skutočne nezmyselný čin - ušiel som. A viete kam som šiel? Predsa k jazeru, kam ma brával môj bývalý kamarát pán Willson. Moja psia duša bola veľmi zronená. Ani to jazeru mi nespôsobilo radosť.

Okolo mňa sa zhýkla skupinka ľudí. Čosi rozprávali a niekam telefonovali. Myslel som si, že volajú pána Willsona. Mýlil som sa. O niekoľko minút prišlo auto a vystúpili z neho dvaja muži so zbraňou. Myslel som si, že už je mi koniec. A to všetko iba preto, že som brechal? To si nezaslúžim. Veď to robí každý pes. Všetky živé tvory predsa vydávajú nejaké zvuky. Mačky mňaukajú, kravy múkajú, kozy mékajú a ľudia rozprávajú. „To nie je fér!“ myslel som si. Čo sa udialo ďalej, už neviem.

Zobudil som sa v klietke, cítil som, že za stenou je ďalší pes a počul som, že je nás tam viac. Mal som síce pri sebe misku s granulami a vodou, ale nebol som doma. Už mi nebolo všetko jedno. Viac som to nevydržal a začal som plakať, teda zavýjať. Prišla ku mne nejaká pani, vôbec som ju nepoznal, ale prihovárala sa mi mojím menom. To si asi prečítala na mojom obojku. Nemôžem povedať, že bola zlá. Naopak, správala sa veľmi milo. Ale nebol to pán Willson, ani Toby, dokonca mi bolo smutno aj za pani Willsonovou, ktorá ma nikdy nepohládila. Táááááák som si želal byť znova doma. Ráno, keď som sa zobudil a najedol, sa to stalo. Prišiel. Pán Willson. Nemohol som tomu uveriť.

On ma vypátral! Keď tá milá pani otvorila klietku, skočil som na neho, olízal som mu celú tvár, pošpinil jeho vždy noblesné oblečenie. Inak som svoju radosť nevedel vyjadriť. A myslíte, že sa pán Willson na mňa nahneval? Mýlite sa. Plakal od radosti, že sme opäť spolu. Teraz som už zavýjal.

Doma ma čakalo moje obľúbené údené kolienko. To mi uvarila pani Willsonová. Chápal som to ako prejav lásky od nej. A Toby? Ten nevedel, čo má od radosti robiť. Mal som pocit, že by najradšej sám skočil do močiara alebo sa vyváľal v blate.

Odvtedy som už nikdy nedostal škrtiaci obojok. Snažil som sa zbytočne veľa a nahlas nerozprávať, teda nebrechať. No a myslím, že susedia sa zmierili s tým, že ich susedom je aj brechajúci pes.

Čestné uznanie

Victoria Deias

(Aj psy majú cit)

Daj mi tú pizzu. Ten kúsok som našiel ja. Au, v labke mám trň! Takto som niekedy žil. Život na ulici. Človek (teda pes) by si možno povedal: No a čo? Ved' to je super! Síce si vonku aj v daždi, ale si voľný a nikto ti nerozkazuje. Lenže to by si povedal iba niekto, kto s tým nemá skúsenosti. Ale je to naopak. Život na ulici je veľmi ťažký. Mačky, ktoré ťa provokujú, nemáš jedlo, spíš buď na studenom a tvrdom betóne, alebo na mäkkej a mokrej tráve. Jedným slovom, samota. Ale jediná vec, ktorá ma v tom čase tešila, bola, že som našiel človeka, ktorého som vždy pozoroval. Bol to jedenásťročný chlapec, ktorý sa volal Dominik. Rád som ho sledoval. Keď išiel do školy, aj zo školy.

Aj tentokrát som sa vybral za ním. Kvapky padali na zem a čľapkali sa v mlákach. Nasledovala cesta. Chlapec cez ňu prechádzal. Zrazu som uvidel svetlo. Potom dve. Auto sa blížilo neuveriteľnou rýchlosťou. Chlapec počúval hudbu. Vodič pozeral do mobilu. A potom sa to stalo. Auto doňho narazilo. Vybehol som za ním a potiahol som ho na druhý chodník. Vodič bol v pomykove. Potom som už počul iba húkanie. Ničomu som nerozumel. Bol som zmätený a myslel som si, že som urobil niečo zlé, tak som radšej rýchlo utiekol.

V ten večer som nevedel zaspáť. Už to, že som spal na studenom a mokrom betóne v daždi, bol nepríjemný pocit. Ešte viac som bol zmätený zo situácie s chlapcom. Urobil som niečo zlé? V duchu som sa pýtal sám seba. Vtedy som sa postavil a rozhodol som sa, že utečiem, aby ma ešte nechytla organizácia pre „osamelých psov“. Inak by so mnou bolo amen.

Tak som sa vybral cez Hyde Park na hlavnú cestu. Tam som naskočil na nákladiak s mäsom a potom do škatule. Zjedol som asi tri kusiská mäsa a zaspal som. Keď som sa zobudil, cítil som, ako ma do niečoho nakladajú. Vykukol som cez škárku a zbadal som more. Veľmi som sa preľakol a po chvíli mi došlo, že loď sa plaví. Môj úkryt sa presúval z miesta na miesto a ja som nevedel, kam ideme, ale vedel som, že v Londýne už určite nie som. Miesto, kde som sa ocitol, bolo Taliansko.

Bolo leto a teplo. Obrovským nákladiakom sme išli až na juh, nastúpili sme na loď a plavili sme sa na malý ostrov. Olbia bolo jeho meno. Keď sme prišli do centra, vyskočil som zo môjho úkrytu. Tmavý chlapík otvoril kufor a začal vykladať škatule s mäsom. Keď vošiel do skladu, šikovne som sa prešmykol okolo nákladiaka a prišiel som k fontáne. Boli asi štyri hodiny ráno, ale deti sa vonku hrali akoby nič. A bolo tam dusno. Veľmi dusno. Napil som sa z fontány. Poobzeral som sa po meste a žasol som nad tým, ako tam bolo nádherne. Čo Londýn, to je klasika, ale ísť niekde, kde to nie je až také populárne... To je niečo. Trošku som sa poprechádzal a obzrel som si stánky na námestí. Takmer na každom suveníre bolo nurage (typická sardínska stavba) alebo rôzne prívesky, náramky, zápisníky... Skrátka, všetko od výmyslu sveta malo nápis Sardegna.

Vliezol som do škatule pri obchode, na ktorej bol nápis Cargo, Londýn. Ráno do nej nakuklo malé tmavé dievčatko. Malo havranie vlasy a čierne oči. „Ahoj, psíček,“ ozvala sa trochu nesmelou, „stratil si sa?“ Smutne som zakňučal. „Odkiaľ si sa sem vzal? Z Londýna?“ Usúdila, pozrúc sa na nápis. „Hmmm, možno by som ti vedela pomôcť...“ A odbehla. Teraz som už vážne ničomu nerozumel. O chvíľu sa dievčatko vrátilo. Pred sebou tlačilo veľký ťažký vozík, v ktorom bola jedna veľká kartónová škatuľa, deka a zopár vankúšov. „Nie je to ktoviečo, ale aspoň ti nebude zima,“ povedalo dievčatko skromne, „a každý deň ti tu budem nosiť granulky, dobre? Dobrý chlapec,“ dodala a poškrabkala ma za ušami.

Ja som spokojne prikývol a ľahol som si do môjho škatuľo-pelecha. Prikryla ma dekou a ja som zaspal skôr, ako by ste stihli povedať kostička.

Keď som sa ráno zobudil, naozaj ma tam čakala miska plná granúlí. Na miske bolo napísané Cappuccino. Dievčatko priskackalo a pozdravilo ma: „Buon giorno, Cappuccino! Come stai, oggi? Sto bene e sono molto felice di vederti! Och, prepáč, nechala som sa uniesť. Ako sa máš?“ Tíško som zakňučal. „Čo je? Aha, ty chceš ísť domov, čo? Ach, no dobre. Zistím, kedy ide loď späť do Livorna a z Livorna do Londýna a... No, naložíme ťa do niektorého nákladiaka. Ale sľúb mi, že ma tu ešte niekedy prídeš navštíviť, dobre?“ a odsackala preč.

Na druhý deň ráno prišlo dievčatko so smutným výrazom na tvári. „Loď odchádza o ôsmej večer. Tu máš,“ a podala mi kúsok papiera, na ktorom bolo napísané: Prosím, tohto psíka dovezte do Londýna do Hyde Parku. Ďakujem ☺. No, zavediem ťa do prístavu. A... Tu máš, to som ti kúpila na cestu.“ Podala mi vrečko s kostičkami. Papier mi pripevnila na obojok, ktorý mi darovala, a zaviedla ma do prístavu. Vysvetlila všetko kapitánovi a ten ma uložil ku kope škatúľ, aby som tam počkal na loď. Lode prichádzali a odchádzali, niektoré dokonca aj niekoľkokrát. Tak ma to unudilo, že som zaspal. Keď som sa zobudil, zistil som, že som v lodnej kabínke. Vykukol som z okna. Ach, zase tá voda, povzdychol som si. Naložili ma do nákladiaka s mäsom. Zase som si uchmatol pár kusov a oddychoval som. Hral som sa na rytiera, spal som, potom som si urobil piknik. Cesta bola neskutočne nudná a dlhá, ale väčšinu času som prespal.

Keď sme prišli do Londýna, v prístave bol úplný chaos. Ľudia pobehovali, rozprávali sa alebo na seba kričali z jedného konca prístavu na druhý. Vybehol som z kabínky, ale pred dverami ma zastavil chlap v námorníckej uniforme. Zobral ma na ruky a šiel so mnou k autu. Sedel tam kapitán a ten ma zobral a posadil ma na sedadlo. „O chvíľku budeš doma, psíček,“ povedal a zvláštne sa uškrnul. Taxík sa zastavil už pri Buckinghamskom paláci. „Ďakujem, tu nás môžete vyložiť,“ povedal kapitán, zobral ma a vyšiel z taxíka. Nerozumel som, kam ideme, veď sme mali ísť do Hyde Parku! On ma zobral na most pri Buckinghamskom paláci. Tam sa zastavil. „Vieš, psíček,“ povedal zo začiatku mierne, „vždy som chcel mať psa. Takého ako si ty. Vyrastal som na dedine a cestou zo školy na mňa zaútočil presne taký istý pes. Povedal som si, že už nikdy v živote nebudem mať psa. No sľúbil som si, že sa pomstím. Teraz nadišiel ten čas!“

Zdvihol ma zo zeme. Nechápavo som sa naňho pozrel a zakňučal som. Vystrel ruky nad riekou a... pustil ma. Našťastie viem plávať, takže som sa neutopil. Plával som dlho a ďaleko, až som uvidel známu osobu. Dominik. Začal som brechať, aby si ma všimol. On sa najprv začudovane poobzeral okolo seba, ale potom si ma všimol v rieke. Bežal za mnou a potom sa mu podarilo vyloviť ma z rieky. Osušil ma mikinou a úprimne sa na mňa pozrel. „To ty si ma vtedy zachránil, však? Ďakujem! Dobrý chlapec! Pod', dám ti najesť.“ Zobral ma a odniesol ma k sebe domov. Dal mi kostičku, granuly a potom ma poriadne vyumýval.

„Cappuccino! Tak sa voláš, že? Pekné meno, ale... To znamená, že niekomu chýbaš.“ Povedal smutne a sklopil oči. Hmmm, ako mu to povedať, premýšľal som. Potom mi to napadlo. Vbehol som do jeho izby, vytiahol som mapu zo zošita geografie a naznačil som mu cestu z Londýna do Talianska.

Potom som našiel zošit občianskej náuky. Bol tam obrázok, na ktorom stálo malé dievčatko. Ukázal som aj na ňu a podstrčil som mu obojok. „Ahaaaaaa, takže ty si bol v Londýne, potom si sa dostal do Talianska, potom ťa našlo dievčatko, ktoré ti dalo obojok a potom si sa sem vrátil, tak? Ooooo, ty si šikovný chlapec, keď si to všetko zvládol...“

Odvtedy žijeme spolu na Oxford Street v Londýne. Všetko sa zmenilo. Žiadny tvrdý betón, žiadna mokrá tráva. Teplé jedlo, peliešok, prijatie. V ten deň som prišiel na to, že si musíme vážiť dobrých ľudí, ktorých okolo seba máme a že máme byť za všetko vďační – za vodu, jedlo i za strechu nad hlavou. Tiež máme mať na pamäti, že niektorí ľudia, ale aj psy, nežijú tak ako my teraz, hoci po tom túžia. No zmena je možná. Ja som toho príkladom!

Čestné uznanie

Zachariáš Drobňák

O psíkovi Kubkovi , ktorý zachránil klobásku...

Rozpoviem vám príbeh o nevídanom hrdinovi, mojom veľkom kamarátovi a labužníkovi čo sa jedla týka-Kubovi. Obohatil môj svet osobitným spôsobom. Pri ňom som pochopil, čo je radosť z obyčajnej prítomnosti človeka na tomto svete a ako rýchlo dokáže utekať pes, keď vidí mačku...

... keď tak každé ráno sledujem Kuba, často premýšľam: s akými myšlienkami sa asi budí pes? Čo od dnešného dňa očakáva? Aké dobrodružstvá ho ešte čakajú?

Každý, kto má psa, aj kto ho nemá, musí vedieť, že psie ráno začína toaletou, pokračuje raňajkami a potom je už celý štvornohý chlupáč iba VÁŠ.

Keby som tak zabľúdl do hlavy Kuba, čo by som tam našiel? Určite nespočetne veľa zásuviek. Každá z nich by mala iný názov a každá z nich by bola v inom oddelení. Oddelenia? No jasné!

Každý pes ma tri: JA

JEDLO

MOJA RODINA

V oddelení JA by som našiel len základné veci-tie najmenšie.

V oddelení jedla by som našiel všakové dobroty, od výmyslu sveta, od matky prírody a z kuchyne mojej mamy. Nie je malé, nie je veľké, je také akurát prispôsobené jeho žalúdku. No pravdou je, že často mám pocit, že Kubo by dokázal zožrať aj lietadlo.

MOJA RODINA! Najväčšie z oddelení, ktoré sa tiahne od mozgu do srdca. Je to reťaz všetkých zážitkov, povzdychnutí, slz, úspechov, hier a pravidiel....

Deň som začal ako obyčajne. Otravný ranný budík vykrikoval, že musím vstávať a z hriankovača v kuchyni vyskočili 2 roztopašné hrianky. Cez okno som videl, že deň bude krásny, nebo bolo čisté, ako môj pracovný list zo slovenského jazyka. Len ten hriankovač pôsobil pokojnejšie, ako moja predstava na učiteľku slovenčiny.

Plazivým pohybom vpred sme sa vytrepali z mojej izby, pri dávkovaní granuliek pre Kubka som sledoval ako jeho zbožný pohľad počíta každú jednu. Lenže počty nám nikdy nešli, čo sa mne zdalo dosť, bolo Kubovi málo. Aj tie granulky tak radostne hrkotali, akoby klopkali topánkami pri tanci. Zasadli sme. Obaja sme chrustali svoju korisť. Sme lovci! Nelovíme v prírode, ale princíp prežitia ostáva! Odišiel som do školy a stráženie našej pevnosti a zvyšnej koristi som prenechal šelme.

Musím sa zasmiať pri tejto myšlienke, pretože kto pozná Kuba vie, že jediné, čím vie zabiť je neskutočne roztomilý pohľad a jeho mäkučká sršť.

Som si myslel...

Všade v rozhlase hlásia o hrdinskom skutku psa, ktorý niekomu zachránil život. Všetci sa hrnieme do telocvične, aby sme videli toho hrdinu.

Čožeeeeeeeee? Odpadnem Kubo je v telke?

Ako?

Čo?

Prečo?

Všetci stíchli, aby počuli hrdinskú historku ako sa Klobáska skoro utopila. Hromadné zdesenie prerušilo prasknutie žuvačkovej bubliny Fera.

Všetci teraz rozmýšľate, ako sa môže Klobáska utopiť? Ak to pravdaže nie je klobáska v kyslo-slanom náleve môjho strýka.

Kubo si užíval každé potľapkanie aj pohladenie a začal..

„vafvaf“

„vafvaf“

Všetci prítomní uznanlivo tleskali a kývali hlavou a potom prišla aj klobáska, susedova mačka, síce trochu mokrá, ale o to viac šťastnejšia, že žije.

„mňau mňau mňau...mňau mňau“ zamňaučala a oblízla Kubkovi ucho.

Davy šaleli, dôchodcovia plakali a vzduchom lietali všakovaké dobroty...

Kubo jedol všetko, čo pristálo v jeho blízkosti. Už je koniec lovcovi, koniec koristi, už je po krvilačnej šelme.

Doma ma čaká môj obyčajný pes-hrdina, ktorý zachránil Klobásku a ktorého celý svet som ja aaaa pravdaže ešte jedlo, mačky a pelech a olizovanie sa...

A on je celý slovník pocitov, ktoré mám. Môj termofor na studené nohy, môj obklad na boľavú hlavu, večný ochutnávač potravy, parťák pri písaní úloh a strážca rovnováhy vo vesmíre našej rodiny, lebo dáva viac lásky, ako dokáže uniesť...

Horská služba.

Ráno bolo akési tiché, ani Kubovi sa nechcelo vstať z postele. Jeho nehybný chvostík sa vinul okolo rámu postele a aj som premýšľal, kde asi zvyšok môjho psa je ...keď sa zrazu spopod periny na mňa kukali dve čierne očka. Je to pre mňa zatiaľ ten najkrajší pohľad na svete. Mama sa síce stále smeje, že to len do určitého momentu, ale ja vôbec nechápem, čo za moment myslí a ona sa tvári, že mi to ani netreba vysvetliť...

Dnes sme mali toho ozaj veľa na pláne, čakal nás výlet . Mama sa rozhodla, že ideme na turistiku. Pre mňa je to celkom zábavné, lebo kto pozná moju mamku vie, že slovo turistika neznáša ani vysloviť, nieto sa jej zúčastniť. Už len tá predstava jeno....vtipná. Ale tatko, plný lásky, súhlasil.

Raňajky boli rýchle, Kubko akoby tušil, že sa niekam ide, štekal po celom dome a znášal svoje hračky hore a dole,tam a nazad a k dverám. Smiali sme sa, lebo v kufri auta, kde má Kubo svoju firstclass, keď cestujeme autom, bolo pomaly viac hračiek ako psov....

Cesta bola zaujímavá do ucha mi spievali piesne, ktoré mám rád, mamka s tatkom v kuse čosi rozprávali a počasie bolo krásne. Dorazili sme do Tatier. Naše veľhory ,naša pýcha....

Kubo bol ako zmyslov zbavený, behal a ňuchal všetky vône tu boli iba preňho.Vrtel chvostíkom a šťastne mi vždy pribehol ťuknúť do kolena a zas odbehol. Zrazu sme videl kôpku ľudí a začul som, ako sa snažia volať pomoc.Nieкто sa šmykol a zranil pri páde, volali horskú službu. Pomyslel som si, čo prídu horári? Prišli chlapi na autách a štvorkolke ovešaní lanami a s veľkými ruksakmi a ani veľa nehovorili pozreli sa na seba a každý z nich vedel, čo má robiť . Naši mi vysvetlili, že je to taká horská sanitka.

To sa mi páčilo, pripomenulo mi to aj situáciu na lyžovačke, keď sa tiež ktosi zranil a prišli záchranári na svah aj so psíkom. Bolo to čarovné sledovať dôveru a rešpekt aký voči sebe mali. Povedy vykonával rýchlo, bezchybne a vôbec si nevšímal ľudí okolo. Záchranár hovoril pokojným hlasom a obaja zachránili človeka. ZACHRÁNILI....spolunikto neurobil viac, nikto menej, nikto nebol prvý a nikto druhý a žiaden z nich nebol dôležitejší ako ten druhý ,lebo len spolu TO mohli urobiťAj teraz sa podarilo zachrániť tetu, ktorá to potrebovala, ja som si spomenul, prečo som môjho psíka chcel. Chcem byť s ním jedno ,nie je to domáce zviera, on je môj brat....Môj druhý koniec lana, ten, čo beží, keď ja utekám. Ten, čo breše, keď ja kričím.

Ten, čo je so mnou, keď som chorý.

Zatiaľ chráni iba mňa, ale čo ja viem, možno príde ten deň, keď SPOLU zachránime niekoho, ako naši horskí záchranári. S pokojom v hlase, s pokorou v srdci a s odvahou v očiach....

Preto haf -haf všetkým horským psíkom. Ďakujeme za vaše zmysly, ktorými chránite naše životy a vďaka aj vašim horským pánom bratom zato, že vás naučili, ako nás nájsť pod snehom či v búrke.

Lebo tu platí, že jeden a jeden rovná sa záchrana.

Čestné uznanie

Tamara Vacová

Hneď, ako ráno vstanem, idem zistiť, či sú moje misky naplnené až po vrch, no tentokrát sú prázdne. Hm, to je divné. Idem rýchlo zobudiť Betty, pretože bude meškať.

Okamžite utekám do jej spálne. Stále spí. Vyskočím na jej vysokú, širokú posteľ a začnem ju jemne štučať do ramena svojou labkou. Zakňučala na mňa, trochu sa povrtela pod perinami a otočila sa mi chrbtom. Veľmi ma to nahnevalo. Tak ja sa ju snažím zobudiť nežne a ona sa mi takto odpláca. Nehoráznosť. Vidím, že to po dobrom nepôjde, je čas použiť môj pevný, hrubý a zastrešujúci hlas.

Z nášho bytu sa začnú ozývať hromy a blesky, ktoré som spôsobil ja. Nebudem klamať, na svoj hlas som celkom hrdý. Keď som bol ešte šteňa, môj tenkýpiskľavý hlások nebolo počuť ani na druhý koniec ulice. Ale teraz už sa ničoho nebojím. Som silný, veľký, dobrý chlapec. Tak ma volá Betty. Jej dobrý chlapec.

„Ralf! Ticho! Ššššš!“ zakričala na mňa Betty. Vyzerá veľmi namosúrene. Vyzerá, že som jej narušil jej ružový spánok, Nuž, aspoň sa mi ju konečne podarilo zobudiť.

S radosťou jej začnem oblizovať celú tvár, tak mi chýbala.

„Prečo ma budíš? Ešte je veľmi skoro na raňajky, choď si naspäť ľahnúť, ja o chvíľu prídem, už len pár minút, veď je predsa sobota.“ Sobota? Čože? Veď prednedávnom bola streda, alebo nie? Ako ten čas rýchlo letí, neuveriteľné. Pomaly som vyšiel z jej izby a pozrel sa na svoj pelech na samom konci miestnosti. Mám ho rád, ale často sa v ňom cítim osamelo. Môj pelech leží v kuchyni, úplne v rohu. Lenže oveľa radšej by som sa zababušil do jej mäkkých obliečok, vyzerajú tak mäkko a pohodlne. Občas mi dovolí s ňou spať v jednej posteli, ale to je len vo výnimočných situáciách. Najviac som s ňou v posteli spával, keď som bol šteňa. Mával som totiž nočné mory.

Ako šteňa som sa bál veľa vecí, jednou z nich bolo zaspávanie so strachom, že sa ráno zase ocitnem na tom strašnom mieste, kde odchyťávajú psov, ktorí nemajú domov. Že toto všetko je iba sen a ja sa o chvíľu zobudím s povrazom okolo krku, schúlený v tmavej, studenej klietke.

Pomaly sa naspäť zakrádal k jej posteli a ľahnem si vedľa nej. Ona už totiž zase tvrdo spí. Ale za nie veľmi dlho sa opäť cítim unavene a skôr, než sa nazdám, zaspím aj ja. Milujem prechádzky. Hlavne, keď je krásny slnečný deň, ako dnes. Zafúka silný, studený vietor, trochu ma strasie, ale slniečko opäť zahreje môj hrubý kožuš. Nabehnú mi zimomriavky. Mám rád tento pocit.

Betty vyzerá stále unavene a aj trochu nahnevane, pretože som ju z domu vytiahol v také skoré ráno, no už som sa nevedel dočkať. O to lepšie, pretože budeme dlhšie von.

V pokoji sa prechádzame, no v tom niečo zacítim. Veľmi silná vôňa mäsa a rýb. Bez váhania sa vytrhnem z vôdzky a rozbehnem sa smerom, odkiaľ zaváňa.

„Ralf! Vráť sa!“ Betty sa za mnou rozbehne, snaží sa ma dohoniť, lenže ja nezastavím. Už si ani nepamätám, kedy som mal naposledy lahodný kus mäsa alebo rybiu hlavu. Betty mi stále dávala len to suché psie žrádlo, vraj mi to predpísal lekár. Dali ma na diétu, mal som schudnúť pár kíľ.

Ako som utekal, vôňa sa pomaly vytratila. Bol som celkom sklamaný. Snažil som sa silnejšie potiahnuť nosom, no po vôni ani stopy.

Keď v tom- „A mám ťa! Hej, Jeff! Mám ho!“

Neznámy muž ma lapil na povraz a začal ma ťahať smerom k veľkej modrej dodávke, na ktorej bolo niečo napísané. Síce neviem čítať, ale to logo som ihneď rozpoznal. Bolo to logo toho strašného útulku, z ktorého som utiekol.

Mal som pocit, ako keby mi srdce padlo rovno do žalúdka.

Snažil som sa vyvliecť z povrazu, ktorý som mal okolo krku, no márne. Potom som sa snažil kusnúť toho muža, lenže nedosiahol som naňho, bol veľmi ďaleko. Nezostávalo mi nič iné, ako si pokojne ľahnúť na zem.

Keď som sa zobudil, opäť som ležal v tej chladnej, úzkej klietke. Tentokrát niet cesty von, bol som tu priviazaný.

V nádeji, že sa Betty každú chvíľu ukáže a zoberie ma späť domov, som tvrdo zaspal.

Ráno som sa zobudil na nejaký krik, ktorý sa ozýval spoza zatvorených dverí. Znelo to ako moja Betty.

Po pár minútach sa dvere prudko otvorili a muž, ktorý ma včera odchytil, niesol ďalšieho psa, ktorý vyzeral úplne ako ja. Bol som veľmi zvedavý, do ktorej klietky ho dajú.

Do miestnosti vbehla Betty a kľakla si k mojej klietke. „Ralf! Čo ti to napadlo takto utiecť!“

Jej jemný dotyk sa rozplýval v mojej hladkej srsti.

„Je mi ľúto, slečna, no toho psa vám nemôžeme predať.“ „Ako to, že nie? Je môj!“

„Pri adopcii došlo k zámene papiera za starý, ktorý sa mal ísť spáliť spolu s ostatnými nepotrebnými listinami.“

„Tak mi dajte podpísať ďalší!“ „To nepôjde. Dozvedeli sme sa totiž, že sa jedná o veľmi zriedkavú a vzácnu rasu. Také sú na svete len dve. Psa vám nemôžeme dať. Prosím vás, aby ste opustili tento útulok a nikdy sa tu nevracali.“

„Čo s ním chcete urobiť?! Ralf! Nie!“ Betty kričala, ako ju druhý muž vyviedol z miestnosti. Štekal som za ňou, ale už bola dávno preč.

Veľmi sa mi za ňou cnelo. Už ju možno nikdy nevidím. Po tvári sa mi začala kotúľať obrovská slza, keď sa v tom ku mne prihovoral ten pes z dneška.

„Ako dlho si tu?“ „Prišiel som včera. Myslím, že teba sa pýtať nemusím... ako sa voláš?“

„Som Alex.“ „Teší ma, ja som Ralf.“

„Ako si sa tu vôbec dostal?“ spýtal som sa jej. „Utekla som od svojho pána, pretože som zacítila zvláštnu vôňu a nevedela som jej odolať.“

„Zvláštno,“ pomyslel som si. „Ja tiež“ zavládlo ticho, obaja sme nad tým rozmýšľali.

„Musíme vymyslieť, ako sa odtiaľto dostať čo najskôr.“ povedala Alex.

„Ale ako?“

„Keď ma tu niesli, vzadu vo výbehu som uvidela diery v plote, cez ktorú sa vieme prestrčiť. Odtiaľ to už netrvá veľmi dlho do centra mesta.“

„Ani nevieš, aký som ti vďačný. Neviem, čo by som robil, keby si tu nebola.“

Usmiala sa a pokračovala. „Vyklíznuť nebude ťažké, pretože keď nás vypustia, odídu na obed, takže von sme za krátky čas. Kde býva tvoja pani?“

„Neďaleko pri pekárni Mornin,“ povedal som. „Môj pán býva presne tam, kde tvoja pani!“ „Takže sa nebudeme musieť rozísť!“ skričali sme naraz.

Dorazili sme, ale stál tam malý ratlík, uprene na nás hľadel. „Nemáte tu čo robiť.“

Znervóznel som. Čo budeme teraz robiť? „Prepáč, ale došlo tu k nedorozumeniu, my tu nemáme byť. Omylom sme utiekli od svojich pánov, ktorí nás teraz hľadajú, tak prosím, odíď a nikomu nič nehovor. Som si istý, že keby si mal niekde vonku svojho pána, netrčal by si tu a nič nerobil. Išiel by si ho hľadať, však?“

Chvíľu na nás ešte zazeral, potom sa jeho výraz tváre zmenil na niečo ako smútok. „Áno. Tak choďte. Budem mlčať ako hrob.“

„Ďakujeme.“ Vymenili sme si vďačné pohľady a už nás nebolo.

Po niekoľkých dňoch túlania sa, som zacítil vôňu vanilkového závinu. Božská vôňa. „Alex! Aj ty to cítiš?“

Zhlboka sa nadýchla a od radosti sme začali vrtieť chvostami. Nachádzali sme sa priamo pod pekárňou Morning, ktorú som spomínal.

„Teraz už len nájsť Betty a Krisa.“ „Kris? Tak sa volá tvoj pán?“ „Mhm, áno!“

Rozbehli sme sa smerom ku dverám veľkého domu, kde bývali naši páni. Práve do vnútra vchádzala stará pani s čivavou, tak sme rýchlo vkĺzli dnu. Rozbehli sme sa ku výťahu a stlačil som gombík, na ktorom sa písalo 3. tento gombík stále stláča Betty, keď sa vraciame z prechádzky.

„To je šialené! Kris býva na rovnakom poschodí! Ako to, že sme sa nikdy nestretli?“

Dlho sme sa na seba zapozerali, nikdy som si nevšimol, aká krásna bola Alex. Jej tmavohnedé, skoro čierne oči obklopovala hnedá srst' a nad ňufákom mala veľkú bielu škvrnu. Toto jediné sme asi nemali spoločné.

„Výťah zastal a otvoril dvere a my sme rýchlo vybehli na chodbu s apartmánmi, kde sme bývali. Na chvíľu sme sa rozdelili a každý z nás išiel ku svojim dverám.“

Začal som škrabať na dvere, no nikto mi neotváral. Po chvíli za mnou pribehla Alex so smutným výrazom na tvári. Ako keby sa vyparili, keď som v tom počul cengot výťahu. Otvorili sa dvere a vo výťahu stáli Betty a Kris, vyzerali ustarostene, no potom nás uvideli.

„Ralf?! Ralf!“ rozbehla sa ku mne, padla na kolená a pritisla ma ku svojej hrudi. Tento pocit zo srdca nikdy nedostanem. Lúbim svoju Betty. Najviac na svete.

Kris zobral na ruky Alex a poriadne ju vystískal.

Všetkých štyroch nás spojil osud. Keby nebolo Alex, stále som v útulku a Betty nikdy nestretne Krisa. Teraz bolo všetko tak, ako má byť a ja som si to len užíval.

Dnes sú presne dva roky odo dňa, kedy som stretol Alex. Teraz spolu všetci štyria bývame v Krisovom apartmáne a po dlážke nám behajú malé šteniatka. Dozvedeli sme sa, že to Alex je ten výnimočný pes, ktorého všetci hľadajú a že ten druhý, ktorý bol jej pravdepodobné dvojča, pred rokom zomrel. Nič viac som si neprial. Mám Alex, Betty a svoje mláďatá. Dnes môžem povedať, že žijem ten najšťastnejší psí život, aký si pes môže len predstaviť.

1.miesto

Martin Marko

Prekvapenie

Mám voľných desať minút. Otočím sa k stene a cestujem prstom po mape. Snívam a predstavujem si, kam všade by som mohol ísť, kde by som sa mohol teraz potápať, kde by som jedol obrovskú zmrzlinu a len tak pohodlne ležal v tieni. Vyberám si Srí Lanku. Len tak by som sa šiel prejsť, pohladkal by som slony, zobral si korytnačku do ruky, nenápadne sa vyhol varanom a zo stromu by som si odtrhol čerstvý banán. Pohľad mi omylom sklízne na kôpku učebníc a zošitov na stole. Zase sme doma, zase sme v karanténe, zase ma niekto v triede covid. Realita dnešných dní. Za dva roky sme si zvykli, ak sa na to dá vôbec zvyknúť. Keď sme ostali prvýkrát doma, tešili sme na pár dní ničnerobenia. Teraz nám to už zábavné nepríde.

Pripájam sa na on-line vyučovanie. Počúvam, sem-tam si niečo zapíšem, odpoviem pani učiteľke. Predsa len v škole je to lepšie. Stále však platí, že prestávky sú v škole najzábavnejšie. Zrazu ma zo zamyslenia vytrhne zvonček. „Prosím!“ zamrmal som. „Otvor mi!“ zahučal môj brat. Stlačil som zvonček a čakal som pri dverách. „Stalo si niečo??? Čo robíš o 9:35 doma?“ nedočkavo som vyzvedal. Škaredo na mňa pozrel a znechutene skonštatoval: „Sme v karanténe!“ Super, pomyslel som si. Akoby nestačilo, že sme už boli dvakrát spolu na dištančnom zavretí v jednom byte. Odvliekol som svoje telo do detskej izby a brat si zatiaľ zapol notebook v obývačke. Skončil som skôr a nenápadný ako ihla v kope sena som sa schoval v gauči za bratovým chrbtom. So zadržaným dychom som počúval rozprávanie pána profesora o tom, ako vizionár Elon Musk chce kolonizovať Mars. Moja fantázia bežala na plné obrátky, predstavil som si Muska, ako príde na Mars a tam ho budú čakať maličkí mimozemšťania a budú ho vítať chlebom a soľou. Vybuchol som do gigantického smiechu. V tej chvíli ma pohľad môjho brata prepichol ako šíp z indiánskeho luku. Zistil, že nie je v izbe sám. „Mám školu, zmizni do vedľajšej izby!“ povedal prísne, ale znelo to hnusne a jedovato.

So zvesenými plecami, nahnevany sám na seba, že som sa prezradil, som sa zaparkoval do postele. Nemo som civel na strop s planétami, ktoré tam ocko nakreslil, keď sme boli ešte drobcí. Zapozeral som sa na Mars. Keď môže Musk za mimozemšťanmi, nemôžu mimozemšťania prísť na návštevu k nám? Ako by vyzerali? Akí by boli? Mali by radi sladkosti? Čo vlastne jedia mimozemšťania? Možno sú vegáni, vegetariáni alebo zjedia všetko, čo im ich mimozemské mamičky navaria ako úplne obyčajné poslušné pozemské deti. Možno sú maličkí a rozkošní ako bol E.T. mimozemšťan. To by sa mi asi najviac páčilo. Mohlo by sa však stať, že by boli krutí a vypočítaví ako Votrelec a to by sa mi vôbec nepáčilo. Stále viac a viac sa mi vynárala myšlienka, že to budú moji kamaráti. Zobral som si blok papierov a začal som si ich kresliť. Jeden bol vysoký, druhý sa mi podaril miniatúrny, tretí bol sivý, štvrtý modrý a ďalší bol zelený s anténkami. Určite majú aj rôzne divoké tvary hláv, rúk a nôh, pravdepodobne aj nejaké blany medzi prstami, možno aj tri, štyri oči by sa našli. Žijú isto na všetkých planétach. Ešte som celkom nedomyslel, ako zvládajú teplo, chlad a gravitáciu, ale páčila sa mi myšlienka, že na každej planéte hrá iné družstvo mimozemšťanov futbalový zápas. Možno sa chodia aj navštevovať, možno majú aj medziplanetárne turnaje a možno chodia na výlety ako my s rodičmi do Tatier. Smútok mi sadol na plecia. „Asi ich nikdy nestretnem, predsa len nás delí obrovská vzdialenosť.“

Bez slova som dojedol obed a šiel som na tréning. Mimozemšťania mi neprestávali vítať v hlave ani v autobuse. Možno sa teraz dívam na nejakého mimozemšťana z okna. Azda tu žijú bez povšimnutia dlhé roky, desaťročia a možno aj storočia. Pravdepodobne budú úplne nenápadní. Hádám taký mimozemšťan môže byť ktokoľvek z môjho okolia.

Moja mama je úplne ako mimozemšťan, stále niečo hovorí a ja ani len nestíham zachytiť jej signál. Túto myšlienku som ale radšej hneď poslal do čiernej diery. Radšej chcem, aby bola len obyčajná, aby sa nikdy nemusela vrátiť na svoju planétu. Ale... čo ak je mimozemšťanka naša triedna? Všetko stíha, všetko vie zorganizovať, nič pre ňu nie je problém a navyše, keď rozdá písomky, celá trieda na ňu pozerá, akoby práve prišla z Venuše. Prípadne náš telocvikár, keď nám dá behať štyri kilometre na čas, vtedy sme všetci presvedčení, že to je ten utečenec z Marsu, ktorý nás chce všetkých zničiť a vyhladiť našu ľudskú rasu behom po školskom ihrisku.

Rozhodeny mimozemskými civilizáciami som prišiel na tréning neskoro. Prezliekol som sa a tréner na mňa hneď zvesela zakričal: „Ahoj Mimoň, na vašej planéte nepoznáte hodinky? Meškáš!“ Už len toto mi chýbalo. Nemohol som mu vysvetľovať, že celý deň rozmýšľam a hľadám mimozemšťanov. Vedel som, že má čakať trest. „Päťdesiat angličákov Mimoň ako pre teba a nabudúce si zosynchronizuj hodinky s planétou Zem.“

Po tréningu úplne unavený som sa zastavil v potravinách. Pani predavačka sa na mňa extra milo usmievala a ja som si hneď pomyslel, že táto je iste špiónka z nejakej galaxie a tvári sa milo len preto, aby sme ju neodhalili na našej planéte na jej tajnej misii.

Keď som dorazil domov, dal som si sprchu, večeru a pohodlne som si zložil kosti do gauča pred telku. Domov však dorazili aj rodičia a samozrejme sa začal kolotoč otázok: „Máš urobené úlohy, si naučený, máš vyvešané veci z tréningu, večeral si, pil si dosť vody?“ „Pil som, jedol som, mám vyvešané, som naučený a dopísať mi treba už len sloh.“ Snažil som sa zľahčiť situáciu so slohom, ktorý odkladám už týždeň. „Tak sa nehraj na mobile, nepozeraj telku a choď písať!“ rázne povedal ocko.

Poznáte to, sedím, myslím a ani slovo okrem názvu nie je na papieri. Chytá ma bezmocnosť. Potrebujem zachrániť. Zišiel by sa mi kamarát mimozemšťan, ideálne taký, ktorý by mi nenápadne ale hlavne rýchlo nadiktoval sloh.

„Kde sú moje slúchadlá?“ vrazil mi s krikom do izby brat. Aj keď som mladší, poznám svoje práva: „Neotravuj, žirafa, ja tu píšem sloh.“ Brácho prišiel z tréningu nazlostný a už vyrýva. On si stratí slúchadlá a ako vždy to chce hodiť na mňa. Priznávam bez nátlaku, my dvaja sa teda nezhodneme na ničom. Dievčatá sa nám páčia úplne iné. Mne blondíny a jemu tmavovlásky. Ja milujem futbal a pingpong, brat je basketbalista. Ja by som chcel raňajkovať, obedovať, večerať zeleninu a ovocie a môj milovaný súrodenec by najradšej mal jedálny lístok z čokolády, cukríkov a keksov. Ja čítam knihy od Dahla a Rowlingovej a brácho od Riordana. Milujem športové príbehy a on ľúbi horory. Ja hrám na gitare, on je klavirista. Niekedy som si myslel, že jedného z nás vymenili v pôrodnici.

Ale dnes som to konečne pochopil! Môj sused je mimozemšťan! Spáva na vedľajšej posteli v našej spoločnej izbe. Keď spí, je neškodný. Ale keď sa zobudí, musím sa mať pred ním na pozore.

2.miesto

Dominika Čigášová

Vedľa nášho domu stojí jedna stará chalúpka. Veľakrát mi vrtala v hlave otázka, či tam bude ešte niekto vôbec žiť. V jeden letný večer, pri pozorovaní hviezd, som si všimla, že smerom k chalúpkke padá niečo veľké a nezvyčajné. Na oblohe vznikol obrovský výbuch. Myslela som si, že to, čo som videla bolo lietadlo a ten výbuch bol len výplod mojej fantázie. Pretože už bolo neskoro, pobrala som sa do svojej izby, aby som sa pripravila na spánok. Na druhý deň som sa zobudila s výbornou náladou. Vyskočila som z postele, prezliekla som sa, naraňajkovala a keďže boli letné prázdniny, rozhodla som sa, že sa pôjdem hrať na záhradu spolu so svojimi troma súrodencami. Najprv sme spolu skákali na trampolíne. Potom sme sa hrali na naháňačku a až pri schovávačke som si všimla niečo čudné. V okne chalúpkky som zbadala zelenú postavu. Pomyslela som si, že tu niečo nesedí a rozhodla som sa, že chalúpkku po zotmení preskúmam.

Je 19:54 a moji rodičia odišli pred dvoma hodinami na spoločný dvojdňový výlet do Vysokých Tatier. Súrodenci momentálne pozerajú TV, takže mám jedinečnú príležitosť preskúmať tú chalupu. Na pomoc som si zavolala kamarátky - Olíviu, Kristínu a Juditu, ktoré u nás doma spia. Je 20:13 a ja stojím spolu Olíviou, Juditou a Kristínou pred chalúpkou. Všetky štyri zasvietime baterky a opatrne otvorím napoly vypadnuté dvere a tie sa s vrzgotom otvoria. Vojdeme do predsiene, v ktorej sa nachádza zhnitá a takmer úplne rozpadnutá skriňa. Po zemi prebehne obrovsky potkan. „Aaaaaaaaaaaaaaaaaa!!!“ - všetky štyri zvriekneme a vyskočíme na starú ošúchanú taburetku. Vzápätí si všimneme, že na vešiaku je zavesený čudný kabát. Judita k nemu pristúpi a prečíta meno - „Martian Frôgus.“

„To je predsa mimozemšťanské meno!“ zvolá Olívia.

Vystrašená na seba pozrieme a vojdeme do starej kúpeľne, v ktorej sa nič zvláštne nenachádza, až na čudný zelený šampón, ktorý je veľmi lepkavý a odporne páchne. Presunieme sa po dlhej chodbe do spálne, kde sa zľakneme netopiera, ktorý okolo nás neustále lieta. Snažíme sa ho vyplašiť svetlom z baterky, ale nepomáha to. Pri posteli zbadáme kufor, ktorý je plný čudného oblečenia, kníh a jedna fotografia.

„Na tej fotografii je predsa tá istá postava, ktorú som videla dnes ráno,“ povedala som.

„Podme odtiaľto preč, nepáči sa mi tu a navyše je už neskoro!“ prosila Kristína.

„Počkaj ešte chvíľku! Čo keď uvidíme ako prvé na svete mimozemšťana?“ namietala som.

„No dobre, ale už len chvíľku, mám z toho zlý pocit.“

„Do ktorej miestnosti teraz pôjdeme?“ spýtala sa Judita.

„Ja navrhujem do kuchyne,“ ozvala sa Olívia.

„Dobre,“ súhlasili sme.

V kuchyni nebolo nič nezvyčajné.

„Aha, tam sú dvere, ktoré vedú do záhrady!“ vykrikla Kristína.

„Podme sa tam pozrieť,“ navrhla som. Vyšli sme von.

„Pozrite toto vyzerá ako rozbité ufo!“ povedala Judita. „Tak toto som včera večer videla pri pozorovaní hviezd!“ pomyslela som si.

„Ale, kde je ten mimozemšťan?“ spýtala sa Olívia.

„Už to mám!“ zvolala Kristína, „Musí sa nachádzať v obývačke, lebo tam sme ešte neboli!“

Pred dverami obývačky sme zastali. „Počuli ste tie čudné zvuky?“ spýtala sa Judita

„Áno, vychádzajú z obývačky.“ Zhodli sme sa všetky.

Opatrne sme vošli a pred nami stál zelený martian a pospevoval si pesničku.

„Dobrý večer pán Martian!“

„Ktô ste?“ prekvapene sa nás opýtal. „Volám sa Ema, bývam vo vedľajšom dome a toto sú moje kamarátky.“ „Aha, ták jasôm asi vôš nôvý susôd.“

„Môžem sa Vás opýtať prečo ste sem prišli?“ vyzvedala som. „Cestôv ako sôm išiel na martianparty sa mi pôkazilô ufô a budem tu musieť zôstať bývať, kým sa mi hô nepodarí ôpraviť.“

Pri pohľade do jeho veľkých modrých očí mi ho prišlo ľúto. Pristál v celkom cudzom svete a ďaleko od svojich blízkych.

„Môj ocko ti určite rád pomôže opraviť ufo, ale kým sa vráti z dovolenky budeme tajní susedia.“

3.miesto

Simona Imrichová

Úplne obyčajné ráno na úplne obyčajnom sídlisku. Niekde uprostred stojí novo zrekonštruovaný panelák, v ktorom mám už od narodenia trvalý pobyt. Poznám všetkých susedov. Poznám. To sa tak hovorí aj v prípade, že o niekom nevieš úplne všetko, vrátane jeho hudobného vkusu, obľúbených jedál či športového klubu.

Úplne najmenej však poznám suseda z nášho poschodia z dveríodnaproti. Aj dnes sa stretávame vo výťahu. „Dobré ráno,“ pozdravím sa a skúmavo si prezerám velikánsku škatuľu, spoza ktorej ho takmer nevidno. „Ahoj!“ odpovie a to, že sa usmieva, prezradí iba veselý tón jeho hlasu. „Tak čo, princezná, kam vedú tvoje kroky v takú skorú rannú hodinu? Vari len nekráčaš do školy za účelom získavania nových vedomostí?“ „Vzdelávať sa budem zase až v pondelok, dnes je sobota a nevyhnutne musím zregenerovať,“ vyškieram sa na škatuľu a nezabudnem pretočiť očami.

Na prízemí som mu podržala dvere a sledovala, ako kráča ku garáži. Suseda z druhého tvrdí, že pán je mimozemšťan. Ťažko sa s ňou môžem stotožniť, keďže si mimozemšťana predstavujem ako toho zeleného Alzáka z televíznej reklamy, čo nedávno chcel, aby som si druhé Vianoce urobila v lete. Podotýkam, že nápad sa mi viac ako páčil. Navyše tvrdila, že v tej garáži má zaparkované UFO. Prisahala na Peťa Bondru a na nízke ceny v Lídlí. Jasné. V tej škatuli mal náhradné diely a mapu hviezdnej oblohy našej aj cudzej slnečnej sústavy. Alebo by tam mohol mať WD40 na odstránenie korózie, keďže musel pristáť na Zemi už pred mnohými rokmi.

Rozmýšľajúc o tom všetkom mi cesta do obchodu a späť ubehla rýchlejšie ako jarné prázdniny. Ako na potvoru som sa vo vchodových dverách opäť zrazila so susedom. Už bez škatule stál s milým úsmevom na tvári a ochotne mi podržal dvere. „Ďakujem,“ spomenula som si na slušnú výchovu, ktorú mi od malička rodičia odporúčajú praktizovať. „Ozaj, všimol som si, že zvykneš behať tu po parku. Nechceš si dať zajtra kolečko alebo kolečko a pol so mnou?“ navrhol. „Nooo, jedine, že budete so mnou vedieť držať krok. Mám také voľnejšie tempo pre začiatočníkov,“ usmiala som sa. Dohodli sme sa rýchlo a v podstate som sa hneď začala tešiť na zajtrajšok.

Keď som v nedeľu ráno zišla pred bránu, on už končil so strečingom, ktorý som ja statočne absolvovala cestou po schodoch. „Tak čo, princezná, nevedela si nájsť tenisky alebo chuť do jedla? Trochu meškáš!“ privítal ma s tým jeho typickým úsmevom. „Chuť do jedla som ešte nestratila, takže som ju nepotrebovala hľadať. Horšie je to s gumičkami do vlasov a ranným vstávaním.“ „Tak madam, môžete si zvoliť tempo,“ navrhol s miernym úklonom. „A ako sa ti darí v škole?“ vyzvedal. Zverila som sa mu, že nemám práve v obľube algebru a ani geometriu veľmi nemusím.

Ale najviac mi dávajú zabráť zlomky. Pobešli sme k pieskovisku a paličkou do piesku napísal pár príkladov. Škola v prírode s dokonalým výkladom. To som nečakala. Okrem matematiky sme stihli prebrať aj jeho záujmy. Od vedenia detského turistického oddielu až po jazdu štvorkolkou. Ale to sme už dobehli späť. „Princezná, si vynikajúci spolubežec a keby si ešte potrebovala vyriešiť nejakú matematickú záhadu, tak sa pokojne zastav,“ s úsmevom sa so mnou rozlúčil.

Suseda mala svojím spôsobom pravdu. V dnešnej uponáhľanej dobe, v ktorej ľudia nemajú čas, starajú sa sami o seba, je tento usmievajúci sa, milý, pozorný, ochotný človek ako z inej dimenzie. Určite však nie je jediný. Takže pokojne môžeme hovoriť o invázii mimozemšťanov. (?)

Čestné uznanie

Patrícia Mitaľová

Volám sa Klára. Bývam v bytovke v rušnom centre mesta. Len nedávno sme sa prisťahovali. Ale už od začiatku sa mi táto bytovka zdá... čudná. Hoci sme na piatom, vidím z okna na celé mesto! A niekedy, keď idem po schodoch, marí sa mi, akoby sa podlažia sami zjavovali a rovnako rýchlo mizli. No a tých dverí! Tiež sa mi zdajú pohyblivé. (Výťah tunie je.) Ešte včera, kým som išla zo školy, dole na treťom bolo aspoň šesť bytov a teraz, keď som pred piatimi minútami išla s košom, boli tam len dve! Divné! No aj tak si myslím, že najzvláštnejší na tejto bytovke sú jej obyvatelia. Naozaj!

Napríklad ten divný šťúpľý starček z druhého, čo stále nosí čelovku a prilbu, a každý deň niekam odíde skoro ráno, kedy všetci ešte spia. Viem, že je preč, lebo keby neodišiel, nemohol by sa večer vracat' taký zablatený, že z neho vidieť len nenormálne dlhú bradu a fúzy zapletené do vrkočov. Fakt! Kto si už len dnes zapletá fúzy?!

Alebo ten dlhočizný vychudnutý pán zo siedmeho. Keď som ho prvýkrát videla, normálne som sa zľakla!

Teraz z neho vyšiel pozdrav: „Úžasne chutný dník vám dovoľm si zaželať, veľavýznamná lady!“

Zostala som tam stáť ako obarená! Ten jeho príšerný, strojový, chrapľavý hlas! Úplne som stuhla! Tie okuliare na mňa pozerali ako veľké mŕtve chrobáčie oči! Aj oblečený bol inak! Mal na sebe starodávny oblek s pláštenkou v čierno – zelenej farbe s károvaným vzorom a klobúk s ozubenými kolieskami! Tie kolieska mal všade! Uvedomila som si, že niečo drží v ruke. Boli to... hodinky. Malé, strieborné, vreckové hodinky, aké som občas videla v starých filmoch z 18. – 19. storočia. No niečím boli iné. Tieto mali uprostred ciferníka veľký jantárový drahokam a pozdĺžbolo napísané: „ Nikto netvrdil, že v mori ryby nie sú len preto, že jedna nádoba s vodou bola prázdna.“

Vtedy som si spomenula, že som sa mu neodzdravila. „ D-dobrý deň,“ vyjachtala som.

Pán sa usmial, vystrúhal pukerlík a odišiel. Stála som tam ešte päť minút, kým som sa pohla. Aký čudný človek! Krútila som nad ním hlavou.

Dokonca ani domovníčka nevyzerá normálne! Mám pocit že je čarodejnica! Vážne! Včera ráno, keď som sa ponáhľala do školy, na prízemí bolo počuť zvuk vysávača. Vychádzal z pivnice. Kto by už tak skoro ráno vysával!? Zvuk sa približoval... až spoza rohu vyšiel víťazoslávne pán vysávač! Nemo som naň civela. Hýbal sa celkom sám! Vzápätí za ním docupitala zvláštne oblečená pani. Dlhé fialovo-červené šaty jej siahali až po zem a bolo spod nich vidieť len špičky čiernych čižiem. Vyzerali presne ako čižmy, ktoré nosia čarodejnice v rozprávkach!!!!Tmavo-modrú pelerínu mala voľne prehodenú cez plecia. Zbledla a stuhla som zároveň. Všetka ma práve začarovala!!!!... a vysávač sa (akoby zázrakom) v tom momente vypol!

„Hľadáš niečo moja?“ spýtala sa.

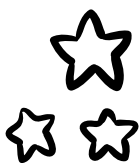
„Ň-ň-ň-nie,“ zašeptala som nesmelo.

„Tak utekaj, lebo zmeškáš do školy, Klárka!“

Zarazila som sa: „Ako viete, ako sa... sa... volám?“ Pani vyzerala, akoby som ju prichytila pri niečom zlom.

„Uhm, hodí sa ti to,“ vysvetlila rýchlo a očervenela.

„Aha, tak ďakujem. Dovidenia!“ poďakovala som zmätene a šla ďalej. Až teraz mi došlo, že ma nezačarovala. Odľahlo mi. Pot mi kvapotal do očí... bol nesmierne slaný... viac ako inokedy. Toto začína byť dosť zvláštne... tá domovníčka...

Hurá! Zajtra sa začínajú Jarné prázdniny! Konečne! Nadšene som nadskakovala na chodníku. Celý týždeň voľna! Super!

Cestou k bráne som pohľadom zachytila pohyb v neďalekom kríku. Potom sa v ňom objavili dve nezábudkovo modré oči. Pekné oči. Dívala som sa a ony ma hypnotizovali tým svojím jasnomodrým pohľadom. Oči žmurkli a zmizli. A už som sa pozerala len na chrbát utekajúceho chalana. Toho... z tej rodiny... na druhom. Všetci boli dosť malí (mohli mať asi meter tridsať) a púťali aj špicatými ušami. Počas prvých dní som sa s ním snažila spriateľiť, ale vždy keď ma uvidel, ušiel. Po pár neúspešných pokusoch som to vzdala. No čo už!

Šla som po schodoch, keď vtom... som na treťom stretla toho pána zo siedmeho. V jednej ruke držal hodinky s jantárom a druhou otváral dvere, ktoré tam ešte nedávno celkom určite neboli! Zadržala som dych. Keď sa dvere otvorili, na druhej strane som videla úplne iný svet. Budovy vyčnievali z vody a jednotlivé podlažia boli okrúhle a na stavby aj dosť ploché, spojené dlhým tenkým čímsi, v ktorom pravdepodobne premával výťah. Ľudia tam normálne mizli a zjavovali sa celkom ide. Ani nevyzerali ako ľudia! Mali orgovánovú pleť a vlasy troch farieb: žltej, modrej a ružovej. A jednorozčie rohy! Pán stisol jantár a krajina za dverami sa zmenila. Namiesto mesta s orgovánovými ľuďmi sa objavil Paríž. Mimovoľne som zhíkla.

Až ma uzrel, povedal tým svojím typickým chrapľavým hlasom: „Tak teda, až dokiaľ sa opäť nestretnú naše pohľady, vám vašou nežnou rúčkou potriasam, a dovoľujem si priať vám perfektne chrupkavý pozostatok dníčka, velebená madam!“ usmial sa, vkročil do dverí a nebolo ho.

Dvere sa samé zatvorili a s hlasným puknutím mi rovno pred očami zmizli. Chvíľu som tam strnulo stála, a potom som sa ozlomkrky rozbehla po schodoch. Len preč! Preč! Preč! Preč! Rýchlo preč!!! Čo najďalej od miznúcich dverí, čarovných vysávačov, zablatených trpaslíkov a modrookých elfov!

Keď som doletela domov, ledva som lapala po dychu! Ako zmyslov zbavená som rozrazila dvere do svojej izby, vovalila sa dnu ako veľká voda, zatresla ich, zatarasila taškou a ako bez duše sa zviezla na podlahu. Samozrejme ten buchot spôsobil, že do chodby sa vrútili rodičia a ja som vedela, že veru budem mať čo vysvetľovať. Až ma mama uvidela, zbledla ako stena.

„Klárka, preboha, tváriš sa akoby si videla ducha! Čo sa stalo zlatko? Nieкто ti ublížil? Povedz nám!“

Otec sa tváril vydesene, aj trochu rozčúlene: „Klára, ak sa ti niečo stalo, tak nám to okamžite povedz!“

„Ten... sused,“ dychčala som, „zo... siedmeho... mami... on... on je mimozemšťan!“ Tak a je to vonku! Mamin výraz sa zmenil z vyľakaného na chápaný.

Otec sa rozhneval: „Klára už mám tých tvojich výmyslov po krk! Nemôžeme sa raz sťahovať bez toho, aby bol nieкто upír alebo víla, alebo nedajbože morská panna?! To naozaj musíš každého s čo i len trochu odlišnými zvykmi hneď považovať za zločinca, blázna, či ježibabu alebo vílu?! To bez toho nejde?!“

„Ale oci, on naozaj je mimozemšťan!“ rozplakala som sa. Prečo mi neverí?

„Dobre priznávam, že tých ľudí z našich predchádzajúcich štyroch bytoviek som podozrievala trochu zbytočne.“

Lebo nakoniec vysvitlo, že slečna Prímorská bola profesionálna morská panna. (To znamená, že si na nohy natiahla umelý chvost z látky a ľudia sa na ňu chodili pozeráť, ako v tom pláva pod vodou.)

Slečna Lesná bola závislá na plastických operáciách a zároveň hinduistická tanečnica.

No a pán Nočný bol členom pohrebnej služby a trpel nespavosťou.

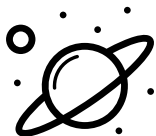
„No tento skutočne je mimozemšťan!!! Celá táto bytovka je nenormálna!!! Čo to nevidíš?! Videla som ho, ako prešiel pomocou čudných hodiniiek cez jedny z tých miznúcich dverí do inej dimenzie!“

Najprv ich otvoril a bolo tam mesto s mrakodrapmi trčiacimi z vody, premiestňujúcimi sa fialovými ľuďmi, a potom stlačil ten kameň na hodinkách a objavil sa tam Paríž! On do nich vošiel a dvere zmizli! Fakt!”

„Klára ale už mám toho naozaj dost! Viem, že máš bujnú fantáziu, ale nemôžeš niekoho obviniť len pre niečo, čo si si vymyslela! Chod' do izby! A máš domáce väzenie do konca víkendu! A nedupoc!”

Naštvané som odišla do svojej izby, zatvorila dvere, odhodila tašku, sadla si na posteľ a znova sa rozplakala. Ako len mohol mi celý víkend pokaziť väzením?! Ako len mohol?! Rozčuľovala som sa. Musím mu dokázať, že hovorím pravdu! Ale ako? Premýšľala som na plné obrátky. Otec verí len očividným a nezvratiteľným dôkazom. Už to mám! Budem ich špehovať! Získam dôkazy, že celá bytovka je čarovná! Áno! Ten bude čumákovat!

Misia - Bytovka sa začína...

Čestné uznanie

Sára Bariová

„Georgia, chod' vyvenčiť Oscara!” ozvalo sa z prízemia. Lenivo som otvorila oči. Posadila som sa na posteľ, vsunula nohy do príjemne huňatých papúč a zamierila som k obliekatoru. Nastavila som bežné oblečenie, vošla dnu a po niekoľkých sekundách som z neho vyšla oblečená v čiernom tričku a v rifliach. Úzkymi schodmi som zbehla až na prízemie.

V kuchyni sa šírila lahodná vôňa, pretože ako hovorieva ocko: „Naša mama robí najdelikátnejšie raňajky v celej galaxii.” Nahádzala som jedlo do seba, vložila tanier do rýchloumývačky a ponáhľala som sa von.

Oscar ma už netrpezlivo čakal pri dverách a len čo ma zbadal, skočil na mňa a obaja sme skončili na zemi. Chvíľu mi trvalo, kým som sa dostala spod jeho zovretia. Nasadila som mu magnetickú vôdzku a vyšli sme na ulicu. Po chvíli sme zabočili do uličky vedúcej na moju obľúbenú lúku. Nebol tam nikto, takže som mohla Oscarovi na chvíľu opäť darovať slobodu. Bol mi za to veľmi vďačný a okamžite vystrelil ako raketa. Trochu som za ním pobehla, no keď som si uvedomila, že ho nedoženiem, vzdala som to. Ľahla som si do trávy a vychutnávala hrobové ticho. Po oblohe sa premávali obláčiky a pripomínali mi chuchvalce vaty. Všade vládol pokoj. Zrazu sa začalo zmrákať. Cítila som, ako mi na tvár padajú malé kvapôčky dažďa. Zapískala som na Oscara a rukou som mu naznačila, že ideme domov. Nebol nadšený, ale poslúchol. Opäť som mu nasadila vôdzku a z batoha som vytiahla magnetický skateboard. Nedokážem popísať radosť, ktorá sa zračila v jeho hnedých očiach. Postavila som sa na skateboard a Oscar sa na môj povel rozbehol.

K domu sme sa dostali veľmi rýchlo. Vonku lialo ako z krhly. Po oblohe sa naháňali nezbedné blesky. Hoci viditeľnosť nebola najlepšia, jasne som videla vchádzať do susedného domu dve postavy. Nevenovala som však tomu pozornosť. Vbehla som do izby celá premočená a Oscar za mnou.

Už-už som si chcela ľahnúť na gauč, prikryť sa teplou dekou a pustiť si telku, keď vošla mama a pripomenula mi, že zajtra mám školu a musím sa ísť učiť. Snažila som sa vyhovoriť, že keď prší, tak sa mi neučí dobre, no mama nehodlala ustúpiť. Porazená som sa vytrmácala do svojej izby.

Budík mi zabzučal pri hlave už o šiestej ráno. Prekliate pondelkové rána, prebleslo mi hlavou. Najradšej by som sa znova zababušila do teplých perín a pokračovala v snení, ale... Pokynom ruky som odtemnila okná a uvidela som spúšť, ktorú napáchal včerajší dážď. Všade bolo odporné mazľavé blato.

Prvú hodinu sme mali biológiu a preberali sme genetiku. V polovici zaujímavého monológu pani učiteľky vošla do triedy naša triedna a povedala: „Predstavujem vám nového spolužiaka. Trieda, toto je Gabriel.“ Všetci zazerali na nízkeho chudého chlapca. Bol akýsi zvláštny. Mal malé uši, kučeravé vlasy a zaujímavú farbu pokožky. Posadila ho vedľa mňa, lebo som vraj „komunikatívny“ typ. A navyše ma poprosila, aby som mu pomohla zorientovať sa v našej škole. Rozhodnutie triednej ma celkom potešilo. Nový spolužiak sa mi pozdával, aj keď celý čas sedel ticho a ani raz sa na mňa nepozrel. Na konci vyučovania sme išli na obed. Prisadla som si ku Gabrielovi, hoci mi bolo jasné, že to bude môj najtichší obed v živote. Zdalo sa mi, že mu jedlo nechutí. Len naň pozeral vypleštenými očami a prehrabával sa v ňom vidličkou. Nevydržala som: „Viem, že školské jedlo nie je kto vie čo, no skús ho aspoň ochutnať.“ Priateľsky sa usmial a vystrel sa: „Máš pravdu, mal by som tomu dať šancu, aj keď nie som na takéto jedlá zvyknutý.“ Hoci som úplne nepochopila, na čo naráža, zostala som ticho. Nakoniec však uznal, že jedlo chutilo lepšie, ako vyzeralo a ja som mu, samozrejme, dala za pravdu.

Rozrečnili sme sa. Smiali sme sa a ja som zistila, že môj nový spolužiak je v podstate normálny, aj keď zvláštne vyzerajúci chlapec. Po chvíli ma ovládla zvedavosť. Spýtala som sa ho, odkiaľ pochádza. Jeho úsmev sa zrazu vytratil, zreničky sa mu zmenšili a zbledol ešte viac než bol. Náhlivo sa postavil, trochu sa zatackal, poďakoval mi za spoločnosť a rýchlym krokom vyšiel z jedálne. Dlho som nerozmýšľala. Vstala som a išla som za ním. Sledovala som ho niekoľko minút, až kým nezabočil do uličky, kde bývame my. Pridala som do kroku a stále som sa k nemu viac a viac približovala. Keď vybehol po schodoch nášho susedného domu, zmeravela som. To jeho siluetu som včera videla. Lenže boli dvaja. Komu patrí druhá silueta?

Stála som pred ich domom hodnú chvíľu a rozmýšľala som, čo robiť. Musím zistiť, čo sa deje. Gabriel má určite nejaké tajomstvo. Začala som päste, ktoré boli mokré od potu. Vybehla som po širokých schodoch a zrazu som sa ocitla pred dverami. Zhlboka som sa nadýchla a zaklopala som.

Počula som kroky. Cítila som, ako mi studený pot steká po chrbte. Dvere sa otvorili. Stál v nich vysoký tmavovlasý pán. „Ako môžem pomôcť?“ spýtal sa prekvapivo vlúdny hlasom. To mi dodalo odvalu: „Gabriel si zabudol v škole učebnice,“ klamala som. Trochu si ma premeral, no vzápätí sa otočil a zavolał Gabriela, ktorý sa mojej návšteve vôbec nepotešil. „Čo tu robíš?“ spýtal sa trochu priduseným hlasom. Huncútsky som sa usmiala: „V jedálni si mi neodpovedal na moju otázku.“ Vzdychol si a šeptom povedal: „Počúvaj, to čo ti teraz poviem, si musíš nechať pre seba.“ Horela som nedočkavosťou. Myslím, že to spozoroval, pretože sa veľavravne usmial a pokračoval: „Som zo Zeme.“ Nechápala som. „Veď toto je Zem,“ povedala som netrpezlivo. Pokrútil hlavou: „Nie tak celkom.“ Nechápavo som zdvihla obočie: „Nie tak celkom?“ Zamyslene si začal šúchať bradu. Asi rozmýšľal, ako mi to má vysvetliť. Nepatrím medzi trpezlivých ľudí: „Hovor, ako si to myslel?“ Sklopil zrak: „Vieš, naša Zem na tom nie je dobre ekologicky ani ekonomicky“, neodvážila som sa ho prerušiť. „Môj otec je vedec a dlhé roky pracoval na tom, aby sme sa sem dostali pomocou červových dier,“ pokračoval. Uvedomila som si, že bol nútený aj s otcom opustiť svoju domovskú planétu. Prišlo mi ich úprimne ľúto.

Neubránila som sa však poznámke: „Takže, ty si mimozemšťan.“ Teraz zdvihol obočie on. „Prepáč, neviem, kto tu má fialovú farbu pokožky a špicaté uši,“ povedal odľahčeným tónom. Zarazene som na neho civela. Že by sme boli mimozemšťania my?

Čestné uznanie

Boris Bednár

Karel

Prezradím vám jedno tajomstvo. Keď som chodil do piatej triedy, mal som suseda mimozemšťana. Jeho mimozemské meno som nevedel poriadne vysloviť, a tak som mu dal dočasné pozemské meno – Karel. Je to skrátene karamel, ktorý milujem.

Mať suseda z inej planéty má svoje plusy a mínusy. Super bolo, že mal doma všelijaké medzegalaktické vecičky, s ktorými som sa mohol hrať. Najviac ma, ako každého chalana, zaujímali laserové zbrane. Okrem Karela sme mali aj iného suseda a ten bol skoro vždy zamračený. Raz som mu nešťastnou náhodou vypálil na hlave plešinku. Priznám sa, že aj sebe som občas uštedril horúcu ranu, a tak som radšej prestal laser používať.

Mínusom bolo, že Karel nedokončil vodičák na UFO, takže lietal ako totálny amatér. Raz v noci nabúral rovno do našej novej strechy. Dieru síce „zaplátal“ drevenými doskami, no keď prší, spím pre istotu s daždníkom nad hlavou, aby mi voda nekvapkala na čelo. Stolár z Karela tiež nebude.

Ďalšou nevýhodou bolo, že ma ten zelený strašiak pravidelne budil o tretej ráno. Mimozemšťania potrebujú menej spánku a on pri raňajkách rád klebetí. A potom sa čudoval, že chodím taký mrzutý ako môj plešatý sused. Bodaj by nie, keď mi nedoprial pokojný spánok.

Musím však uznať, že Karel nemal problém, podeliť sa o mimozemské dobroty. Môžete mi veriť, také zvláštne sladkosti som nikdy predtým nejedol. Raz mi ponúkol svietiace fazuľky a ja som v noci nemohol spať, pretože môj jazyk žiaril ako lampa. Keď som nadránom konečne zaspal, Karel už zas stál pri mojej posteli, lebo potreboval parťáka k raňajkám. Na porazenie.

Ale úprimne, bol som rád, že býval vedľa, pretože s ním bola sranda. Keď som sa raz rozhodol, že ujdem z domu, priletel so svojím UFOM pod moje okno a odviezol ma preč. Keď som si to s útekem o hodinu rozmyslel, zase ma dopravil do postele. Inokedy sme sa vybrali do Ríma na pravú taliansku pizzu, no keďže Karel šoféroval naozaj mizerne, nabúrali sme do prvého stromu za dedinou.

Najviac sa mi do pamäti vryla spomienka na našu spoločnú túru. Šliapali sme do kopca aj s mojimi rodičmi. Keď sme prišli celkom hore, s Karelom sme objavili perfektnú bobovú dráhu. Nadšene sme nasadli, pripútali sa a spustili dole. Lenže pri volante bol opäť Karel. Nevieť, prečo som ho tam vôbec pustil, pretože vozík riadil ešte horšie ako svoje UFO. Kývali sme sa zo strany na stranu, až nás nakoniec zastavili a vyhodili von. Vraj ničím súkromným majetok.

Čo vám budem hovoriť, život s ním bol ozajstná drina, ale strávili sme spolu aj krásne chvíle. Jedného dňa mi povedal, že si musí odskočiť domov. Vraj mu prišli na to, že nemá hotový vodičák a mohol by skončiť v medziplanetárnom väzení. Keď ma naozaj opustil, bolo to veľmi ťažké, ale verím, že sa už čoskoro vráti. Každý večer ho čakám pri okne.

Čestné uznanie

Kristína Ivanová

„Daj mi to!“ zakričala nahnevane Veronika práve, keď matikárka otvorila dvere a vstúpila do triedy s vážnym výrazom na jej bledej tvári, ak sa to dá aspoň tak nazvať. Pani učiteľka Vrabcová bola určite aspoň taká biela ako stena, ktorá bola v jedálni našej malej školy. Veronika sa zohla k svojej aktovke a odložila si dosiaľ stratené trblietavé pero do aktovky. „Dobré ráno, pani učiteľka,“ povedali žiaci. Všetci sme si sadli a učiteľka nám začala vysvetľovať nové učivo na tabuli. No ja som ju vôbec nevnímala. Iba som si podporela svoju unavenú hlavu o studené ruky a myšlienkami som bola v Taliansku, kde sme s rodinou relaxovali cez prázdniny.

Do tmavej triedy práve vchádzala žiara slnečného svetla. Zapozerala som sa na prekrásnu jesennú prírodu a pomyslela si: „Ďalší nudný deň.“ V tú chvíľu sa na mňa bezdôvodne pozeralo niekoľko párov očí dokonca aj tie učiteľkine. „Miriam, počúvaš ma? Dúfam, že svoj monológ o novom učive nemusím znova opakovať. Povedala som, nech vypočítaš tento príklad,“ povedala vážne pani učiteľka. Skúsila som si tipnúť, ale nebolo to správne. Pani učiteľka sa trochu nahnevala, no ja som si len povzdychla, pretože so mnou je to už proste tak. Tomáš, ktorý sedel vedľa mňa a zároveň bol mojím najlepším kamarátom, okamžite reagoval na učiteľkinu otázku. Dostal dosť zložitý príklad a on bez váhania ihneď odpovedal. A samozrejme, správne. Nikdy som ho pre to neprestala obdivovať a len som ho nemo sledovala. Niet žiaka na tejto škole, čo nevie o mojom spolusediacom. O

Tomášovi, ktorý sa nezastaví ani pri absolútne ťažkom príklade, ťažkom i pre vysokoškoláka. Keď tu prestúpil z inej školy, hneď sa stal najobľúbenejším žiakom všetkých učiteľov. Sú šokovaní z tak múdreho žiaka ako je on. No žiaci mu naopak závidia. A preto len pokrútiť hlavou a povedia, že aj oni by to dali. „Somári,“ pomyslela som si.

Po vyučovaní som sa rozlúčila s Tomášom a nasledovala dlhá cesta domov. Moji rodičia pred dvoma rokmi zomreli pri autonehode, takže teraz bývam so starou mamou. Je tam málo ľudí, a preto to miesto milujem. Okolo je len príroda a ticho.

No vtom ticho náhle prestalo a vystriedalo ho strašné ručanie, aké som nikdy v živote nepočula. Nasledovalo veľmi silné svetlo, ktoré všetko naokolo osvetľovalo. Stromy sa až ohýnali z toho presilného vetra a vtáky prestali štebotať. Aktovku som zhodila na zem a zakryla som si uši. Nevedela som, čo sa deje, no akosi ma to ťahalo k miestu odkiaľ išiel zvuk. Vietor ma silno štípal do tváre, no ja som odvážne išla ďalej. Chcela som vedieť, čo to je, bez ohľadu na to, či pred tým mám utekať, alebo nie. Keby som sa odvrátila a išla domov, nikdy by som si to neodpustila.

Vzadu sa čosi mihlo. Zbystrila som zrak, no bolo neskoro. Nič som nezbadala. Vietor sa zatiaľ upokojil a rozum mi nahováral, že mi nezostáva nič iné ako sa vrátiť do nezaujímavého života. No moja túžba zažiť niečo vzrušujúce bola stokrát väčšia. V kútiku duše som si bola istá, že tento deň bude iný ako som predpokladala. Vzrušujúcejší a... Proste iný.

Všetci hovoria, že som celá po mame. No ja si myslím niečo iné. Môj ocko bol detektív a veľmi rád riešil rôzne hádanky a záhady. Ja som na tom rovnako. Milujem rébusy presne ako on. Nedávno však odišiel a už nikdy sa nevráti. „Len pekne odpočívaj, ocko,“ povedala som smutne a poslala mu vzdušný bozk.

S očami upretými na zem som narazila na niečo tvrdé. Možno nejaký strom alebo... Nemo som pozerala na chlapca možno o rok mladšieho ako ja, ktorý stál oproti mne. Čierne vlasy mu neposlušne viseli na očiach a jeho prenikavo zelené oči na mňa upierali zmätený výraz. Bol však... iný. Nevedela som ale prísť na to, čím.

„Ahoj, stratil si sa?“ prihovorila som sa mu. Nič však nepovedal. Len nemo stál a jeho oči ani raz neklipli.

Z ničoho nič prehovoril. „K-d-e j-a b-y-ť?“ opýtal sa mimoriadne čudným hlasom aj výslovnosťou.

Celé to len akoby vyhláskoval. Teraz som sa nemo pozerala ja. „K-d-e j-a b-y-ť ? K-t-o b-y-ť t-y ?“ pýtal sa ďalej. Jediné čo som zo seba dostala bolo len tiché „ehm“, no chlapec to nevzdával a zopakoval otázku ešte raz. „Si v Dedine za lesom. Ja som Miriam. A... ty si kto?“ dostala som zo seba a premerala si ho. Z diaľky vyzeral úplne normálne, no keď som sa lepšie prizrela, nebol to normálny chalan. „Ja byť Šestka. Ja stratiť svojich. Ty vieš, kde oni byť?“ povedal už trochu zrozumiteľnejšie a konečne prestal hláskovať. Napokon si ma takisto premeral. Vôbec som netušila o čo tu ide, kto je ten chlapec a prečo rozpráva tak divne. Opýtala som sa ho na to, no on mi neodpovedal. Až po chvíli si uvedomil, že ešte stále netrafil na správnu reč v tomto kraji. „Teraz už rozprávam normálne?“ opýtal sa trochu neisto. Pomaly som prikývla a konečne som mala pocit, že sa rozprávam s normálnym chlapcom. „Stalo sa to tak náhle... Všetko je preč,“ zamrmlal chlapec. „O čom to hovoríš? Čo je preč?“ nechápala som. „Vesmírna loď, všetky veci a myslím, že aj... moja skupina,“ povedal a potiahol nosom. Keď videl, ako som sa naňho nechápavo pozerala dodal: „Nie som odtiaľto. Pochádzam z Marsu. A nechápem, ako som mohol skončiť tu. Ak sa nemýlim, som na planéte Zem. Tak ďaleko...“ zavzlykal.

Prekvapene som sa na neho pozerala a nevedela čo mám povedať. Ako je to možné? Ako je možné, že možno ako jediná na Zemi som zistila, že na Marse žijú ľudia? Ak to sú ľudia... Môžem mu veriť? V hlave mi vírila celá séria otázok. Neveriacky som sa na neho pozrela. „Neklameš? Si naozaj z Marsu?“ spýtala som sa ho šokovaným hlasom. Naznačil, že áno a ja som zacítila silné vzrušenie. Splnilo sa to! Tento deň bude konečne zaujímavý!

Povedal, že v jeho vesmírnej lodi sa niečo stalo a nakoniec vybuchla. On sa však stihol zachrániť skokom dolu a očividne to prežil. No ako? Povedal, že... naozaj vie lietať? Poprosila som ho, nech ma o tom presvedčí a on len pokrútil očami a naozaj...

Ten malý chlapec z Marsu vie lietať.

Po chvíli ticha som sa ho spýtala, či má kde ísť a čo plánuje urobiť ďalej. Povedal, že vôbec netuší. Na Marse to vraj vyzerá úplne inak. „Môžeš zatiaľ bývať v mojom domčeku, kým nebudeš vedieť, čo ďalej. Myslím, že je to lepšie, ako... tu,“ povedala som opatrne.

Chlapec zaváhal a pozrel sa za seba, akoby niečo hľadal a vzápätí podišiel k nejakej divnej modrej veci, od ktorej sa odrážalo zlatisté zapadajúce slnko. Chytil to do svojej ľavej ruky a jeho tvár sa rozžiarila šťastím. „Našiel som to! Je to tu! Môžem ísť domov!“ zvolal. Nechápala som, čo našiel, ani ako mu ten modrý malý diamant vie pomôcť k takej veľkej veci ako dostať sa na Mars. Pozrel sa na mňa a uvedomil si, že čakám na jeho odpoveď.

„Miriam, prepáč, ale... Pomocou tohto kryštálu sa viem teleportnúť domov na Mars a určite si už všetci myslia, že som zomrel spolu s ostatnými,“ povedal a postavil sa na svoje nadpriemerne chudé nohy. Zosmutnela som. „Ale...“

„Je mi to ľúto, Miriam,“ skočil mi do reči. Už sa išiel dotknúť kryštálu, no ja som ho nemohla pustiť bez objatia. Objala som ho, no hneď som to aj oľutovala. Presne v tú chvíľu sa totiž chlapec dotkol diamantu a to by znamenalo iba jedno. Teleportujem sa s ním.

Zem sa pod nami zatriasla a všetok priestor okolo nás zaplavilo ostré svetlo, ktoré po chvíli vystriedala absolútna tma. Padali sme do čierňavy a ja som sa rozlúčila so životom. Pripadala som si ako Alica v krajine zázrakov, keď padala do tmavej jamy, snažiac sa chytiť bieleho králiku.

Kričala som, no moje telo už zrejme nepadlo, ale ležalo na studenej tvrdej zemi. Vedela som, že už nie som medzi živými. Možno sa stretnem s mamkou a ockom...

„Čo tu robíš?!“ prekvapil sa chlapec. Pozrela som sa okolo seba, ale nevidela som bielu oblohu, oblaky a anjelov... Videla som oranžovohnedú hrboľatú zem a chlapcove zelené oči. Opýtal sa ma to ešte raz, no už nie prekvapene, ale skôr nahnevane. Nechcel, aby sa mi niečo stalo. „Ehm, ja... Chcela som ťa len objasniť na rozlúčku, ale...“

Netušila som, že sa to takto zvrtnie, ja...“ nevedela som sa vykockať. „Veľmi nerád ti to hovorím, Miriam, ale diamant ťa už nevie premiestniť naspäť.“

Je určený jedine na to, aby sme sa vedeli z inej planéty dostať na našu v prípade núdze. Nevie, ako sa vrátiš...” povedal súcitne. Bola som vystrašená, smutná a zároveň prekvapená. Nedokázala som pochopiť, ako je možné, že sedím na Marse. A okrem toho... „Počkat', prečo viem dýchať? Ved' predsa ako som sa učila v škole, nie je tu kyslík...,” nechápala som. „Diamant je dosť inteligentný na to, aby vedel, že keď sa sem premiestňujú ľudia potrebujú vedieť dýchať, a preto máš okolo hlavy neviditeľnú kyslíkovú bublinu,” odpovedal okamžite. „A nie je taký inteligentný, aby ma premiestnil domov?” povedala som rozčúlene. Dotkla som sa kryštálu, no nič sa neudialo. Spanikárila som. Naozaj som uviazla na Marse? „Možno na niečo prídeme, keď sa tu trochu popozereš,” povedal chlapec. Prikývla som a postavila sa.

Ako sme kráčali bok po boku obklopovali nás divné stavby rôznych tvarov, ale obyvatel'ov tohto predivného miesta som nikde nezazrela. Stále som nemohla uveriť, čo sa deje. Všetko mi pripadalo úplne cudzie, no zároveň som mala pocit, akoby sme sa od seba až tak neodlišovali. Títo obyvatelia boli tiež žijúce organizmy a podľa svojho nového kamaráta som usúdila, že sa odlišujú jedine výzorom, no hlboko vnútri majú také isté emócie ako my, ľudia. Preto ich nebudem brať ako cudzincov, ale susedov na Marse. Pri tejto myšlienke som sa usmiala.

Až tak som sa zamyslela, že som si ani neuvedomila, že celé telo ma začalo divne svrbieť a bolieť. Mala som pocit, že mi začína byť veľmi teplo a bolo mi zle. Povedala som to chlapcovi, keď sa mi začali podlamovať kolená. Zahmlievalo sa mi pred očami a už som nepočula ani chlapcove slová. Môj zrak ešte zachytil jasné svetlo a potom čiernu tmú. No viac si už nepamätám. Podo mnou bola priepasť a ja som len padala a padala.

Pomaly som začala vnímať zvuky. Počula som, ako voda tečie po mokrých kameňoch a vtáci spievajú krásnu melódiu. Počula som, ako sa hýbu mohutné stromy vo vetre a ako sa tráva ohýna pri miernom vlnení vetra. Počula som, ako pri mne niečo prešlo. Žeby chlapec z Marsu? Pokúsila som sa otvoriť oči, ale zazrela som len červienku ako skacká popri mne. Vzápätí som si uvedomila, že už neležím na oranžovohnedej zemi, ale na lúke plnej farebných kvetov.

Postavila som sa a skúsila si usporiadať myšlienky. Ako je možné, že som sa vrátila? Ved' chlapec povedal, že diamant ma nevie premiestniť na Zem. Azda sa mu to podarilo? Táto otázka pre mňa už navždy ostane nevyriešená. Dúfam, že chlapec bude v poriadku. Ako som sa snažila zorientovať naspäť na svojej planéte, napadla mi jedna otázka. Čo ak som si to všetko vymyslela? Čo ak som mala len halucinácie a bolo to celé iba výplod mojej fantázie? Nie. Určite sa to stalo. Ostane to len medzi mnou a chlapcom z Marsu. Naším jedinečným tajomstvom. S mojím susedom mimozemšťanom.

Čestné uznanie

Lívia Moravcová

MOJA SUSEDA MONŠTRUM?

Bývam v Košiciach a ako väčšina detí vo väčších mestách, bývam v bloku. Keďže bývam v bloku, mám vo svojom okolí viacerých susedov. Napravo od nášho bytu býva mladá doktorka, ktorá má dvoch kocúrov. V byte naľavo býva pani v strednom veku, ale veľa času v byte netrávi, odkedy sa presťahovala na vidiek. V byte nad nami býva útla dôchodkyňa a celý týždeň ju nie je v byte vôbec počuť. Býva tam sama. Po byte sa motá v huňatých plyšových papučkách po hrubom koberci, tak nečudo, že ju vôbec nie je počuť.

Pred istou dobou sa však stalo niečo nezvyčajné. Jeden piatkový večer sa z bytu nad nami začali ozývať strašidelné zvuky, škrekot, piskot, buchot a iné neidentifikovateľné zvuky. Veľmi som sa čudovala, čo sa tam deje a trvalo to takmer celý víkend. Potom to prestalo. Avšak prišiel ďalší piatok večer a monštruózne zvuky z jej bytu otriasali celou mojou izbou. A čo je horšie, od určitého času sa to opakuje každý víkend. Dlhší čas som rozmýšľala, čo to môže byť. Mení sa stará dobrá suseda na monštrum? Mení sa na zelenú príšeru s jedným okom a odstávajúcimi ušami a v byte stvára nepredstaviteľné kúsky?

Nevedela som zistiť, čo sa v tom byte cez víkendy odohráva. Až v jedno sobotné ráno som to zistila. Víkendová záhada našej susedy bola vyriešená. Videla som, ako dvoch usmiatych chlapcov, asi päťročné dvojčatá, doniesli rodičia k našej susede. Neprešlo pár minút od ich príchodu a začalo to znova. Bolo to jasné. To musia byť tie dve monštrá, ktoré celý víkend robia hluk, krik a buchot. Neskôr som sa od ďalšej susedy dozvedela, že pred nejakým časom sa dcéra našej susedy vrátila zo zahraničia späť do Košíc a teraz sa naša suseda ako hrdá a starostlivá babka stará o svoje dve malé monštrá, ktoré mi nedajú cez víkend spať. Pri predstave, že sa to bude diať každý víkend, som vôbec nebola nadšená.

Nasledujúcu sobotu ráno som šla na ihrisko a pred blokom som sa stretla s tými malými uškriekanými a dupotajúcimi monštrami. Suseda mi s radosťou predstavila svojich milučkých vnúčikov a spýtala sa ma, kam idem. Odvetila som jej, že idem s kamarátkou na novučičké ihrisko za cestou. V tom mi niečo prišlo na um. Poradila som jej, nech tam zoberie aj vnúčikov. Sú tam nové preliezky, šmýkačky, lanová dráha a za ďalším blokom je super multifunkčné ihrisko a hneď som im aj podávala moju loptu, ktorú som mala so sebou. Susedka sa zamyslela a povedala, že sa tam zájdu pozrieť. Robila som to s určitým zámerom a dúfala, že...

O niekoľko hodín neskôr som z okna videla, ako sa vracia suseda s vnúčencami domov.

Tie malé monštrá boli také zničené, že ledva prepletali nohami a od únavy nevydali ani hlások. Azda sa môj plán vydaril. Tešila som sa. Potvrdilo sa to o malú chvíľu, keď vyšli do bytu. Z bytu nebolo počuť ani hlások, len hrobové ticho. Malé monštrá sa vrátili zo záťahu z ihriska celkom vyčerpané. V byte nad nami bol celý večer absolútny klúd. Dvojčatá sa azda dobre na ihriskách vyšantili a rýchlo zaspali. Môj problém bol vyriešený a aj keď bolo občas cez víkend počuť neidentifikovateľné zvuky, tak len sporadicky. Vždy, keď som susedu s dvojčatami stretla, poradila som im nejakú zaujímavú vyčerpávajúcu aktivitu. Všetci sme boli s výsledkom spokojní, suseda s dvojčatami sa dobre zabavili a ja som si cez víkendy v úplnom pokoji výborne oddýchla.

Čestné uznanie
Viktória Piňková

Malé a zelené

Bývam v dome na rohu ulice s mojimi rodičmi a sestrou. Oproti nám býva moja najlepšia kamarátka Naty. Pred pár dňami sa začali prázdniny, takže som sa tešila, že ich strávim práve s ňou. Dnes ideme spolu von, pretože mi chce niečo povedať osobne. Vraj je to veľmi dôležité.

S obavami som sa vybrala von. Naty ma už čakala pred mojím domom. „Ahoj,“ pozdravila sa mi smutne. „Ahoj, čo si mi chcela také dôležité povedať?“ opýtala som sa. „No, mám zlé správy“, povedala sklamane, „sťahujeme sa, pretože mojej mamke ponúkli prácu v zahraničí.“ Ostala som v šoku. Toto by som nečakala ani v najhoršom sne. S kým budem tráviť všetok čas, ak nie s mojou najlepšou kamarátkou?

Naty mi ešte povedala jednu zaujímavú informáciu. Ich dom predávajú nejakému staršiemu pánovi. Bol sa naň pozrieť, no hneď, keď vkročil do domu, išla z neho podľa nej „taká zvláštna energia“. Choval sa vraj veľmi záhadne a pri rozhovore vôbec nežmurkal, čo bolo „viac ako strašidelné.“ Zarazilo ma to, ale viete, Naty si dosť často a rada vymýšľa.

Nastal deň, keď som sa s mojou kamarátkou mala vidieť poslednýkrát. Ako sme sa tak s plačom objímali, zrazu prešiel okolo ten pán. „Aha, to je on, nový majiteľ nášho domu,“ šepkala Naty. Bol naozaj trochu čudný. Prešiel okolo nás akoby nič a bez slova vošiel do domu. Pôsobil veľmi tajuplne, no pomyslela som si, že to nebudem riešiť. Naty mi určite nenahradí. S kamarátkou sme sa potom rozlúčili a ja som ostala sama.

Na druhý deň ma rodičia poslali do obchodu. Keď som prechádzala okolo susedovho domu, v jednom z okien som zbadala niečo zvláštne. Mihol sa tam akýsi tieň. Vyzeralo to ako človek, ale bolo to zelené a malé. Prebehlo TO okolo okna tak rýchlo, že som ani nestihla postrehnúť, čo to bolo. Žeby mala Naty naozaj pravdu? Zľakla som sa a pridala do kroku. Celou cestou z obchodu som rozmýšľala, čo to mohlo byť. Normálny človek predsa nie je zelený a už vôbec sa nedokáže pohybovať tak rýchlo. A nežmurká? Do mysle sa mi neodbytné tlačila jediná myšlienka – MIMOZEMŠŤAN!

Od tej chvíle som sa začala báť. Večer som si šla vyvetrať izbu a cez svoje okno som dlho napäto sledovala okná oproti. Nič sa však nedialo. Chvalabohu, asi sa mi to len zdalo.

Keď som sa už chystala spokojne zatvoriť okno, zazrela som presne to, čo pri ceste z obchodu. Niečo malé, zelené, čo malo postavu človeka a jeho tieň sa pohyboval rýchlosťou blesku. Skočila som do postele možno rýchlejšie ako to divné stvorenie, cez hlavu som si natiahla prikrývku a verila, že to všetko je iba zlý sen.

Nasledujúcich pár dní sa na moje prekvapenie nič nestalo. Už som skoro na všetko zabudla, keď ma raz uprostred noci zobudil buchot. A odkiaľ asi ten zvuk šiel? Ako inak než z vedľajšieho domu! Už nebudem na nič čakať. Musím to povedať niekomu dospelému.

Na druhý deň ráno som sa išla opýtať mamky, či aj ona počula v noci ten buchot. Spomenula som jej aj zážitok s malou, zelenou a rýchlou postavou. A jasné, že som jej vytárala aj svoje podozrenie, či to nebude niečo „mimozemské“. V tej chvíli sa mamka začala schuti smiať. Prstom ukázala smerom k oknu s výhľadom na susedovu záhradu, kde pobehoval malý chlapec prezlečený v zelenom kostýme mimozemšťana. „K nášmu novému susedovi prišiel pred pár dňami jeho vnuk na prázdniny,“ povedala. Pozreli sme sa na seba a obe sme sa nezdržali smiechu.

Ešte dlho sme sa na tomto zážitku smiali spolu s Naty, ktorej som všetko veľmi farbisto s trochou korenia opísala v najbližšom maili.

Názov: Literárne Košice, XXVII. ročník
Podnázov: Zborník ocenených prác
Zostavila: Bc. Natália Malíková
Zodp. redaktorka: PhDr. Kamila Prextová, MBA
Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice
Rok vydania: 2022
Počet strán: 77
ISBN: 978-80-89161-74-4

Neprešlo jazykovou úpravou

